Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego red. Roman Fengler, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa, Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 373 P

Poznań, czwartek dnia 17 sierpnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 16 sierpnia.

Tło przewrotu na Kubie

Rewolucja na Kubie podobno wygasa. Władzę objął nowy prezydent Cespedes, jego poprzednich dr. Machado uznał się za pokonanego i opuścił kraj.

Przyczyny przewrotu na Kubie są rozmaite. Prezydent Machado rządził przez lat 9 na sposób dyktatorski. Oparł się z jednej strony na tajnej policji, tak zwanej „Porra", a z drugiej na armji, z której usunął wszystkie żywioły niepożądane. Przeciwników politycznych gnębił bezwzględnie. Wielu przedstawicieli inteligencji zostało uwięzionych, a nawet rozstrzelanych. W sąsiednich krajach potworzyły się kolonje emigracyjne. Dr. Machado panował niepodzielnie, lecz oczywiście nie zdołał wytępić całkowicie opozycji, która zeszła w podziemia, stawała się coraz radykalniejszą, dostając się stopniowo pod wpływy wręcz bolszewickie, które zakorzeniać się zaczęły zwłaszcza na uniwersytecie.

Przyczyną upadku prezydentury p. Machado stał się kryzys i niezdrowa struktura gospodarcza Kuby. Całe bogactwo tej republiki opiera się na cukrze. Gdy zachwiały się podstawy gospodarki światowej, gdy spadły ceny cukru i rozpoczął się kryzys w cukrownictwie na całej kuli ziemskiej, gospodarka Kuby stanęła pod znakiem zapytania. W dodatku Stany Zjednoczone, przechodząc stopniowo do samostarczalności, ograniczyły wydatnie import cukru kubańskiego do siebie, by ochronić własne plantacje w Luizianie. A Kuba na nacjonalizm gospodarczy pozwolić sobie nie mogła.

Wysiłki też dr. Machado, by stworzyć na Kubie podstawy pod rządy mniej, lub więcej niezależne, nie udały się. Dr. Machado próbował podnieść kraj pod względem gospodarczym, czyniąc ogromne inwestycje. Budował gmachy, autostrady itd. i... zadłużał się w Stanach Zjednoczonych. Chciał rozwinąć w kraju turystykę, zwłaszcza amerykańską, lecz krach w Stanach Zjednoczonych i spadek dolara rozwiały całkowicie te plany. Amerykanie natomiast zażądały od Kuby spłaty długów. Wówczas dr. Machado próbował zainaugurować politykę uniezależnienia się od Stanów i to właśnie spowodowało jego upadek.

Dr. Machado objął władzę, jako mąż zaufania Stanów Zjednoczonych, lecz z chwilą, gdy próbował się od nich uniezależnić, został brutalnie usunięty. Przewrotu dokonał właściwie nowy i młody ambasador amerykański na Kubie, przysłany tam przez p. Roosevelta, p. Summer Welles. Opozycja odegrała w tem rolę wtórną. W akcji swej p. Welles powoływał się z jednej strony na niezadowolenie mas, a z drugiej na artykuł konstytucji kubańskiej z r. 1901, przyznający Stanom Zjedn. prawo obrony republiki przed wrogiem zewnętrznym i wewnętrznym. Środkiem nacisku stały się jednak argumenty znacznie konkretniejsze: demonstracja floty amerykańskiej, fakt, że 80 proc. eksportu kubańskiego idzie do Stanów Zjedn., które na odwrót korzystają z ulg w taryfie celnej kubańskiej do wysokości 40 proc., wreszcie groźba dalszego obniżenia importu cukru kubańskiego do Ameryki.

Dziś Stany Zjedn. mają znowu „swego" człowieka, jako prezydenta Kuby, pod ich naciskiem dokonano zmiany konstytucji w duchu liberalnym. Lecz czy to zażegna kryzys? Czy da pracę 600 tys. bezrobotnym (na 4 miljony mieszkańców kraju)? Czy uspokoi niezadowolenie, wywołane obniżką poborów o 70 proc.? Czy Kuba nie stanie się zapalnem ogniskiem rewolucyjnem w pobliżu Ameryki?

Przewrót na Kubie jest w każdym razie jednym z aktów dramatu, jaki w postaci kryzysu przeżywa kraj, oraz jest dowodem otwartej interwencji Stanów Zjednoczonych w wewnętrzne sprawy „sąsiedzkiej republiki".

Po przewrocie na wyspie Kuba

Powrót do stanu normalnego — Zakończenie strajków — Oskarżenie o morderstwa i sprzeniewierzenia przeciw b. prezydentowi Machado

Paryż, 16. 8. (PAT). Agencja Havasa donosi, iż decyzja rządu Stanów Zjednoczonych odwołania jednego z krążowników z portu Hawany wywarła w kołach politycznych kubańskich jak najlepsze wrażenie.

Waszyngton widocznie uważa, iż sytuacja na Kubie uległa zasadniczej poprawie. Trudności, jakie piętrzą się przed prezydentem Cespedesem i nowym rządem, wobec uspokojenia umysłów będą mogły być pokonane normalnemi środkami. W każdym razie nowy rząd zamierza za wszelką cenę zapewnić spokój.

Hawana, 16. 8. (PAT). Prezydent Cespedes ukończył tworzenie gabinetu, w którym zatrzymał dla siebie tekę ministra spraw wewnętrznych. Mimo nowych wypadków rabunku i podpaleń, co zmusiło władze do wydania rozporządzenia strzelania do wszystkich burzycieli spokoju i porządku, gaszenia świateł o godzinie 8-ej wieczorem, zakazu noszenia broni, urządzania manifestacyj, kraj powraca szybko do stanu normalnego. Tysiące strajkujących powracają do pracy. Większość sklepów i magazynów została otwarta.

Hawana, 16. 8. (PAT.) Do sądu karnego wpłynęły skargi przeciwko b. prezydentowi Machado, członkom jego gabinetu, szefowi policji i burmistrzowi Hawany. Oskarżeni są oni o morderstwa i sprzeniewierzenie funduszów publicznych.

Jakkolwiek zaznacza się powrót do stosunków normalnych, to jednak dokonywane są jeszcze akty gwałtów. W więzieniu miejscowem doszło do zaburzeń, w związku z czem straż więzienna zmuszona była dać salwę do więźniów, z których trzech odniosło rany. Jeden z więźniów odmówił przebywania w celi, zajmowanej przez zwolenników Machado. Pozostali więźniowie przyłączyli się do tego protestu. Jak słychać, b. prezydent Machado zamierza osiąść w Niemczech.

Gen. Baden-Powell w Gdyni

Wraz z twórcą harcerstwa przybyło 700 instruktorów i instruktorek angielskich — Uroczyste powitanie gości przez drużynę wielkopolską

Gdynia, 16. 8. (Tel. wł.) Dzisiaj rano o godz. 9,10 przybił tutaj do nabrzeża polskiego wielki angielski statek pasażerski „Calgaric", długi na 190 metrów, wiozący na pokładzie twórcę harcerstwa, gen. Baden-Powella z małżonką i wycieczką angielskich instruktorek i instruktorów w liczbie prawie 700 osób.

Generałowi Baden-Powellowi, instruktorkom i instruktorom angielskim zgotowano w Gdyni wspaniałe przyjęcie. Na nabrzeżu ustawili się przedstawiciele chorągwi wielkopolskiej w liczbie 300, reprezentując ogół harcerstwa polskiego, oraz delegacje harcerek z różnych miejscowości Polski. Przygrywają orkiestra marynarki wojennej i orkiestra 7 poznańskiej drużyny harcerskiej.

Gdy spuszczano trap, weszli na pokład statku członkowie komitetu przyjęcia. Na najwyższym pokładzie spotkano gen. Baden-Powella w towarzystwie jego małżonki, generała brygady A. Burta, sira Percy Everetta, międzynarodowego komisarza skautowego dla spraw przewodnictwa i podpułkownika P. Murraya. W towarzystwie gen. Baden-Powella był również harcmistrz Rzplitej dr. Strumyłło, który wyjechał holownikiem na redę portu, żeby jako pierwszy powitać twórcę harcerstwa.

Oficjalnego powitania gen. Baden-Powella dokonał przewodniczący Z. H. P. wojewoda Grażyński, który przybrany w mundur harcerski odczytał z kartki mowę powitalną po francusku. Gen. Baden-Powell odpowiedział po angielsku, że bardzo dziękuje za zgotowane mu przyjęcie. Od skautów angielskich, którzy byli już w Polsce, lub zetknęli się z harcerzami polskimi na zlotach międzynarodowych, wie dobrze o naszej gościnności. Następnie Helena Śliwowska, wiceprzewodnicząca Z. H. P., powitała po polsku lady Baden-Powell, nazywając ją pierwszą harcerką świata. Po powitaniu odbyło się na statku krótkie śniadanie, po spożyciu którego gen. Baden-Powell w towarzystwie angielskiej starszyzny, członków komitetu przyjęcia i przybyłych w międzyczasie generałów Składkowskiego i Pasławskiego odbył przegląd harcerzy i harcerek polskich, ustawionych w szeregach na nabrzeżu i witających go entuzjastycznemi okrzykami.

W południe gen. Baden-Powell udał się do obozu harcerek na polankę redłowską, gdzie zastępca komendanta chorągwi wielkopolskiej druh Sworowski wręczył mu pamiątkowy proporczyk harcerski, a jeden z harcerzy z Poznania piękny album pocztówek z widokami całej Polski, wykonany przez Drukarnię Polską Sp. Akc. w Poznaniu.

Wycieczka harcerek i harcerzy angielskich wyruszyła z Southampton w dniu 12 b. m. Po bytności w Rotterdamie „Calgaric" przybył do Gdyni, skąd dziś o godz. 17 popłynie na kilka godzin do Sopot. Stamtąd trasa wycieczki, urządzonej przez wielkie angielskie towarzystwo okrętowe „White Star", poprowadzi do Kłajpedy, Rygi, Tallina, Helsinki i z powrotem przez Sztokholm i Oslo do Liverpoolu, gdzie „Calgaric" przybędzie 29 b. m. S. B.

Trzy nowe dekrety Prezydenta R. P.

Warszawa, 16. 8. (Tel. wł.). Ogłoszone zostały trzy dekrety Prezydenta Rzplitej Polskiej, wydane na podstawie ustawy o pełnomocnictwach, a odnoszące się do spraw, związanych z wymiarem sprawiedliwości. Pierwszy dekret dotyczy ograniczenia przymusu adwokackiego w sprawach cywilnych, wszczętych przed wprowadzeniem nowego kodeksu postępowania cywilnego, drugi znosi sąd okręgowy w Suwałkach, trzeci nowelizuje przepisy o sądach kupieckich i przemysłowych.

Sytuacja w Irlandji

Rozwiązanie organizacji „Niebieskich Koszul"

Dublin, 16. 8. (PAT). Odbyło się dziś zebranie rady ministrów. Na posiedzeniu tem omawiano sprawę wydania rozporządzenia, rozwiązującego organizację „niebieskich koszul" z gen. O'Duffy na czele oraz sprawę ustanowienia specjalnego trybunału wojskowego, któryby rozstrzygał sprawy osób, przechowujących broń i odmawiających jej wydania władzom policyjnym. Po długotrwałych obradach rada ministrów zdecydowała powołać powyższy trybunał wojskowy.

Zapalenie ognia na grobie Nieznanego Żołnierza

Paryż, 16. 8. (PAT). Wczoraj, zgodnie z doroczną tradycją, zostały zapalone ognie na Grobie Nieznanego Żołnierza w Paryżu. Aktu zapalenia ogni dokonał polski attache wojskowy płk. Błeszyński w asyście oficerów i 18-u sztandarów polskich i aljanckich. W uroczystości tej wzięli udział delegaci związków wojskowych, inwalidów polskich, b. obrońców ojczyzny, harcerzy polskich, licznie zebrani przedstawiciele kolonji polskiej oraz członkowie francuskich i belgijskich organizacyj b. wojskowych.

Katastrofa samochodowa adjutanta Hitlera

Berlin, 16. 8. (PAT). Z Berchtesgaden donoszą, że w drodze do miejscowości Reit uległ katastrofie jeden z samochodów, towarzyszących Hitlerowi. Z pośród znajdujących się w wozie osób adjutant Hitlera doznał pęknięcia czaszki i złamania ręki, siostrzenica Hitlera jest lekko ranna. Z wypadku bez szwanku wyszła jedynie siostra Hitlera.

Rejestracja i sąd kartelowy

Wykonanie ustawy o kartelach z dnia 28 marca b. r. posunęło się w dwóch kierunkach. Z jednej strony w ministerstwie przemysłu i handlu odbywa się rejestracja karteli i wszelkich umów, mających pokrewne znaczenie, — z drugiej rozpoczęła się organizacja sądu kartelowego.

Do rejestracji zgłosiła się ogromna ilość rozmaitych porozumień przemysłowych, nawet takich, o których istnieniu nikt dotąd nie wiedział. Widać z tego, że korzyści, płynące z przynależności do kartelu, przeważają nad rygorami, zawartemi przeciw kartelom w nowej ustawie.

Rygory te są bardzo ostre. Naruszenie przepisów o rejestracji karane będzie grzywną do 50 000 zł z równoczesnem oznaczeniem dodatkowego terminu, za którego niedotrzymanie grozi dalszych 100 00 zł grzywny. Tę karę wymierza administracyjnie minister przemysłu i handlu. Ukaranemu służy odwołanie do sądu kartelowego.

Fałszywe zeznanie, dotyczące umów kartelowych, zagrożone jest więzieniem do 1 roku, lub grzywną do 50 000 zł, a nawet obu temi karami łącznie. Za niedopuszczenie osoby, delegowanej przez ministra przemysłu i handlu, do kontroli ksiąg i dokumentów kartelu i jego członków, grozi kara aresztu do 6 miesięcy, lub grzywna do 10.000 zł, względnie jedno i drugie równocześnie.

Sąd kartelowy sprawuje nieograniczoną władzę nad kartelami. Może on zwalniać poszczególnych członków karteli od wykonywania zawartych umów z równoczesnem uwolnieniem ich od skutków prawnych tego kroku. Przepis ten osłabili obrońcy karteli w Sejmie charakterystycznym dodatkiem: „chyba że umowa w tym względzie (t. z. co do cywilnych skutków prawnych) stanowi inaczej". Wreszcie sąd kartelowy może w całości unieważniać umowy kartelowe, czyli rozwiązywać kartele, lub uchylać poszczególne ich postanowienia.

W wykonywaniu tej kontroli nad kartelami sąd kartelowy ograniczony jest ogólnikowym przepisem, który mówi:

„Jeżeli umowy, uchwały lub postanowienia (kartelowe — przyp red.), lub sposób ich wykonania zagrażają dobru publicznemu, a w szczególności jeżeli regulowanie produkcji, zbytu albo ograniczenie swobody wymiany dóbr powoduje skutki gospodarczo szkodliwe, bądź jeżeli ceny będą podwyższone do poziomu gospodarczo nieusprawiedliwionego, lub też na tym poziomie utrzymane, wówczas będzie orzeczone zosobna lub łącznie .." — tu następują wyżej streszczone rygory.

A zatem los i działalność karteli zależeć będzie od tego, jakie ceny większość członków sądu kartelowego uzna za „gospodarczo usprawiedliwione" i jak będzie ona pojmować „dobro publiczne" w zakresie gospodarki kartelowej. Powództwo w tych sprawach przed sądem kartelowym jest zastrzeżone jednostronnie tylko ministrowi przemysłu i handlu, a nie przysługuje ani kartelom, ani ich członkom, ani — co jest większą wadą ustawy — odbiorcom karteli, czyli kupiectwu.

Sąd kartelowy orzeka w składzie 5 członków, z których trzej — w tem przewodniczący — są sędziami Sądu Najwyższego, a dwaj są powoływani z list osób, „posiadających szczególną znajomość spraw gospodarczych". Jedną z tych list ustala bezpośrednio minister sprawiedliwości po wysłuchaniu opinji ministrów gospodarczych, druga powstaje w ten sposób, że warszawska izba przemysłowo-handlowa w porozumieniu z innemi izbami przedstawia podwójną liczbę kandydatów, z której 1/3 wybiera minister sprawiedliwości. Nie trzeba dodawać, że głos tych sędziów specjalistów, wyznaczonych przez rząd, będzie miał przy rozstrzyganiu spraw wielkie znaczenie.

Pierwsza, „rządowa" lista została już ogłoszona. Wśród 20 sędziów kartelowych jest 8 posłów z B. B. z p. Miedzińskim na czele, są b. ministrowie Kwiatkowski i Matuszewski, są urzędnicy ministerstw, są tacy „wybitni" znawcy spraw gospodarczych, jak p. Moraczewski, prezes sanacyjnych związków zawodowych i p. Szpotański z B. B. S. Sytuacja zatem jest wyraźna.

Wkrótce ukaże się druga lista, zaproponowana przez izby przemysłowo-handlowe. Zobaczymy, kto znajdzie się wśród wybranej 1/3, a kto zostanie skreślony.

M. K.

Biskupstwo grecko-katolickie w Sanoku

(Korespondencja własna „Kurjera Poznańskiego").

Lwów, 15 sierpnia 1933

Znaczne i słuszne zainteresowanie wywołała w ostatnich czasach sprawa świeżo kreowanego biskupstwa grecko-katolickiego w Sanoku, przeznaczonego dla Łemkowszczyzny.

Do tej pory, jak wiadomo, istnieją w Wschodniej Małopolsce trzy biskupstwa grecko-katolickie, a to we Lwowie (metropolita Szeptycki), w Przemyślu (ks. biskup Kocyłowski) i w Stanisławowie (ks. biskup Chomyszyn). Podział na trzy wymienione djecezje utrzymał się od czasów powstania państwa polskiego w r. 1918. Cerkiew grecko-katolicka wbrew swojemu boskiemu powałaniu nie stanęła na wysokości zadania; w olbrzymiej większości stała się ośrodkiem i wylęgarnią prądów antypaństwowych i to nietylko w swoich dołach, w szerokich masach rozagitowanego duchowieństwa ruskiego, ale przedewszystkiem szczyty cerkwi grecko-katolickiej w Polsce stanęły niedwuznacznie na czele akcji i propagandy separatyzmu ukraińskiego. Historja działalności metropolity Szeptyckiego, gdyby ją nawet oceniać najoględniej i z największym objektywizmem, rzuca na tę smutną kartę cerkwi grecko-katolickiej wymowne światło. Stwierdzić też trzeba, że duch i atmosfera idąca ze szczytów katedry św. Jura we Lwowie zawładnęły niepodzielnie całem niemal duchowieństwem, a za niem i społeczeństwem ruskiem.

Kroplą w morzu stanowi tu kierunek reprezentowany przez władykę stanisławowskiego ks. biskupa Chomyszyna, który pod hasłem wspólnej walki z Antychrystem bolszewickiego wschodu, wypowiedział gwałtowną walkę św. Jurowi i stanął wyraźnie na platformie współpracy z Polską. Mimo całej wymowy i oczywistości argumentów jest ks. biskup Chomyszyn nawet wśród swoich najbliższych odosobniony. Djecezja przemyska nie pozostaje wprawdzie w pełnej zgodzie z metropolitą Szeptyckim, ale w zakresie polityki antypolskiej idzie z nim naogół zgodnie.

Nie wdając się w szczegółową analizę przyczyn i rezultatów tego stanu rzeczy, trzeba z powyżej naszkicowanych faktów wyciągnąć właściwe wnioski. I tu polska racja stanu wymaga przedewszystkiem największej ostrożności w stosunku do cerkwi grecko-katolickiej. Jako siedlisko nienawiści i walki z wszystkiem, co polskie, nie zasługuje ona niestety na zaufanie i ta postawa nasza wobec niej nie może się zmienić, dopóki nie dadzą się zauważyć okoliczności, które będą zwiastunami zmiany pod tym względem. W tej zaś chwili nic na nią nie wskazuje. Sytuacja jest raczej coraz gorsza.

Tymczasem w łonie cerkwi grecko-katolickiej na terenie Małopolski znajduje się olbrzymia część ludności ruskiej, zwanej Łemkami, zamieszkująca całą południową część tej dzielnicy począwszy od Sanoka aż po Krynicę. — Ludność ta wdziera się wąskim pasem w kraj rdzennie polski. Jak dotąd jednak nie wykazywała ona żadnych tendencyj szkodliwych, znamionował ją zaś raczej charakter spokojny. Zachowując swoje właściwości językowe i obyczaje, grupa Łemków nie zdradzała w niczem zakusów antypolskich i była oporną wobec propagandy ukraińskiej. Walka, jaka w jej szeregach toczy się ze znaczną zaciekłością, ma charakter religijny i wewnętrzny. O dusze Łemków walczy mianowicie cerkiew grecko-katolicka i prawosławna. Ta właśnie poszczycić się może znacznemi sukcesami, co zresztą nie jest żadną nowością, gdyż w czasie wojny — podczas inwazji rosyjskiej w Wsch. Małopolsce — nietylko ludność, ale w pierwszym rzędzie duchowieństwo grecko-katolickie zdradzało swoją cerkiew i przechodziło na łono prawosławia. Przyczyny tego niezwykłego zjawiska tkwiły (i tkwią) w powierzchowności uczuć religijnych ludności grecko-katolickiej, demoralizacji duchowieństwa i braku głębszych podstaw moralno - religijnych w duchowieństwie grecko-katolickiem. Nie pomógł autorytet episkopatu grecko-katolickiego, bliskość siedzib biskupich: haniebna ucieczka do prawosławia stała się wprost katastrofalnym dla interesów katolickich objawem. To są fakty.

W tej sytuacji tworzy się dzisiaj biskupstwo grecko-katolickie w Sanoku. Ma ono na celu — wedle argumentacji czynników cerkiewnych — bliżej zaopiekować się Łemkowszczyzną, aby przeciwstawić się agitacji prawosławia, gdyż obecna opieka Przemyśla, ze względu na odległość, jest rzekomo niedostateczną. Są to argumenty słuszne. Jeżeli przykład z okresu wojny, a także i obecnie (powodzenie sekt wśród ludności grecko-katolickiej) świadczy aż nadto dobitnie, że bez względu na odległość stolic biskupich sympatje dla prawosławia są żywe i mogą każdej chwili wybuchnąć żywiołowo, to wynika z tego jasno, że przyczyna zła nie leży w dalszej lub bliższej odległości biskupstwa. Ludność polska w Tarnopolszczyźnie czy na Polesiu, podlegając odległemu arcybiskupstwu lwowskiemu, nigdy nie zdradziła szeregów swojego kościoła.

Istotą zła w dzisiejszej cerkwi grecko-katolickiej są jej organiczne wady, wspomniany już brak granitowych podstaw moralnych, zdemoralizowane polityką i gonitwą za zarobkami duchowieństwo obarczone licznemi rodzinami, niski stan kulturalny ludności ruskiej, duch wiecznej nienawiści, sprzecznej z zasadami chrystjanizmu itd.

Nic wobec tego nie pomoże interesom katalickim formalne stwarzanie nowej siedziby biskupiej, choćby z najidealniejszym jej przedstawicielem na czele, bo zagadnienie sięga znacznie głębiej.

Z punktu zaś widzenia interesów polskich — jakkolwiekbądź by było — nowe biskupstwo grecko-katolickie w Sanoku, na pograniczu Wschodniej i Zachodniej Małopolski, jest nowem ogniwem wpływów i tendencyj, jakie w całości reprezentuje cerkiew grecko-katolicka. Jest ono nową placówką, około której zaczną się skupiać siły szkodliwe i z większą, niż dotychczas energją będą atakowały spokojną dotąd na ogół Łemkowszczyznę. Nie łudzimy się ani chwili pod tym względem. Oddaleni od centrów agitacji antypolskiej Łemkowie zostaną do nich obecnie zbliżeni. Nie poprawimy przez nowe biskupstwo interesów katolickich, bo, aby je naprawić, trzebaby przeorać całą psychikę i organizację ludu ruskiego, stworzymy zaś olbrzymie niebezpieczeństwo dla polskości w okolicach dzisiaj rdzennie i niewątpliwie polskich. Już obecnie sfery „ukraińskie" wysuwają dalszy projekt utworzenia piątego z rzędu biskupstwa w ... Samborze. Jest to rzecz jasna. Każde bowiem nowe biskupstwo jest dla nich nową twierdzą.

I dlatego opinja polska nie pochwala i nie aprobuje nowego eksperymentu. Domaga się ona raczej kreowania biskupstw rzymsko-katolickich w Tarnopolu i Stanisławowie, gdzie ludność polska nie posiada rzeczywiście dostatecznej opieki, a również i wpływy kościoła rzymsko-katolickiego wśród ludności ruskiej nie mogą należycie się rozwinąć. A byłoby to wdzięczne i ogromne zadanie, które przed nami stoi ciągle niezałatwione, grożąc w przyszłości przykremi konsekwencjami. Jakże smutnym a tak znamiennym faktem jest to, że miast biskupstw rzymsko-katolickich kreujemy biskupstwo sanockie wbrew interesom zarówno katolickim jak i polskim, narodowym i państwowym.

KLAUDJUSZ HRABYK

Dokładne trawienie zapewniają
Zioła Przeczyszczające
KARPINSKIEGO.
Tg 224

Imponujący obchód „Cudu Wisły" w Lesznie

Jednym z najpiękniejszych obchodów rocznicy „Cudu Wisły" na ziemiach Wielkopolski była niewątpliwie uroczystość, urządzona w dniu wczorajszym w Lesznie. Organizacja święta spoczywała w rękach komitetu towarzystw, którego prezesem jest senjor p. Józef Górecki.

Uroczystości rozpoczęto gremjalnym udziałem wszystkich towarzystw wraz z sztandarami w kościele farnym. Po wysłuchaniu sumy oraz podniosłego kazania wszystkie organizacje udały się w pochodzie, z orkiestrą kolejową z Leszna na czele, przez miasto do wielkiej sali na boisku „Sokoła".

W sali rozpoczęła się o godz. 12,30 podniosła akademja. Zagaił ją słowem wstępnem prezes komitetu towarzystw p. senjor Górecki, podnosząc w krótkiem przemówieniu doniosłość święta narodowego „Cudu Wisły", poczem na zakończenie wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, jej Prezydenta oraz zwycięskiej armji narodowej. Po wzniesieniu okrzyku zgromadzeni wysłuchali hymnu narodowego „Jeszcze Polska nie zginęła". Zkolei nastąpił występ chóralny Koła Śpiewackiego im. Dembińskiego pod batutą p. Wojciechowskiego, poczem po deklamacji jednego z młodych narodowców, p. Boguszczyńskiego, który umiejętnie recytował deklamację p. t. „Cud Wisły", chór odśpiewał „Sztandary na Kremlu".

Dalszy punkt programu przewidywał przemówienie uroczystościowe, które wygłosił przybyły z Poznania red. Roman Fengler. Mówca na kanwie wydarzeń historycznych r. 1919 i 1920 przedstawił wydarzenia sierpnia i lipca pamiętnego roku, których punktem przełomowym stał się dzień 15 sierpnia, kiedy nawała bolszewicka załamała się w swoim ataku nad Wisłą. W tym boju naród polski dał dowód swojej wielkiej dojrzałości politycznej, stając w zwartym szeregu w obronie swojej niepodległości. Dlatego odsuwanie narodu polskiego od spraw publicznych jest sprzeczne z tradycją „Cudu Wisły", która winna prowadzić do budowy państwa narodowego. Po przemówieniu, gorąco oklaskiwanem, odśpiewano „Boże coś Polskę", wyczerpując na tem porządek akademji.

Na akademji byli obecni przedstawiciele władz w osobie zastępcy p. starosty leszczyńskiego, komendanta policji, dalej ks. prob. Jankiewicz, ks. Klebba i ks. Kałuża, pierwszy burmistrz miasta Leszna p. Kowalski, prezesi „Sokoła", Bractwa Kurkowego, S. M. P., kolejarzy, towarzystw Robotników Katolickich, organizacyj rzemieślniczych, przemysłowych, kobiecych. Zw. Młodych Narodowców, Stronnictwa Narodowego i t. d., a wielka liczba słuchaczy, wypełniła wielką salę po brzegi.

Zebranie Związku Młodych Narodowców w Poznaniu

We wtorek, 15 sierpnia Związek Młodych Narodowców w Poznaniu uczcił uroczyście rocznicę „Cudu Wisły". Rano o godz. 9 Młodzi wysłuchali w kościele św. Marcina mszy św. oraz podniosłego kazania, poczem przed Teatrem Wielkim odbyła się wspólna fotografja kandydatów do Z. M. N.

O godz. 12 rozpoczęła się uroczysta akademja w kinie Metropolis. Akademję zagaił krótkiem przemówieniem p. poseł Piestrzyński. Po odśpiewaniu Hymnu Młodych przemówił do kandydatów p. Szeib, który następnie wraz z p. Kordylewskim dokonał przyjęcia nowych członków do Z. M. N. Zasadniczy referat o stosunku narodu do armji wygłosił p. dr. Zdzitowiecki. Wszystkie przemówienia były gorąco oklaskiwane. Zebranie zakończono Hymnem Młodych oraz okrzykami na cześć Wielkiej Polski.

Akcja oszczędnościowa

W związku z wykonywaniem ustawy z dnia 23 marca r. b. o częściowej zmianie ustroju terytorjalnego minister spraw wewnętrznych zarządził utworzenie komisji podziału administracyjnego. Zadaniem tej komisji będzie: współdziałać przy wprowadzaniu w życie postanowień tej ustawy, koordynować stanowiska zainteresowanych temi zagadnieniami czynników, oraz utrzymywać ciągłość prac i uzgadniać projekty wydawanych zarządzeń, a wrazie potrzeby badać wyniki tych zarządzeń na miejscu i t. d.

Demonstracja za autonomją dla Słowaków w Nitrze

Praga, 16. 8. (Tel. wł.) Czechosłowacja poruszona została wypadkiem, jaki zdarzył się w związku z 1.100-letnią uroczystością wybudowania w Nitrze na Słowaczyźnie pierwszego kościoła katolickiego.

W związku z temi uroczystościami przybyło do Nitry około 100 tysięcy wiernych, wśród nich większość zwolenników słowackiej autonomji pod wodzą sędziwego ks. O. Hlinki.

W chwili kulminacyjnego punktu uroczystości, kiedy na rynku w Nitrze premjer czeski Malypetr miał odczytać orędzie prezydenta Massaryka, tłum porwał na ręce ks. Hlinkę i usadowił go na trybunie, przed tkórą zajęli uprzednio miejsca ministrowie czescy oraz dostojnicy państwa i Kościoła.

Ks. Hlinka w płomiennej mowie wypowiedział się za autonomją dla Słowaczyzny.

Dopiero po przemówieniu ks. Hlinki którego przemówienie przyjęto niemilknącemi okrzykami na cześć autonomji, premjer Malypetr odczytał orędzie.

Zgon posła japońskiego w Warszawie

Kondolencje rządu polskiego — Pogrzeb odbędzie się w czwartek

Warszawa, 16. 8. (PAT). Wczoraj wieczorem zmarł w Otwocku minister Hiruoki Kawai, poseł japoński w Warszawie.

Minister Kawai od wczesnej młodości poświęcał się służbie dyplomatycznej, którą rozpoczął w roku 1908 jako konsul w Lyonie. W r. 1910 był attache ambasady w Paryżu, a w r. 1913 został przeniesiony na takie samo stanowisko do Petersburga. W r. 1914 został mianowany sekretarzem poselstwa w Sztokholmie, na tej placówce został awansowany w roku 1917. W r. 1920 zostaje mianowany pierwszym sekretarzem ambasady w Paryżu, skąd po roku przeniesiony jest do Japonji do centrali ministerstwa spraw zagranicznych w charakterze radcy ministerjalnego. W r. 1923 zostaje radcą ambasady w Brukseli, skąd w roku 1926 przechodzi na stanowisko radcy ambasady w Paryżu. Na tem stanowisku zastaje go nominacja na posła w Warszawie. W dniu 1 lipca 1931 r. minister Kawai składa listy uwierzytelniające na zamku warszawskim i odtąd rozwija niestrudzoną i niezwykle ożywioną działalność w kierunku zacieśnienia stosunków polsko-japońskich, zyskując jednocześnie wśród swych kolegów i najszerszych sfer stolicy powszechny szacunek i uznanie.

Wiadomość o śmierci przedwcześnie zgasłego dyplomaty wywołała głęboki żal wśród tych wszystkich, którzy mieli okazję poznać zalety jego umysłu i charakteru.

Warszawa, 16. 8. (PAT). P. min. Schätzel przybył wczoraj do poselstwa japońskiego, gdzie złożył kondolencję charge d'affaires oraz małżonce zmarłego posła pani Kawai.

Warszawa, 16. 8. (PAT). Pogrzeb zmarłego posła japońskiego Hiroukiego Kawai odbędzie się w czwartek w godzinach przedpołudniowych.

Warszawa, 16. 8. (Tel. wł.). Według obiegających pogłosek zmarły poseł przyjął na łożu śmierci wiarę katolicką a chrztu św miał mu udzielić J. Em. nuncjusz Marmaggi.

Rezolucje kongresu radykalno-demokratycznego w Sofji

Herriot honorowym obywatelem stolicy Bułgarji

Sofja, 16. 8. (PAT). Kongres partyj radykalno-demokratycznych zakończył swe obrady uchwalając dwie rezolucje: gospodarczą i polityczną.

Rezolucja gospodarcza domaga się oparcia gospodarki światowej na zasadzie solidarności gospodarczej wszystkich narodów. Rezolucja wyklucza hegemonję klas czy też poszczególnych narodów, domaga się stabilizacji walut, wprowadzenia rozejmu celnego oraz opowiada się za zawieraniem regjonalnych umów gospodarczych.

W dalszym ciągu deklaracja domaga się wprowadzenia organizacji racjonalnej produkcji, co w konsekwencji przynieść ma zwiększenie konsumpcji, ożywienie życia gospodarczego i zmniejszenie bezrobocia. W konkluzji żąda rozciągnięcia kontroli nad trustami i kartelami.

Rezolucja polityczna podnosi zalety systemu rządów demokratycznych, domagając się zachowania wolności prasy i zrzeszeń. Po zakończeniu kongresu rada miejska Sofji nadała Herriotowi honorowe obywatelstwo miasta.

Hojne uposażenia dyrektorów niemieckich

Lipsk, 16. 8. (PAT). Według sprawozdania experta rządowego, wydelegowanego do zbadania stanu przemysłu pończoszkarskiego saskie zakłady posiadały 11 dyrektorów, z których 5 pobierało po 300.000 mk. rocznie. Uposażenia pozostałych dyrektorów obracały się w granicach od 60.000 do 90.000 mk. Najmniejsza pensja była pobierana w sumie 40.000 mk. Ponadto każdy z tych krezusów uposażeniowych posiadał udział w dochodach brutto przedsiębiorstwa. Od r. 1924 do 1932 pobrali oni tytułem tantjem 104 miljony mk.

Niezależnie od tego wymienieni dyrektorzy zasiadali w radach nadzorczych przeszło 60 innych przedsiębiorstw przemysłowych, w których dochody dla każdego z nich wynosiły rocznie od 20.000 do 30.000 mk. Wobec wszystkich dyrektorów wdrożono postępowanie karne.

Zatarg o kolej wschodnio-chińską

Moskwa, 16. 8. (PAT.) Rokowania o sprzedaż kolei wschodnio-chińskiej, trwające od 6 tygodni w Tokjo, stanęły na martwym punkcie. Różnica pomiędzy ostateczną ceną żądaną przez Sowiety w wysokości 250 miljonów rubli złotych (początkowo żądano 300 miljonów rubli) a ceną 50 miljonów jen, proponowaną przez stronę mandżursko-japońską, jest zbyt wielka, by można było żywić jakiekolwiek nadzieje dojścia do skutku tranzakcji. Strona sowiecka nadal pragnie sprzedaży kolei, mimo że jej faktyczna wartość jest conajmniej dwukrotnie wyższa od ceny, żądanej przez Moskwę.

Dzisiejsza prasa poświęca tej sprawie artykuły wstępne, ostro atakując japońskie koła wojskowe, które są w Moskwie uważane za inspiratorów sabotowania projektu kupna kolei. Z drugiej strony w stosunkach sowiecko-japońskich [illegible] do odnotowania poważne odprężenie w postaci otwarcia ruchu tranzytowego przez stację Pogranicznaja. Nastąpiło to niewątpliwie pod naciskiem wielkich zagranicznych firm eksportowych, narażonych na poważne straty z powodu długotrwałego zamknięcia ruchu tranzytowego pomiędzy kolejami wschodnio-chińską i usuryjską.

Moskwa, 16. 8. (PAT). „Prawda" w artywule wstępnym, omawiając wynik 6 tygodniowych rokowań w Tokjo o kupno kolei wschodnio-chińskiej, w ostrych słowach atakuje Japonję, zaznaczając, że pewne koła wojskowe prą do wojny z Sowietami, licząc, że z bronią w ręku otrzymują dawną kolej wschodnio-chińską. Koła te są najwidoczniej przerażone ostatniemi sukcesami polityki zagranicznej Sowietów.

„Prawda" oświadcza, że widocznem jest, iż delegacja mandżurska nigdy nie myślała poważnie o kupnie kolei. Jeśli zaś ministerstwo spraw zagranicznych Japonji odmówiło swego pośrednictwa, to widocznie również i jemu nie zależy na dojściu do porozumienia w prawie kupna.

Jeśli — konkluduje „Prawda" — zdecydowana wola rządu sowieckiego, mająca na celu stabilizację stosunków sowiecko-japońskich, nie spotkała się z przyjęciem przychylnym sfer kierowniczych Japonji, jeśli koła te — ciągnie „Prawda" — wolą słuchać zwolenników awantur wojskowych, niż odpowiedzieć pozytywnie na poważne propzycje delegacji sowieckiej, to wówczas widocznem staje się, że rozbicie rokowań nastąpiło nie o cenę kupna, lecz ze względu na intrygi japońskich kół imperjalistycznych.

Zmiana nastrojów w Gdańsku

Gdynia, 16. 8. (Tel. wł.) Jeden z uczestników odbytego ostatnio spływu „Przez Polskę do morza" opowiada o ciekawym zdarzeniu z terenu wolnego miasta Gdańska.

Otóż, gdy w dniu 11 b. m. spływ zbliżył się do Gdańska, jedna z łodzi wiosłowych przybiła do prawego brzegu martwej Wisły, a członkowie osady udali się na poszukiwanie owoców. Jeden z nich trafił w pobliżu do jakiegoś zabudowania, gdzie poprosił znajdującą się tam kobietę o sprzedaż jabłek lub gruszek. Gdańszczanka przyniosła mu koszyk agrestu i żadną miarą nie chciała przyjąć pieniędzy, chociaż wiedziała, że przed sobą ma Polaka. Gdy polski wioślarz oświadczył, że za darmo nie może przyjąć owoców, mieszkający tam Niemiec powiedział: „Przecież nasi senatorzy byli tak gościnnie podejmowani w Warszawie".

Na taki argument nie było już odpowiedzi i gratisowy gdański agrest powędrował do polskiej łodzi. S. B.

„Kościuszko" do Szwecji

Gdynia, 16. 8. (Tel. wł.) Wczoraj o godz. 4 wypłynął stąd do Sztokholmu statek „Kościuszko" z 610 pasażerami. Wśród turystów znajduje się prawie 60 osób z Poznania i Wielkopolski, między niemi p. Wanda Chłapowska z Kopaszewa i pp. Żółtowscy ze Słup.

„Kościuszko" wraca do Gdyni w dniu 19 b. m. S. B.

„Wycieczka przyjaźni" w Warszawie

Warszawa, 16. 8. (PAT). L[illegible] godz. 0.10 przybyła do Warszawy wycieczka katolików francuskich, rekrutująca się ze wszystkich sfer społeczeństwa, duchowieństwa, prawników, inżynierów, dziennikarzy i studentów. Wycieczka przebywa w Polsce już od 9 b. m. Obecnie goście francuscy przybyli z Jasnej Góry z Częstochowy.

Na dworcu powitali przybyłych w imieniu J. Em. kard. Kakowskiego ks. Lewandowski, dyrektor Akcji Katolickiej archidjecezji warszawskiej, imieniem prezydenta miasta p. Załoński oraz w imieniu komitetu przyjęcia p. Władysławowa Zamojska, tudzież przedstawiciele stowarzyszeń katolickich.

Katastrofa lotnicza

Bern, 16. 8. (PAT). Z powodu utraty szybkości przy wirażu wpadł do jeziora genewskiego samolot wojskowy. Pilot poniósł śmierć

Przepowiednia pogody na czwartek: Przy pogodzie zmiennej, chłodniej.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.60—6.61 zł, w Gdańsku na Warszawę 6.50—6.70 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.50 zł, gotówką 209,00 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,36 do 173,62 zł, gotówką 173,02 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 16. 8. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z papierów państwowych notowano 5% poż. konwers. 46¾—47, oraz 4% premj. dol. 50.—; pozatem poszukiwano — bez oddawców 4% poż. inwest. po 102 oraz 3% poż. bud. po 38½.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. notowano 4% listy zast. konwert. 35½—35¼, zaś 4½% listy żytnie obracano po 5.45 w płaceniu. Bez kwalifikacji do notowania obracano mniejszą ilość 4½% listów dol. starych po 43¾ (przy kursie obliczeniowym 6.63).

Akcje bankowe bez notowania

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z K. 35½—35¼% +

5% pożyczka konwersyjna 46¾—47% P.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol., serja III 50.— P.

4½% listy żytnie konwert. Poz. Ziem Kred. 5.45 P.

Tendencja bez zmiany.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16. 8. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne

Żyto 3535 tonn na odmiennych warunkach.

Ceny orjentacyjne

Żyto	15,00— 15,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa, zdatna do przemiału	18,00— 18,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 691 g/l	14,00— 14,50
Jęczmień 662 g/l	13,00— 14,00
Usposobienie słabe.	
Owies	11,00— 11,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	22,75— 23,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	34,00— 36,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	8,25— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,00— 11,00
Rzepak zimowy	32,00— 33,00
Rzepik zimowy	42,00— 43,00
Gorczyca	43,00— 47,00
Groch Viktoria	18,00— 22,00
Groch Folgera	21,00— 25,00
Słoma pszenna luzem	1,75— 2,00
„ pszenna prasowana	2,00— 2,25
„ żytnia luzem	1,75— 2,00
„ żytnia prasowana	2,00— 2,52
„ owsiana luzem	1 75— 2,00
„ owsiana prasowana	2,00— 2,25
„ jęczmienna luzem	1,75— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,00— 2,25
Siano zwykłe luzem	4,75— 5,25
Siano zwykłe prasowane	5,25— 5,75
Siano nadnoteckie luzem	5,25— 5,75
Siano nadnoteckie pras.	6,25— 6,75

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 180 tonn, owsa 45 tonn, otrąb żytnich 90 tonn, rzepaku 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 16. 8. 1933 r.

Spędzono: wołów 24, buhajów 170, krów 260, świń 1830, cieląt 375, owiec 143, razem 2802 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi)

Płacono za 100 kg. żywej wagi —

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	68— 72
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	60— 64
Mięsiste tuczone starsze	48— 56
Miernie odżywione	40— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione starsze	46— 52
Miernie odżywione	38— 44
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 70
Tuczone mięsiste	56— 60
Nietuczone dobrze odżywione	42— 46
Miernie odżywione	28— 32
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	68— 72
Tuczone mięsiste	60— 64
Nietuczone dobrze odżywione	48— 56
Miernie odżywione	40— 46
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38— 44
Miernie odżywione	36— 38
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	84— 90
Tuczone cielęta	74— 80
Dobrze odżywione	64— 70
Miernie odżywione	54— 60
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	66— 70
Tuczone starsze skopy i maciórki	50— 52
Dobrze odżywione	00— 00
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	106—108
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	100—104
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	96— 98
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	90— 94
Maciory i późne kastraty	96—104

Przebieg targu normalny

Nafta w sporze o Gran Chaco

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Buenos Aires, 26 lipca.

Powszechnie utrzymuje się opinja, że do wojny w Chaco Boreal popchnęło Boliwję potężne przedsiębiorstwo naftowe „Standard Oil Company". Zdanie to podziela się także w szerokich sferach narodu paragwajskiego, który widzi w przeciwniku płatnego najemnika.

Niedawno prasa w Asunción opublikowała fotografję pewnego jeńca boliwijskiego, ubranego w bluzę oryginalnego kroju. Guziki na mundurze posiadały inicjały „St. O.", materjał zaś rzekomo pochodził z Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Otóż jeniec zeznawał, że „St. O. C.", prócz innych dotacyj i subwencyj finansowych podarował Boliwji 20 tysięcy takich mundurów, licząc na przyszłe koncesje w Chaco Boreal.

W sprawie tej ukazał się oficjalny komunikat „St. O. C." w wszystkich gazetach Północnej i Południowej Ameryki. Dyrekcja tego przedsiębiorstwa zaprzecza kategorycznie wszelkim pogłoskom na temat tajnego sprzyjania planom władców Boliwji, z którymi ją łączą ściśle ograniczone i w osobnej umowie skonkretyzowane interesy handlowe. Były nawet zatargi z rządem w La Paz o uiszczenie podatków od wydobywanej nafty. Sprawy te zostały uregulowane po uciążliwych pertraktacjach, na mocy których „St. O." udzielił zaliczki w kwocie 262.176 dolarów na poczet przyszłych świadczeń podatkowych. Później zażądano dodatkowo pół miljona dolarów, których atoli nie zapłacono. Spór w tej sprawie toczy się w Najwyższym Sądzie w La Paz, który nie ogłosił jeszcze wyroku.

„Standard Oil Company" stwierdza, że ma koncesje w południowo-wschodnich częściach Boliwji, nie objętych zatargiem z Paragwajem. Koncesje te obejmują ogółem 590 tys. hektarów. Dalsza ekspansja nie jest zamierzana, gdyż wiercenia w innych okolicach dały rezultaty negatywne. Pogłoski o rzekomem popieraniu Boliwji, w obecnym konflikcie o Chaco, mogły powstać na tle rekwizycyj, dokonanych przez władze krajowe. Zabrano część zaprzęgów, oraz samochodów ciężarowych, które atoli na skutek reklamacyj zwolniono.

Na końcu dyrekcja „Standard Oil" zaprzecza wieściom, jakoby zamierzała przeprowadzić rurociągi naftowe przez teren Chaco, do rzeki Paragwaj. Projekt ten, zdaniem wykwalifikowanych inżynierów, jest niewykonalny. Jeżeli Boliwja zechce go urzeczywistnić, na własny rachunek, to „Standard Oil" odmówi swego udziału. Prawdą natomiast jest, że w krótkim czasie przystąpi się do budowania rurociągów przez teren koncesyj, w kierunku pogranicza argentyńskiego, gdzie pobuduje się rafinerje ropy i rezerwoary.

Zaznaczyć należy, że „Standard Oil" powołuje się na świadectwo b. sekretarza stanu Simona, który zbadał dokładnie dokumenty odnośne i udzielił dyrekcji „Standard Oil Company" swego absolutorjum.

Nie wyklucza to bynajmniej, że Boliwja odnosi się z ślepem zaufaniem do rządu waszyngtońskiego i jemu pragnie powierzyć rozstrzygające słowo w sporze o Chaco. Odwrotnie, Paragwaj nie dowierza bezinteresowności Białego Domu, dążąc właśnie do arbitrażu państw ościennych albo Ligi Narodów.

TOMASZ WOJNOWSKI.

„Naród ptaków niebieskich"

„Hajnt" z 6 b. m. podaje sprawozdanie z I-go zjazdu wszystkich żydowskich organizacyj studenckich z Ameryki i Europy.

Zelig Brodecki, członek egzekutywy światowej organizacji sjonistycznej, poruszył źródło kryzysu wśród inteligencji żydowskiej:

„Obecny kryzys symbolizuje nienormalne położenie Żydów o akademickiem wykształceniu. W 19-tem stuleciu rozpoczął się żydowski prąd do wolnych zawodów i należy postawić sobie zapytanie, czy wolno nam dopuścić do tego, aby warstwa zawodowej inteligencji była u Żydów wielokrotnie liczniejsza, niż u innych narodów?..."

We własnym kraju, gdzie Żydzi nie są skłonni eksploatować własnej ludności, młodzież przerzuca się do pracy fizycznej:

„Musimy zdać sobie sprawę, że zniekształcenie życia żydowskiego polega na braku ekonomicznej równowagi. W Erec Izrael następuje nawrót od wolnych zawodów do pracy fizycznej..."

Wśród referentów wystąpił także prof. L. B. Genje, który wskazał, że: „należy liczyć się z oddźwiękiem niemieckich wydarzeń w innych krajach. Żydzi, zajmujący się wolnemi zawodami, stają się ptakami niebieskimi. My jesteśmy narodem ptaków niebieskich („luftmenszen")..."

Niechże to mimowolne wyznanie żydowskie będzie odpowiedzią dla tych, którzy nie rozumieją, dlaczego narody rdzenne mają już dość tych ptaków niebieskich, ulokowanych wygodnie w cudzych gniazdach.

Przy cierpieniach nerek, chorobach dróg moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszek naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** łagodzi i usuwa szybko gwałtowne boleści przy wypróżnianiu. Tg 256

Imponująca manifestacja narodowa w Łodzi

W dniu 15 bm. miasto Łódź było widownią żywiołowej manifestacji narodowej. Dzień ten był podwójnem świętem dla łodzian-narodowców.

Z jednej strony, podobnie jak lat ubiegłych, obchodzono rocznicę „Cudu nad Wisłą", z drugiej zaś święcenie sztandaru koła Stronnictwa Narodowego w Łodzi, dzielnicy Bałuty. W związku z tą ostatnią uroczystością ściągnęły do Łodzi liczne delegacje Stronnictwa Narodowego z okolicznych miast i miasteczek.

Zgodnie z ustalonym programem uczestnicy uroczystości zebrali się o godz. 8 rano w północnej dzielnicy miasta w okolicy parku „Helenów", skąd przy dźwiękach orkiestr ruszono olbrzymim pochodem w kierunku katedry św. Stanisława Kostki. Sympatje i łączność z ruchem narodowym okazało wiele organizacyj, których delegacje ze sztandarami wzięły udział w pochodzie. Wśród lasu sztandarów zauważyliśmy następujące: Związku Hallerczyków, T-wa sport.-gimn. Sokół, Związku Zawodowego Praca Polska, T-wa Rozwoju Życia Narodowego w Polsce, Stow. Młodzieży Polskiej im. Sowińskiego, Stow. właścicieli nieruchomości w Zgierzu, Chrześcijańskiego Stow. dozorców domowych, Związku zawodowego dorożkarzy i wiele innych. Na ulicy Piotrkowskiej z powodu dużego ścisku ludzi musiał ulec chwilowemu wstrzymaniu ruch tramwajowy do czasu, aż wszyscy wejdą do kościoła. Po Mszy św. nastąpiło poświęcenie sztandaru Koła Str. Nar. Łódź-Bałuty, a następnie po wyjściu z kościoła złożono w podniosłym nastroju wieniec na płycie Nieznanego Żołnierza, znajdującej się na placu Katedralnym. W czasie składania wieńca orkiestra odegrała hymn „Jeszcze Polska nie zginęła" i „Rotę", na zakończenie zaś Młodzi Str. Nar. odśpiewali „Hymn Młodych".

Pochód przeciągnął czwórkami w tempie marszowem, — organizacja i porządek wzorowe, co wzbudzało również podziw wśród przechodniów. W czasie przemarszu wznoszono częste okrzyki na cześć Dmowskiego, Paderewskiego i gen. Hallera. Nie brakło też okrzyków antyżydowskich.

Pochód dotarł do placu sportowego przy parku „Helenów", gdzie nastąpiło wbijanie gwoździ w drzewce sztandaru. Okolicznościowe przemówienie wygłosili sekr. gen. Str. Nar. poseł Petrycki, senator Jabłonowski, poseł Makulski, przedstawiciel Zarządu Głównego wiceprezydent m. Zgierza p. Zajączkowski, ks. kanonik Rogoziński, oraz prezes Str. Narod. w Łodzi mec. Kazimierz Kowalski.

Na zakończenie uroczystości odbył się w serdecznym nastroju wspólny obiad.

Co będzie z projektem konstytucji?

Ze strony zbliżonej do rządu zaprzeczono, jakoby w związku z projektem konstytucyjnym miano zwołać Sejm na sesję wcześniejszą. Przed wniesieniem budżetu Sejm nie miałby materjału do pracy.

Natomiast prace będą prowadzone w łonie stronnictwa rządowego. W pierwszych dniach września zostanie zwołane posiedzenie plenarne klubu rządowego, na którem p. Sławek poda do wiadomości członków zasadnicze wskazania nowego projektu.

Zaraz potem zostanie zwołana komisja konstytucyjna klubu BB., złożona i z posłów i senatorów, która rozpocznie dyskusję nad projektem. Podobno p. Car posiada już projekt skodyfikowany, tak, że rzeczą komisji będzie przeprowadzenie nad nim dyskusji i ustalenie redakcji, w jakiej projekt ma być zgłoszony do Sejmu.

Najwięcej kłopotu kołom kierowniczym w „sanacji" sprawia dyskusja, jaka rozgorzała między pismami konserwatywnemi na temat projektu p. Sławka.

Na Pomorzu

„Słowo Pomorskie" zajmuje się polityką „sanacyjną" na Pomorzu, zmierzającą do usuwania ze stanowisk rodowitych, zasłużonych Pomorzan, i wprowadzania na ich miejsce elementów napływowych.

„Polityka „sanacyjna" chadza krętemi drogami. Dzisiejsi władcy Polski stale mają na ustach Pomorze. O Pomorzu wszędzie się deklamuje. Urządza się akademje, uchwala się rezolucje, słowem Pomorze jest u „sanatorów" w modzie.

„Za czasów „sanacyjnych" z Pomorza przesiedlono około 150 nauczycieli-Pomorzan. Młodzi nauczyciele, synowie zasłużonych Pomorzan, prawie z reguły posad nie znajdują. Zwalnianie nauczycieli i urzędników zawsze jakoś uzasadniano. Inna rzecz, że te uzasadnienia „dobrem służby" i t. p. mało kogo przekonają.

„Dziś wypada zanotować nam fakt, którego niczem, nawet pozornie uzasadnić nie można. Wypowiedziano obecnie posady 11 lekarzom kolejowym (w tem 7 Pomorzanom). Nikt przecież nie przypuści, że lekarz ma możność werbowania pacjentów dla opozycji, tem bardziej, że kolejarze sa pod bardzo troskliwą opieką komendantów „Strzelca" i różnych innych „komendantów".

„Czemże sobie wytłumaczyć to pozbawianie zarobków rodowitych Pomorzan? Właśnie między zwolnionymi lekarzami znajduje się taki, którego ojciec również pozbawiony został posady lekarza kolejowego w czasach zaborczych. Prusacy pozbawili go wówczas posady, bo jako polski działacz narodowy pracował czynnie podczas wyborów do Reichstagu. W wolnej Polsce doczekał się syn jego również zwolnienia z posady lekarza kolejowego. Czyż więc tych, którzy o polskość Pomorza walczyli, trzeba usuwać i pozbawiać chleba?

„Na posadach lekarzy kolejowych — podobnie jak na wielu urzędach państwowych — pozostawiono rdzennych Rosjan. Czyżby obcoplemieńcy byli uznawani jako odpowiedniejsi na Pomorzu?

„Taką politykę uprawia na Pomorzu „sanacja"? Jeśli zaś chodzi o omawiane zwolnienie lekarzy, to sprawa ta jest „dziełem" najwyższych czynników „sanacyjnych" na Pomorzu."

Tendencyjne kłamstwa czy złośliwe napaści

Polska Katol. Agencja Prasowa przesyła nam następujące oświadczenie:

Agencja „Iskra" podała wiadomość, że władze kościelne, t. j. ks. arcybiskup wileński Jałbrzykowski, zabronił umieszczenia popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego przed kościołem w Białymstoku. Komunikat „Iskry" podały niektóre pisma pod sensacyjnemi tytułami i z komentarzem wprost uwłaczającym Arcybiskupowi Metropolicie Wileńskiemu, jako „perfidję czarnych kruków", akt „moralności murzyńskiej" itd.

Na podstawie oświadczenia Kurji Metropolitalnej Wileńskiej z dnia 11 sierpnia 1933 nr. 14205, możemy podać do wiadomości publicznej, że ani do J. E. X. Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, ani do Kurji Metropolitalnej Wileńskiej nikt nie zwracał się o pozwolenie na ustawienie popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego.

Jakże wobec tego wygląda komunikat „Iskry", a zwłaszcza złośliwe komentarze do tego komunikatu, podane przez pewne pisma?

V Wszechsłowiański kongres medyków

W toku wydarzeń dnia dzisiejszego nie może ujść ogólnej uwagi fakt znamienny i doniosłego znaczenia, a mianowicie, iż każdy niemal dzień przynosi nowy sprawdzian pożądanego zjawiska, że idea zbliżenia i współżycia rodziny narodów słowiańskich samorzutnie zdobywa coraz wymowniejsze stadja realizacji, przybiera konkretne formy rozwoju. Spontaniczny charakter tego zjawiska pozwala rokować niemałe nadzieje i horoskopy już na najbliższą przyszłość. Podłożem tego jest ruch między narodami słowiańskiemi, któremu nie można odmówić w obecnej fazie piętna żywiołowości, zwłaszcza w stosunkach polsko-czeskich, co znajduje swój wyraz w popularnych wycieczkach, które w odniesieniu do Czechów prasa nazwała „sympatycznym najazdem". Dale j wymienić należy cykl zjazdów ogólnosłowiańskich, jakoto: Katolickiej Młodzieży Akademickiej, Zjazd Wszechsłowiański Prawników, wyznaczony na początek września, Zjazd Lekarzy itd. Niepodobna tu przemilczeć ożywionej solidarności słowiańskiej w świecie harcerskim, jakoteż akcji na licznych terenach życia sportowego

Do tego krystalizującego się aktu przyjaźni i zbratania Słowian, dokonywającego się we wszystkich niemal dziedzinach, służy też pewnym przyczynkiem ruch wśród słowiańskiej młodzieży medycznej, zrzeszonej we Wszechsłowiańskim Związku Medyków, który ma dotąd historję czterech Kongresów odbytych: w Pradze (1928), w Poznaniu, w Splicie (Jugosławja) i powtórnie w Pradze (porządek chronologiczny).

W bieżącym roku prezydjum Związku dzierżą po raz drugi Polacy, którym powierzone zostało zorganizowanie V-tego Kongresu. Naczelne stanowisko w Związku piastuje w obecnej kadencji prezes poznańskiego Koła Medyków p. Henryk Sokół.

Wytyczne prac Związku, zmierzającego w kierunku zacieśnienia węzłów przyjaźni i wymiany myśli między słowiańską młodzieżą medyczną, zasadzają się na organizowaniu wspólnych konferencyj w ramach zjazdów, tudzież wycieczek, które obok znaczenia krajoznawczego mają na celu zaznajamianie adeptów i kandydatów medycyny ze stanem i urządzeniami uzdrowisk, lecznic i klinik państw słowiańskich, co przyczynia się do pogłębienia fachowego wykształcenia. Dalszem, produktywnem polem pracy dla Związku jest kierowanie wymiennemi praktykami, co posiada niemałe znaczenie, a przybrało już nielada zakres, jeśli uświadomić sobie, że w obecnym okresie wakacyjnym już ca 50 medyków-Słowian praktykuje w szpitalach polskich, wzamian za co tyluż studentów-Polaków korzysta z praktyk w klinikach Czechosłowacji, Jugosławji czy Bułgarji. Analogicznie przedstawia się sprawa wymiennych kolonij letnich, które umożliwiają studentom-medykom miłe i pożyteczne wywczasy w pokrewnym sobie kraju. Jeśli wreszcie wziąć pod apercepcję okoliczność, że w ramach Związku dokonywa się wymiana akademickich czasopism medycznych, że przed Wszechsłowiańskim Związkiem, jako organizacją o szerokim zasięgu otwierają się niemałe perspektywy usług na polu pracy naukowej, że on staje się rzecznikiem i propagatorem wspólnych interesów słowiańskiej młodzieży medycznej, — niepodobna nie przywiązywać doń żywotności i znaczenia.

Do powyższego kompleksu zadań Wszechsłowiańskiego Związku Medyków dorzuci niewątpliwie niejedno ogniwo, poszerzy jego horyzonty V-ty Wszechsłowiański Kongres Medyków w Poznaniu, który odbędzie się jednocześnie z Wszechsłowiańskim Zjazdem Lekarzy i Ogólnopolskim Zjazdem Lekarzy i Przyrodników, w terminie od 10 do 13 września br.

Poprzedzi go wycieczka po miastach uniwersyteckich i uzdrowiskach polskich, obejmująca miejscowości i środowiska następujące: Kraków, Zakopane, Czorsztyn, Szczawnica, Krynica, Truskawiec, Lwów, Warszawa, Ciechocinek, Poznań. Medycy, chcący wziąć udział w tej wycieczce, zgłosić się winni po informacje do Koła Medyków U. P. w Poznaniu, Wały Leszczyńskiego 6.

Wszechpolski zlot żeńskiej młodzieży katolickiej w Wielkich Piekarach

W Wielkich Piekarach na Śląsku odbywa się wszechpolski zlot katolickiej młodzieży żeńskiej. Wzniesiono trzy bramy triumfalne, jedną z napisem „250" ponieważ zlot odbywa się także pod hasłem rocznicy zwycięstwa Jana III pod Wiedniem, który w Piekarach, przed opuszczeniem Polski, modlił się o zwycięstwo. Domy przybrano barwami narodowemi i kościelnemi. Zjechało przeszło 200 księży oraz 6.000 uczestniczek z całej Polski.

W sobotę po nabożeństwie, odprawionem przez ks. biskupa na Rajskim Placu nastąpiło otwarcie zlotu, którego dokonał ks. prałat Pucher. Gorące przemówienie wygłosił ks. biskup Adamski, witany huraganowemi oklaskami i okrzykami młodzieży. Następnie przemówił przedstawiciel województwa wizyt. Zajączkowski, którego przemówienie, nieśmiałe w myślach, nie zrobiło, niestety, wrażenia. P. Zajączkowski mówił o służbie dla państwa i opierał ją na etyce (ale na jakiej?), nie wspominając ani słowem o Bogu, o Kościele i nawet o etyce chrześcijańskiej. „Nieokreślony rodzaj", etyki, o której mówił przedstawiciel województwa, zrobił naogół przykre wrażenie.

W imieniu Zjednoczenia przemawiała p. Żurowska. Referat ogólny p. t. „Sobieski — rycerz Chrystusowy" — wygłosiła p. Dmochowska z Sosnowca.

Po odśpiewaniu „My chcemy Boga" przemówiła jeszcze p. Byszewska, jako wiceprzewodnicząca prezydjum zlotu. Następnie młodzież rozeszła się na obrady sekcyjne; na każdej sekcji wygłoszono po 2 referaty. O godz. 15 odbyły się dalsze obrady. Drugi referat ogólny p. t. „Sobieski — wielki Syn Polski" wygłosiła p. Zrazikówna z Krakowa.

Na zakończenie uchwalono szereg rezolucyj stwierdzających, że młodzież katolicka będzie pogłębiała swoje życie wewnętrzne, walcząc z demoralizacją i pracować będzie wytrwale dla dobra państwa.

O godz. 16 uformował się olbrzymi pochód na kopiec „Wyzwolenia Śląska", w którego kierunku druchny ze wszystkich stron Polski poniosły ziemię polską, przywiezioną ze swych miejscowości. Stosowne przemówienie o znaczeniu tej uroczystości wygłosił p. Karuga.

W niedzielę na uroczystości przybył ks. Prymas Hlond w towarzystwie ks. biskupa Adamskiego i ks. kan. Madeja. Przed dostojnikami Kościoła odbyła się imponująca defilada. Następnie w procesji udano się na Kalwarję, gdzie ks. Prymas celebrował uroczystą sumę pontyfikalną. Porywające kazanie wygłosił ks. prałat dr. Bromboszcz z Mysłowic. Popołudniu na boisku „Odry" w Szarleju odbyły się pokazy ludowe w wykonaniu druchen śląskich.

Zlot druhów S. M. P.

W dniach 18 do 20 b. m. odbędzie się w Piekarach zlot druhów S. M. P. Ze związku poznańskiego wyjeżdża pod kierownictwem referenta związkowego p. Gruszczyńskiego kilkuset druhów, którzy zbierają się w Ostrowie. Wspólny wyjazd z Ostrowa nastąpi w piątek o godz. 5,20 rano. Poznań zgłosił p. i. do konkursu orkiestrę S. M. P.-Sieraków.

Mijają piękne czasy

Niedługo powracają już z kolonij letnich dzieci „Stelli" Tow. Kolonij Wakacyjnych w Poznaniu. Powróci druga partja dzieci „Stelli" radosna i wdzięczna swym opiekunkom i opiekunom za umożliwienie spędzenia im wolnego czasu od zajęć szkolnych na łonie przyrody z wielkim pożytkiem dla zdrowia. Należy podkreślić, że „Stella" mimo napotykanych trudności wysłała w tym roku dużo dzieci na kolonje. Mimo podobnej działalności, prowadzonej przez niektóre stowarzyszenia, potrzeby są nader duże. W roku bieżącym na przykład nie wysyłała „Stella" dzieci członków Kolejowej Kasy Emerytalnej, których inne lata wyjeżdżało przez „Stellę" 500 do 600. Na dzieci kolejarzy ubezpieczonych we wspomnianej kasie nie było w tym roku żadnych funduszów, co zapewnie odczuli boleśnie nietylko ubezpieczeni, ale przedewszystkiem ich dzieci.

Szczególniej ożywiony ruch panował na stacji sanitarnej „Stelli" w Kobylnicy, gdzie było 625 dzieci polskich z Górnego Śląska umieszczone tam za pośrednictwem O. K. Z. Dzieci czują się tam dobrze i nie jest wykluczone, że umieszczony będzie tam jeszcze czwarty turnus miesięczny.

Podobnie jak po inne lata, na podkreślenie szczególniejsze zasługuje ofiarność Towarzystwa Ziemianek, które oprócz wspierania i zasilania kolonij letnich, utrzymywanych kosztem swoim, utworzyły własnym nakładem kolonje dla dzieci bezrobotnych we Wróblewie, w Zielęcinie pod Rakoniewicami. Powiatowe Tow. Ziemianek w powiecie kościańskim umieściło 30 dzieci, w szamotulskiem 10, we wrzesińskim 20 ze „Stelli" i 10 z miasta Wrześni, w pow. gnieźnieńskim 15, strzelińskim 10, szubińskim 20, poznańskim 15, u p. Markowej Turno w Słomowie było 15 dzieci, w Podlesiu w powiecie jarocińskim staraniem ziemianek 20 dzieci. Ogółem dzięki ofiarności pań ziemianek było na kolonjach letnich „Stelli" 201 dzieci, a w różnych domach gościnnych (dworach) 26, czyli razem 227 dzieci. Jak corocznie tak i w tym roku ofiarność pań ziemianek nie zawiodła.

„Stella" miała dwie kolonje własne. W Inowrocławiu 62 dzieci było na kolonji kuracyjnej, w Międzychodzie 170 i w Kobylnicy 50, ogółem 305 dzieci.

Na wszystkich kolonjach dzieci czuły się dobrze i swobodnie. Odżywianie było dobre, świeże powietrze i odpoczynek oraz wzorowa opieka przyczyniły się wydatnie do poprawy zdrowia. Wszystkie z nich przybrały na wadze. Przeważnie były to dzieci z miasta Poznania oraz kilku innych miast. Na kolonjach były one w partjach do 45 pod przewodnictwem opiekuna lub opiekunki. Niektóremi partjami mniejszemi opiekowały się ofiarne ziemianki.

W tym tygodniu wracają już dzieci „Stelli" z wywczasów letnich, by w przyszły poniedziałek pójść z nowemi siłami do szkoły.

Na kolonjach wakacyjnych „Stelli" było ogółem w ciągu bieżących wakacyj szkolnych 1 177 dzieci, w tem 20 dzieci polskich z Gdańska, wybranych przez Macierz Szkolną w Gdańsku.

Te kilka cyfr wskazuje, że „Stella" pracuje nadal owocnie w obranym przed 40 blisko laty kierunku. (kl)

Kompromitująca awantura na paryskim dworcu

Gdynia, 16. 8. (Tel. wł.) Państwo M. ze Lwowa, uczestnicy przybyłej w sobotę do Gdyni wycieczki do Francji i Belgji na s/s „Kościuszko", opowiedzieli o skandalicznej kłótni, która rozegrała się na dworcu St. Lazare w Paryżu między przewodnikiem agencji turystycznej „Worms" i przewodnikiem agencji „Frankopol".

Przebieg zajścia był następujący:

Na statku „Kościuszko" jechały m. i. dwie wycieczki: 35 osób z agencji „Frankopol" do Lourdes i przeszło 100 osób z agencji „Worms" do Paryża. Kiedy wycieczka agencji „Wormsa" wyjeżdżała z Paryża, przewodnik tejże agencji ulokował swoich wycieczkowiczów do przedziałów, zarezerwowanych dla wycieczki wracającej z Lourdes. Wówczas przewodnik z „Frankopolu" zrobił głośną awanturę, począł wymyślać publicznie przewodnikowi z konkurencyjnej agencji turystycznej i bez zwrócenia się do pasażerów z prośbą o opuszczenie zarezerwowanych przedziałów zażądał interwencji policji, która usunęła pasażerów „Wormsa" z zarezerwowanych przedziałów.

Świadkami zajścia byli Francuzi i inni cudzoziemcy wyglądający z okien pociągu, którzy wiedząc, że tym samym pociągiem mają jechać dwie polskie wycieczki wyrobili sobie napewno niezbyt pochlebne zdanie o Polakach.

Skargi na postępowanie polskich agencyj turystycznych za granicami kraju są coraz częstsze. S. B.

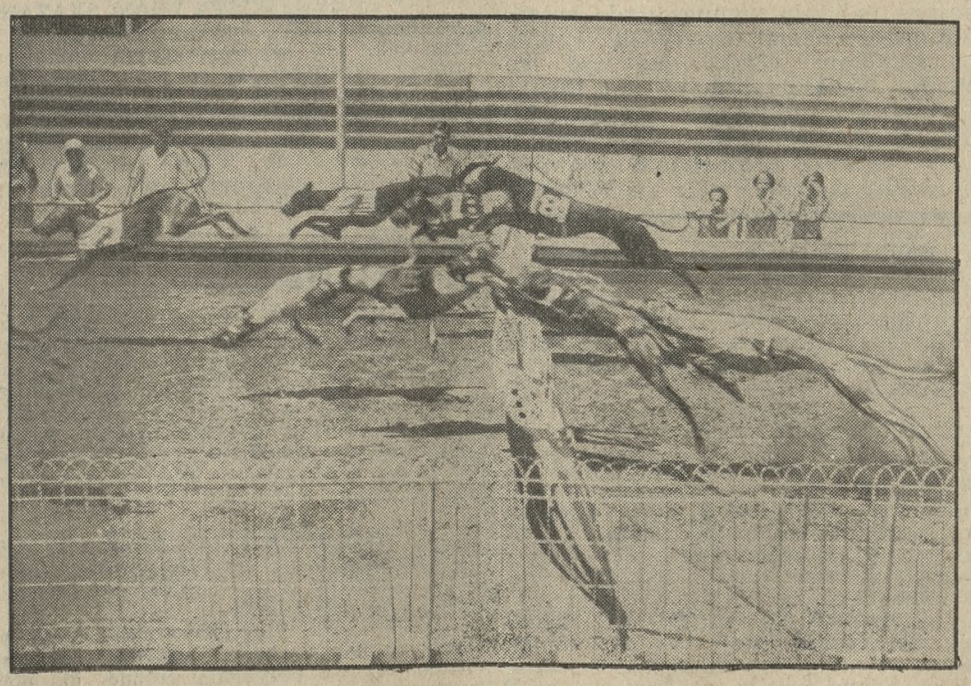

Wyścigi psów cieszą się obecnie wielkiem powodzeniem w eleganckich kąpieliskach morskich na wybrzeżu kalifornijskiem.

SPORT

Fiasko próby pobicia rekordu Kusocińskiego

Helsinki, 15. 2. (P. A. T.) — W Helsinkach odbył się wczoraj zbiorowy atak na rekord światowy Kusocińskiego na 3 000 m, podjęty przez elitę długodystansowców fińskich. W biegu wzięli udział najwybitniejsi długodystansowcy fińscy: Nurmi, Lehtinen i Isohollo. Atak zakończył się sromotnem fiaskiem. Lehtinen, który zajął pierwsze miejsce, osiągnął czas zaledwie 8:26.4. Nurmi był drugi w czasie 8:27.5. Czas Kusocińskiego wynosi 8:18.8. Na napiętnowanie zasługuje zachowanie się związku fińskiego, który dopiero po interwencji najwyższych fińskich władz sportowych zgodził się na dopuszczenie prasy polskiej. Widzów było 10 tys.

Kolarstwo

Wyścigi kolarskie o mistrzostwo Bydgoszczy. W niedzielę 20 bm. odbędzie się w trójkącie szos przy Ossowej Górze na trasie Bydgoszcz, Nakło, Wyrzysk, Łobżenica, Więcbork, Mrocza, Bydogoszcz wielki wyścig kolarski długości 140 kilometrów. Do wyścigu tego zgłosiło się już kilku wybitnych cyklistów. Dalsze zgłoszenia przyjmuje z ramienia Sokoła V druh Zdzisław Dobrowlski, Bydgoszcz, ul. Sienkiewicza 40, do dnia 18 bm. Początek wyścigów o godz. 1 w poł. Po południu na boisku im. Świtały odbędą się wyścigi kolarskie na bieżni żużlowej. Dnia 10 września Sokół V organizuje z ramienia polskiego Związku Towarzystw Kolarskich wyścig kolarski o mistrzostwo m. Bydgoszczy na dystansie 100 km.

Piłka nożna

Puhar Pribiny w Nitrze na Słowaczyźnie zdobyła „Cracovia" uzyskując w trzech grach 5 pkt. i stosunek bramek 9:5. W ostatnim dniu „Cracovia" remisowała z drużyną z Nitry 2:2 (1.1). Mając w ogólnej punktacji zwycięstwo zapewnione. Polacy nie wysilali się zbytnio.

Lekka atletyka

„Sokół" Żabikowo — „Warta" „C" 51:51. Przy remisowym wyniku zwycięstwo przypadło „Sokołowi" dzięki większej ilości zdobytych lepszych miejsc. Sztafetę 4×400 zwycięsko zakończyła „Warta" jednak obie drużyny zostały zdyskwalifikowane. 100 mtr.: 1. Czarnecki (S) 12 s., 2. Szubert (S), 3. Szałata (W). 400 m.: 1. Trauczyński (W) 57 s., 2. Jaśkiewicz (W), 3. Czarnecki (S). 800 m.: 1. Urbaś (S) 2:11,7 m., 2. Klasta (W), 3. Łukaszewicz (S). 5000 m.: 1. Kmieć (W) 17:22 m., 2. Bierkiewicz (S), 3. Łukaszewicz (S). 4×100 m.: 1. „Warta" 49,1; 2. Sokół. W wyż: 1. Muszyński (W) 1.53 m., 2. Jarwicz (W) 1.48 m., 3. Szubert (S) 1.43 m.; w dal: 1. Szubert (S) 5.80 m., 2. Marchowski (W) 5.76 m., 3. Muszyński (W) 5.68 m. Dysk: 1. Temme (W) 29.95; 2. Anioła (S) 29.53 m., 3. Kubiak (S) 26.50 m. Oszczep: 1. Płotkowiak (S) 33.80 m., 2. Marchowski (W) 33.07 m., 3. Anioła (S) 32.48 m. (ig)

Mistrzostwa Niemiec zgromadziły na starcie około 400 zawodników i dały cały szereg znakomitych wyników. W czasie zawodów nieszczęśliwemu wypadkowi uległ znany sprinter niemiecki, Jonath, który w przebiegach setki musiał zrezygnować z walki na siedemdziesiątym metrze z powodu zerwania mięśni. — Ważniejsze wyniki 100 mtr. — Berchmeyer 10,3 sek., 2. Hendrix 10,4 sek., 400 mtr. — Voigt 48,4 sek., 10 klm.— Syring 31:38 sek., 4×1500 mtr. — 1) KS Stuttgart 16:31,2 maraton — Brauch 2:35,46 sek., dysk — Sievert — 49,32 mtr., (rekord Niemiec), młot — Seeger 47,49 mtr., (rekord niemiecki), kula — Seivert 15,31 mtr.; 2. Hirschfeld — 15,17 mtr., tyczka — Wegner 394 cm., skok wdal — Long — 756 cm. (rekord niemiecki).

Pływanie

Rekord światowy na 1000 mtr. st. dow. ustalił Makino (Jap.) w czasie 12:51.6, bijąc rekord Tarisa, który wynosił 12:57,6.

K. S. „Warta" organizuje treningi skoków, crawla i waterpolo. W tym celu zwołuje się wszystkich członków i sympatyków na zebranie w środę, dnia 16 bm o godz. 19.30 w sekretarjacie klubu Aleje Marcinkowskiego 26.

Wioślarstwo

II. wyścig kajakowy, organizowany przez „Klub Wioślarski 28/32 — Poznań" o puhar wędrowny, odbędzie się w niedzielę 27 bm. na trasie Szeląg — Kątniki — Szeląg. Informacje i zgłoszenia przyjmuje się codziennie na przystani klubu w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelągu, od godz. 17 do 19.

RADJO

Czwartek, dnia 17 sierpnia 1933 r.

Poznań (335 m. godz. **12.25** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **13.03** płyty gramof.; godz. **14.00** notowania giełdy; godzina **18.05** „Z życia wojskowego młodzieży"; godz. **18,15** transmisja z Warszawy; godz. **19.40** Feljeton z Warszawy; godzina **19.58** sygnał czasu; godzina **20.00** transm. z Warszawy; godz. **22.00** „Z nad krawędzi"; godz. **22.15** sygnał czasu — kom.

Warszawa (1412 m) godz. **7.00** audycja poranna; godz. **12.05** płyty gramofonowe; godz. **15.50** płyty gramof.; godz. **16.00** program dla dzieci: „Mongolskie dzieci" — Giżycki i Warren (Lwów) pogawędka inż. Kacprowskiego p. t. „Skąd pochodzi i co nam daje węgiel"; godz. **16.30** arje i pieśni; godz. **17.00** „Praca poza domem matki robotnicy — p. H. Doria-Dernałowicz; godz. **17.15** koncert popularny z Ciechocinka; godz. **18.15** „Zwycięstwo warszawskie" — ppułk. dypl. Stan. Rutkowski; godz. **18.35** recital fortepianowy Maryli Jonasówny; godz. **19.40** feljeton — „Rekordomanja" — Irena Dehnelówna; godzina **20.00** koncert z udziałem Wł. Kaczmara (bas); w przerwach: godz. **20.50** dziennik wieczorny; godz. **21.00** komunikat rolniczy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.25** wiadomości sportowe; godz. **22.40** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m.) 18.40 arje i pieśni; 19.00 koncert; 22.40 gramofon. **Bukareszt** (395 m) 20.00 wieczór polski; 20.20 koncert symf. muzyka polska. **Medjolan** (501 m) 20.30 „Don Juan" op. Mozarta. **Wiedeń** (517 m) 21.15 gramof.

(k) **Bilanse Banku Polskiego.** Spadek kredytów. W ciągu pierwszej dekady sierpnia zapas złota powiększył się o 0,1 milj. zł. do 472,9 milj. zł. Wzrósł również o 0,3 milj zł. stan pieniędzy zagranicznych i dewiz, wynoszący obecnie 81,5 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów obniżyła się o 21,7 milj. zł. do 615,8 milj. zł., zaś pożyczki zastawowe — o 7,4 milj zł. do 101,8 milj. zł. natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 3,2 milj. zł. do 50,1 milj zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu powiększył się o 0,8 milj zł. i wynosi obecnie 49,7 milj. zł. Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa"a uległy wzrostowi: pierwsz zwiększyła się o 9,1 milj zł do 155,1 milj. zł., druga — o 1,4 milj. zł. do 310,8 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania obniżyły się o 12,1 milj. zł. i wynosi 1.001,9 milj. zł. Pokrycie złotem, wskutek spadku natychmiast płatynych zobowiązań oraz obiegu biletów bankowych doznało zwiększenia, podnosząc się z 43.92 od 44.46 proc. ponad normę statutową.

(k) **Możliwość eksportu termosów.** Pewna firma marsylijska pragnie nabyć na własny rachunek kilkaset sztuk polskich termosów półlitrowych i litrowych, płacąc gotówką, w celu zbadania możliwości zbytu tego artykułu w Marsylji i w Oranie. Wszelkich informacyj w tej sprawie udziela Państwowy Instytut Eksportowy.

(z) **Spadek obrotów w niemieckich domach towarowych.** Cyfra ogólna obrotu niemieckich domów towarowych wynosiła w czerwcu roku bieżącego o 22,2 proc. w maju zaś o 17,7 proc. mniej, niż w tych samych miesiącach roku 1932. W pierwszym semestrze obrót ogólny wynosił o 17,6 proc. mniej, niż w roku ub.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Środa. 16 sierpnia 1933.

Słońce: wschód 4,35 — zachód 19,17 — długość dnia 14 godzin 42 min.

Księżyc: wschód 23.45 — zachód 17,15 — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.: Środa, godz., 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 5 st. C., pochmurna, wiatr południ.-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 750 mm. — W ub. dobie temperatura powietrza najwyższa plus 25 st. C., najniższa plus 10 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj — 0,36 m, dzisiaj — 0.39 m.

Kal. rzk.: Joachim Ojciec N. M. P., Roch W. — jutro Jacek W., Anastazy B.

Kal. słow.: Domorad — Miron Św.

Z POZNANIA

— * **Z targu.** Dnia 16. bm. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.00—3.20 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.40—4.00 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1,20—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; mendel jaj 0,95—1,10 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.70—1.80 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—1.80 zł; wołowiny 1.20—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1,30—1.40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2.40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—3 50 zł; gęś 4—6.50 zł; para gołębi 0.90—1.20 zł. indyk 6.00—9 00 zł; perlica 2 50—3.50 zł; królik 1,30—1.40 zł; para kurcząt 1,80—3,50 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 1 kg szpinaku 70—80 gr; 1 pęczek pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 10 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; pęczek kalarepy 8—10 groszy; główka zielonej sałatki 8—10 gr; pęczek rzodkiewek 8 do 10 groszy; 1 kilogram rabarberu 10 do 20 groszy; 1 mdl ogórków 0,70—1,50 zł; pęczek marchwi 8—10 gr; kalafjor 10 do 60 gr; 1 kg pomidorów 50—60 gr; 1 kg fasoli 30—50 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,40—2.80 zł; okonia 1,40—2.00 zł; lina 1.80—2,40 zł; suma 2,60—3.00 zł; miętusa 2,40—3.00 zł; leszcza 1,40—2.00 zł; 1 kg biał. ryb 0,60 do 1.20 zł; 1 kg sandacza 4.40 złotych; 1 kg. karasia 0.80—1.60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. węgorza 2,40—3,40 zł; mendel raków 0.60—2.50 zł

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6,40—8,00 zł; borowików 1,60—2.40 zł; kurków 0,80—1,20 zł; innych grzybwó 0,80 do 1,00 zł.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; agrestu 40—60 gr; 1 kg moreli 1,60—2,40 zł; 1 kg czarnych jagód 0,70—0,80 zł; 1 kg porzeczek 50—70 gr; 1 kg jabłek 40—90 gr; 1 kg borówek brusznic) 1,00—1,20 zł; wiśnie 1 kg 1,00 do 1,20 zł; 1 kg gruszek 0.60 do 1.00 zł; 1 kg śliwek 0,60—1,60 zł.

Targ mało ożywiony. Ceny bez znaczniejszych zmian. (hu)

— * **KRADZIEŻ TRZECH KONI.** Jednej z ub. nocy ze stajni rolnika Filipa Schwarza w Daleszynie, w powiecie gostyńskim, trzy konie w wieku do 10 lat i trzy pary szorów roboczych. Wśród skradzionych koni były dwa wałachy (kasztan i kary) oraz kasztanowata klacz z gwiazdką na czole. (kl)

— * **SAMOCHODEM W OKNO WYSTAWOWE.** Wczoraj w południe na ul. 27 Grudnia wjechał na chodnik kierowca samochodu PZ 48162. Samochód wpadł na szybę wystawową „Drogerji Warszawskiej" i rozbił ją. Wypadku w ludziach na szczęście nie było. (kl)

— * **NAGŁE ZASŁABNIĘCIE.** Na ul. 27 Grudnia zasłabł nagle 65-letni Stefan Kołecki bez stałego mieszkania. Pogotowie ratunkowe opatrzyło chorego doraźnie i przewiozło go do szpitala miejskiego. (kl)

— * **STARUSZKA POD MOTOCYKLEM** Na ul. Marsz. Focha przy zbiegu ul. Gąsiorowskich przejeżdżający motocyklista potrącił przechodzącą przez jezdnię 74-letnią Jadwigę Dębicką, ul. Matejki 40. P. Dębicka jak i motocyklista upadli na ulicę, oboje jednak wyszli z wypadku bez szwanku. Motocyklista odjechał niepoznany. (kl)

— * **KRADZIEŻE I WŁAMANIA.** Na Wałach Królowej Jadwigi 7 nieznani narazie złoczyńcy usiłowali włamać się do mieszkań pp. Michała Kordusa i Władysława Reinholza. Złodzieje rozbili tylko zamki, nie mogli jednak wtargnąć do wnętrza, gdyż drzwi obu mieszkań zamknięte były od wewnątrz na zasuwy. — Ubiegłej nocy włamano się do mieszkania p. dr. Seipoldówny przy ul. Rzepeckiego 27. Złodzieje powyrzucali z szaf bieliznę i odzież, jednak nie ustalono, jakie rzeczy skradli, gdyż p. dr. Seipoldówna bawi na wakacjach. — Przy Wałach Królowej Jadwigi 6 usiłowano dopuścić się włamania w mieszkaniu p .Marji Skrzypczak. Złodzieje zostali jednak spłoszeni. — Skradziono deski z parkanu przy ul. Bukowskiej 46, własności p. Ludwika Szyperskiego, (ul. Dąbrowskiego 49a). W związku z powyższą kradzieżą przytrzymano jako podejrzanego Feliksa Ratajczaka (ul. Polna 11). (kl)

— * **KRADZIEŻE ZEGARKÓW W TRAMWAJACH.** W tramwaju linji 4 skradziono p. Arturowi Gustowskiemu, wydawcy czasopism kupieckich przy ul. Wielkiej 10 zegarek. Okradziony ocenia wartość zegarka na 50 zł. — W tramwaju linji 5 okradziono Izaaka Lismana z Chodzieży, (ul. Raczkowskiego 44). Łupem złodziei kieszonkowych padł zegarek złoty, wartości 350 zł. (kl)

— * **NAPAD NA ULICY.** P. Franciszek Skrzypczak (Kolejowa 24) doniósł policji, że przed jego mieszkaniem zaczepili go Adam Budzisz (ul. Pamiątkowa 7) i Zenon Hanisz (ul. Madalińskiego 9). Budzisz chwycił p. Skrzypczaka pod gardło a w tym czasie Hanisz przeszukał jego kieszenie i zabrał 1,80 zł. Wymienionych napastników osadzono w areszcie policyjnym. (kl)

— * **CZYJE TO RZECZY?** W IV komisarjacie P. P. znajduje się szereg rzeczy, pochodzących prawdopodobnie z kradzieży. M. in. są tam 2 aparaty fotograficzne, większa ilość bielizny haftowanej i wyszywanej, maszyna do pisania marki Stoewer, gramofon walizkowy z płytami, jednolampkowy radjoaparat, srebrne noże i widelce, lornetka, 2 zegarki męskie (złoty i srebrny), 5 damskich zegarków złotych oraz inna biżuterja złota, kilka par damskich trzewików, 2 etui do papierosów, 2 naszyjniki niklowe, oprawki do szklanek oraz 4 łańcuchy do rowerów. Właściciele tych przedmiotów nie są znani i w interesie śledztwa jak i również okradzionych rozpoznanie tych rzeczy jest bardzo pożądane. (kl)

— * **NA GORĄCYM UCZYNKU** kradzieży materjału w magazynie p. Bolesława Wizy na Starym Rynku 59/60 ujęto Wiktorję Stróżyńską z Poznania (ul. Staszica 6). Towar zwrócono właścicielowi, a Stróżyńską osadzono w areszcie.

— * **PODCZAS OBŁAWY URZĄDZONEJ** na Placu Sapieżyńskim podczas targu przytrzymała policja 28 osób podejrzanych o różne przestępstwa. Kilka z nich zatrzymano w areszcie policyjnym, gdyż były poszukiwane przez policję. (kl)

Dymy i gazy na łąkach nadwarciańskich

W służbie idei czerwonokrzyskiej — Wspaniały pokaz drużyn ratowniczych P. C. K.

Wczoraj po raz pierwszy przystąpił zarząd okręgu wielkopolskiego Polskiego Czerwonego Krzyża do wielkiego pokazu pracy drużyn ratowniczych. Pokaz miał na celu przedstawienie ludności miasta Poznania niebezpieczeństwa, jakieby jej groziło na wypadek ataku gazowego i wykazania, w jaki sposób należy organizować celowo pierwszą pomoc. Wreszcie, — jak to podkreślił przy zamknięciu pokazu szef sanitarny okręgu wlk. Polsk. Czerw. Krzyża senator dr. Meissner, — ćwiczenia pokazowe mają stać się sprawdzianem wartości drużyn ratowniczych P. C. K.

Sukces osiągnięty podczas zjazdu drużyn ratowniczych był zupełny. Przedewszystkiem stawiły się one licznie na apel okręgu, gdyż oprócz miasta Poznania reprezentowanych było 20 placówek powiatowych. Przybyło około 500 członków drużyn żeńskich i męskich pozamiejscowych i przeszło 300 miejscowych, w większości umundurowanych.

W południe zaroiło się boisko Sokoła od mundurków drużyn P. C. K. Drużyniacy zamiejscowi przybyli samochodami z odległych miejscowości kresowych: Czarnkowa, Rawicza, Gostynia i innych. Do apelu przed członkami zarządu okręgu wlkp. P. C. K. reprezentowanego przez pp.: senatora dr Meissnera, dyr. Winiewicza, b. wojewodę Moskalewskiego i dyr. Górnickiego, stanęła cała „armja". Pokaz ratunkowy odbył się po raz pierwszy na wielkim terenie między łazienkami miejskiemi, Drogą Dębińską i Wartą. Przy donośnych detonacjach rakiet zadymiono teren świecami dymnemi wydzielającemi gazy łzawiące i duszące. W chmurach dymu przystąpiły drużyny, opatrzone w maski gazowe, pod ogólnem kierownictwem por. Ziembińskiego i instruktorów oddziałowych pp.: Tymosiewicza i Kowalskiej, do ratowania zagazowanych. Zwożono ich na lekkich dwukołowych wózikach ręcznych i autami sanitarnemi do punktu opatrunkowego dla zagazowanych, urządzonego w namiotach na boisku i ćwiczni Sokoła. Tu prowadzący całą akcję lekarze pp.: dr. Chrzanowski i dr. Boesche, udzielali ofiarom gazów pierwszej pomocy lekarskiej. Załzawione oczy przepłukiwano, skutki gryzącego dymu łagodzono inhalacjami i innemi środkami. Pokaz ten odbył się wobec tysiącznych tłumów publiczności, która w godzinach południowych wychodzi na spacery w kierunku Dębiny. Po tej akcji, wypróbowano sprawność drużyn ratowniczych na punktach opatrunkowych zaimprowizowanych w namiotach na boisku.

Dalszy ciąg pokazu urozmaicony był imprezami sportowemi na boisku Sokoła, którym przyglądały się tłumy pubilczności. Były rozgrywki w siatkówkę między drużynami żeńskiemi i męskiemi, emocjonujące biegi sztafetowe ze sprzętem sanitarnym, musztra zwarta i luźna w oddziałach, ćwiczenia w maskach gazowych, pokaz gimnastyczny i boks zawodników ze skrępowanemi nogami. Do ciekawych urozmaiceń należało wypuszczenie baloników przez oddział leszczyński i przelot samolotu wojskowego nad boiskiem. Wyścig z jajkami na łopatce nie udał się, gdyż żaden z 4 zawodników nie doniósł jajka szczęśliwie do mety. Wszystkie biegi były znamienne o tyle, że odbywały się z pełnym sprzętem. Do najbardziej emocjonujących należały bieg na przełaj z meldunkiem na 1.500 m., który wygrał p. Iwański, członek drużyny czarnkowskiej i biegi patrolowe drużyn męskich i żeńskich. Zadaniem drużyny podczas biegów patrolowych było wybiegnięcie po rannego, obandażowanie go w najkrótszym czasie i przeniesienie na miejsce opatrunku. Sprawność i celowość nałożenia opatrunku kontrolował p. dr. Boesche.

Na zakończenie zjazdu, który przeciągnął się do wieczora, przemówił do zgromadzonych w czworobok członków drużyn ratwniczych szef sanitarny okręgu wielkop. Polsk. Czerw. Krzyża senator dr. Meissner, który podkreślił ofiarną służbę drużyn w pracy dla Ojczyzny i wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Orkiestra odegrała hymn państwowy. Następnie senator dr Meissner rozdał liczne nagrody zdobyte przez drużyny.

Mimo trudu pracowitego dnia członkowie drużyn opuszczali boisko z przeświadczeniem, że spełnili dobrą służbę jako armja rezerwowa, gotowa do ofiarnej pracy dla dobra Ojczyzny. (kl.)

Dlaczego opieczętowano lokale „Aeroklubu Poznańskiego"?

W sobotę opieczętowano lokale Aeroklubu Poznańskiego, mieszczące się w gmachu dyrekcji kolejowej. Jakie są powody tego „opieczętowania" biur nie wiedzą podobno częściowo nawet członkowie zarządu. Członkowie klubu zastali lokale opieczętowane i kartkę z następującym napisem: „Z polecenia prezydjum lokal zamknięto". Podp. komendant ośrodka p. w. lotniczego kpt. Krupiński; dalej są podpisy prezesa „Aeroklubu Pozn." p. inż. Rucińskiego i wiceprezesa płk. Karasia, dowódcy 3 pułku lotniczego.

Przedtem odbywała się rewizja ksiąg. Komisja rewizyjna prowadziła dochodzenia w związku z nadużyciami sekretarza „Aeroklubu" Bolesława Ostrowskiego. Jak już donosiliśmy, w pierwszej połowie lipca ujawniono w „Aeroklubie Poznańskim" nadużycia na sumę 7 tys. złotych. Obecnie w toku dalszej rewizji, prowadzonej przez członków komisji rewizyjnej, zawieszono w urzędowaniu biuralistkę, która miała na polecenie Ostrowskiego wymazywać pewne pozycje w księgach.

Zamknięcie lokali „Aeroklubu" nastąpić miało bez zawiadomienia komisji rewizyjnej i według kursujących na mieście pogłosek nastąpiło zupełnie niespodziewanie, bez zebrania zarządu. Pogłoski, obiegające miasto, wywołują liczne komentarze, świadczą jednak, że w łonie „Aeroklubu" wiele rzeczy nie jest w porządku i wyświetlenie ich powinno nastąpić jaknajwcześniej w interesie powagi klubu. Oczekuje tego zaniepokojona opinja publiczna, tak przychylnie ustosunkowana do spraw lotnictwa sportowego i popierająca „Aeroklub".

KRONIKA SĄDOWA

— * **RECYDYWISTA ZNÓW SKAZANY ZA KRADZIEŻ.** Zarembski Wojciech z Starołęki jest wypróbowanym amatorem cudzej własności, za co już kilkakrotnie był karany. W ub. tygodniu znów zasiadł na ławie oskarżonych za kradzież wózka, bielizny, królików i patelni. Sąd wymierzył Zarembskiemu 6 mies. więzienia, aby się wreszcie odzwyczaił od chorobliwej manji okradania bliźnich.

Z POZNAŃSKIEGO

— * **BNIN.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Podczas młócenia żyta w stodole rolnika Władysława Kasprzyka w Biernatkach, dostał się w wał transmisyjny ojciec tegoż, Stanisław K. K., rzucony kilkakrotnie o ziemię, doznał ciężkich obrażeń, wskutek czego po doraźnem opatrzeniu odwieziono go do szpitala w Środzie. Winę ponosi podobno gospodarz, Władysław K.

— * **CZARNKÓW.** (Kradzież). W tych dniach niewykryci narazie sprawcy dokonali kradzieży u p Grupińskiego, wynosząc 3 beczki dębowe.

(Bójka). Na ulicy Żydowskiej doszło w tych dniach do bójki pomiędzy braćmi Kluk. Bójka przybrała groźne dla obu walczących rozmiary, przeto zawezwano policję, która przywróciła spokój i spisała protokół. Przyczyną namiętności bójki były niesnaski rodzinne.

— * **GNIEZNO.** (Śmierć na zabawie). Dn. 14. bm. około godz. 0,30 w nocy podczas zabawy latowej pod lasem Malczewo pow. gnieźnieńskiego, w czasie bójki, został ugodzony nożem w lewą pierś uczestnik zabawy Władysław Rogowski z Malczewa, który po odstawieniu go do mieszkania zmarł.

(Zderzenie samochodów.) Dnia 13. bm. około godziny 17,15 w Gnieźnie przy ulicy Łubieńskiego zderzył się samochód osobowy P. Z. 48 282, własność firmy Bernard Wolski i S-ka z Poznania, z samochodem P. Z. 1 197, własność Alojzego Dąbrowskiego, również z Poznania. Prócz uszkodzeń samochodów wypadku w ludziach nie było.

(Osobiste). Długoletni pracownik tutejszych zakładów miejskich p. Stanisław Lubelski został odznaczony przez Związek Elektrowni Polskich srebrnym medalem i dyplomem.

— * **KOBYLIN.** (Pożar.) 10. bm. wybuchł pożar w zabudowaniach p. Stanisława Giezka i w szybkiem tempie przeniósł się na zagrody Marperta oraz Józefa Chudego. Dzięki energicznej akcji ratunkowej straty nie są wielkie. W czasie pożaru policji udało się przychwycić złodzieja, który kradł mienie p. Chudego.

— * **JAROCIN.** (Kradzieże). W ub. tygodniu z pola majętności Panienka, własność Fischera - Molarda w Górze, skradziono większą ilość owsa. Kradzieży dokonał Filipiak z Panienki. Na szkodę tego samego właściciela skradziono większą ilość pszenicy. W związku z kradzieżą policja przytrzymała Stanisławę Otworowską, zamieszkałą w Noskowie. W dn. 10. bm. w czasie młócki rolnej w majętności Fischera - Molarda w Górze dokonano większej kradzieży pszenicy. W związku z kradzieżą policja aresztowała: Wieczorkiewiczówne Stanisławę i Magdalenę, Staniakównę Zofję, Pieprzykównę Katarzynę i Zofję, wszystkie z Jaraczewa pow. jarociński.

(Zebranie.) W dniu 8 bm. odbyło się w lokalu własnym zebranie Towarzystwa Krajoznawczego i Miłośników Fotografji. Zebranie zagaił prezes p. Jan Paczyński, poczem rozdał nagrody i wręczył dyplomy uczestnikom pierwszego wewnętrznego konkursu fotograficznego. Ciekawy referat na temat fotografji wygłosił p. Jerzycki.

(Walne zebranie). W niedzielę 20. bm. odbędzie się w Sławoszewie, pow. jarociński, walne zgromadzenie Kasy Pożyczkowej i Oszczędności. Na porządku obrad sprawa pokrycia strat wykazanych w bilansie za rok 1932.

(S. M. P.) Na zebraniu organizacyjnem Koła Przyjaciół Młodzieży Polskiej S. M. P. i Młode Polki wybrano zarząd w

Zniżki Kolejowe dla wszystkich.
ORBIS przyjmuje zgłoszenia do wszystkich Tow. Turyst. których legitymacje uprawniają do 33⅓% zniżki kolejowej. Opłaty niskie. Szybko i sprawnie załatwia w 1 dniu ORBIS, Plac Wolności 9, tel. 5218. ng 4890

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PIERWSZE MAŁŻEŃSTWO JANA KASPROWICZA

Prof. Alfred Jesionowski, zajmując się w ostatnim numerze „Wici Wielkopolskich" pobytem Jana Kasprowicza na Górnym Śląsku, pewien mało znany dotychczas epizod z życia poety Dla ogółu, Kasprowicz był żonaty dwukrotnie; o pierwszem jego, właśnie w czasach wrocławskich zawartem młodzieńczem małżeństwie nic prawie, poza szczupłem kółkiem najbliższych, nie było wiadomo aż do ukazania się kompletnego wydania „Dzieł" z przypisami prof Stefana Kołaczkowskiego, oraz do wyjścia „Dziennika" Marji Kasprowiczowej. Prof. Jesionowski pisze:

Na okres wrocławski przypada jedno z najważniejszych i najtragiczniejszych wydarzeń w życiu Kasprowicza: jako małżeństwo z p. Szymańską. Wasilewski pomija to wydarzenie zupełnie — ale i sam Kasprowicz nie poruszał tej kwestji wobec osób postronnych. Dużo jego kolegów w Wrocławiu, którzy z nim się często spotykali — nic o tem małżeństwie nie wiedzieli. Żyje w Mikołowie sędziwy bojownik narodowy ks. prałat Skowroński, jeden z kolegów Kasprowicza w wrocławskim okresie, który sporo pamięta z tych czasów i wraz z innymi się spotykał z Kasprowiczem na Tauenzienstrasse w Wrocławiu. Kiedym go zainterpelował o małżeństwo Kasprowicza — był zdumiony. Nic o tem nie wiedział, ani powiedzieć nie mógł. Pierwszy wspomina Kołaczkowski w swoich przypisach bibljograficznych do tomu „Dzieł":

„Pierwsze małżeństwo było niewyraźnym krokiem młodzieniaszka, który dał mu gorzkie doświadczenie. Cały ten dramat charakteryzuje oscylację młodego Kasprowicza między wielką zmysłowością i wielkim idealizmem. Była to Polka (naz. się Szymańska — przyp. prof. Jesionowskiego) zamieszkała w Wrocławiu, starsza od poety — ale piękna. Małżeństwu nie stało nic na przeszkodzie, była to bowiem osoba zamożna, posiadająca willę w Wrocławiu. Usposobienie jej jednak w wysokim stopniu histeryczne, prowadzące do niesamowitych awantur i erotomanji, unieszczęśliwiło poetę i otworzyło mu oczy na położenie, w jakiem się znalazł. Walerja Kryszewska, przyjaciółka lat młodzieńczych, której się poeta krótko po ślubie, — podczas pobytu w Poznaniu — zwierzał, iż ma „chałupę i kobietę", pisze w swojem wspomnieniu, że poeta na uczcie, na której wszyscy byli „zawiani", dał sie namówić na ślub cywilny, a potem kroku tego żałował. Rodzice Marjana Seydy doradzili bawiącemu wówczas w Poznaniu Kasprowiczowi, aby się rozwiódł. Kasprowicz poszedł za ich radą a denuncjacja i następnie więzienie były aktem zemsty opuszczonej żony. Ta wkrótce potem rozchorowała się na nerwy i umarła, zostawiając poecie w testamencie willę, której on jednak nie przyjął."

Skonfrontujmy tę apodyktyczną relację Kołaczkowskiego z własnemi wyznaniami Kasprowicza, a nie znajdziemy potwierdzenia denuncjacji, nie znajdziemy ni żadnych aluzyj w sonetach „Z więzienia", ani w „Miłości", gdzie przecież Kasprowicz niejedno gorzkie słowo mówi o swej nieszczęsnej miłości. W „Dzienniku" (III—IV) Marji Kasprowiczonej znajdziemy na ten temat następujące szczegóły:

Ożeniłem się z nią! Czy ja wiem, dlaczego! Była starsza ode mnie, ale była ładna, miałem wtedy 25 lat i romantyczne pojęcie o honorze, o obowiązkach w stosunku do kobiety z którą żyłem. Wydawało mi się, że muszę ją poślubić. Cała moja rodzina była przeciwna temu związkowi, co jak zwykle w tych wypadkach, było dla mnie bodźcem, aby właśnie to uczynić. Pożycie nasze trwało niedługo, zaledwie parę miesięcy. Prędko odczułem dla niej wstręt (była to kobieta o małem wykształceniu i inteligencji). Porzuciłem ją... gwałtownie uwolniłem się od niej...

Czy naprawdę umarła z rozpaczy?

— Tak, zapiła się, zatruła alkoholem...

— Ciekawa rzecz, rodzina moja, która nie chciała tego małżeństwa, później, kiedy je zerwałem, namawiała mnie do zgody, starała się nas połączyć na nowo. Po jej śmierci widziano ją chodzącą po naszej wsi: siostry moje dotąd są pewne, że pojawiła się w naszym domu.

Bardzo tragicznie przeżyłeś jej śmierć?

— Z początku miałem uczucie ulgi, że jestem wyzwolony. Później przyszły inne chwile... Był to czarny punkt mego życia — to pierwsze moje małżeństwo — wstydzę się go dotąd.

Jak już zaznaczałem, znajdujemy przejrzyste aluzje do tego nieszczęsnego małżeństwa w sonetach „Z więzienia", oraz w „Miłości" części I (L'amore disperato) i cześć II (Miłość — Grzech). Są tu znamienne echa żalu, za straconą młodością, z powodu goryczy jakiej doznał w tej pierwszej miłości, akcenty upokorzenia, jakie znosić musiał. — Małżonkowie nie byli dopasowani do siebie, to rzecz niewątpliwa. Zbyt duża była różnica w wykształceniu i poziomie intelektualnym, żona Kasprowicza zbyt była wymagająca, może i zazdrosna (przecież była starsza), może wyrzucała Kasprowiczowi, że wyszła za biedaka — punkt, na którym Kasprowicz zawsze był bardzo czuły. Rozumiał też Kasprowicz, że zmysły poniosły go za daleko, że zbyt pohopnie się związał węzłem małżeńskim — a po śmierci jej — nie mógł nie odczuwać pewnych wyrzutów sumienia, że przyczynił się do tak rychłego, tragicznego końca.

Niema natomiast żadnych podstaw do twierdzenia, że wskutek denuncjacji swej byłej żony dostał się do więzienia. Podejrzenie byłoby o tyle uzasadnione, że zawiedziona kobieta do wszystkiego jest zdolna. Z drugiej strony — władze pruskie nie spuszczały Kasprowicza z oka. Znaną im była działalność K. na terenie gimnazjum Opolskiego i Raciborskiego, znana jego działalność wśród robotników, działalność patrjotyczna — społeczna. Rozkaz uwięzienia Kasprowicza nastąpił, gdy ten jako delegat młodzieży akademickiej wyjechał na pogrzeb Kraszewskiego. Po powrocie sam oddał się w ręce władz i po dwumiesięcznem więzieniu śledczem jeszcze odsiedzieć musiał 6 miesięcy.

„Kryzys polonistyki". Z wielką ciekawością przeczytałem studjum Jana Hulewicza p t. „O przebudowie studjum polonistycznego" (Kraków 1933, Skład główny Dom Książki Polskiej w Warszawie). Problem jest ważny, od pomyślnego jego rozwiązania zawisł stopień kulturalny inteligencji polskiej na dziś i na potem. Potrzeba reformy jest silnie odczuwana. Jedni, jak np. Kaden-Bandrowski, chcą redukować romantyzm i staropolszczyznę. Inni na innych drogach dążą do tego, aby dać młodzieży naszej zrozumieć życie narodu i przygotować do czynnego w niem udziału. Otóż stan badań nad dziejami polskiej kultury podnosi się szybko po pracach takich jak Brueckner, Bystronia i innych. W ślad za tem — na przekór prądowi antihistorycznemu, który nie widzi żywych wartości w przeszłości, — rośnie świadomość, czem była przeszłość i jaka z niej nauka Słusznie zauważa autor, że ośrodkiem nauczania w szkole gólno-kształcącej winna stać się kultura wieku złotego, polskiego oświecenia i pozytywizmu Podobne zdanie wypowiedział i prof. R. Pollak. Za mało ceni się też ideologję wielkiej emigracji(za mało liczy się z wysiłkami takich publicystów i myślicieli, jak Marjan Bohusz. J. W. Dawid, Abramowski, Brzozowski. Polonistyka musi objąć całość kultury narodowej a w uniwersytecie zwracać uwagę na historję kultury i wiek XIX. (T. Gr.)

Krytyka rosyjska i „Proyce". O poziomie, jaki mają czasem wywody literackie krytyków rosyjskich, świadczy fakt, że jeden z nich zaatakował niedawno z wielką gwałtownością dzieła... „Proyce'a", będąc przekonany, że Joyce i Proust są jedną i tą samą osobą. Zanotowano to w leningradzkiem piśmie literackiem „Zwiezda". Joycem zajmują się krytycy tego typu bardzo szczegółowo, lecz wybitny pisarz sowiecki Tichonow zaznacza w temże piśmie, że w całej Rosji „będzie może sześciu pisarzy, którzy czytali Joyce'a w oryginale i przerobili krytycznie metodę jego twórczości".

Jutro:

PADEREWSKI O MUZYCE I O SOBIE

Książki nadesłane

Tadeusz Świecki i Franciszek Wybult: „Mazowsze Płockie w czasach wojny światowej i powstania Państwa Polskiego". — Toruń 1933.

Ks. Stanisław Łukomski, biskup łomżyński: „Arcybiskup Stablewski, kartki z jego życia i działania". Poznań. 1933. Nakł. Księgarni św. Wojciecha.

Stanisław Sakłak: „Zielony świat". Poezje Warszawa, 1933.

Kazimierz Piwarski: „Między Francją a Austrją. Z dziejów polityki Jana III Sobieskiego w latach 1687—1690". Kraków, 1933. Pol. Ak. Um. Rozprawy Wydz. Hist.-Filozoficznego. S. II. T. XLIV. nr. I.

„Apologeticus to jest Obrona konfederacyey". Wydał i wstępem zaop prof U W. E. Bursche. Kraków, 1932. Pol. Ak. Um Bibljoteka Pisarzów Polskich. Nr. 84.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA ZAPRASZA GRAFIKĘ DO UŚWIETNIENIA ZJAZDU

Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich, który tak świetnie się zapowiada, a który za parę tygodni odbędzie się w Poznaniu, zostawi po sobie cenną pamiątkę artystyczną. Komitet Zjazdu postanowił wydać Tekę Graficzną, która na dziewięciu planszach przedstawi piękno architektoniczne i krajobrazowe naszych Ziem Zachodnych.

Nad wydawnictwem tem objął opiekę prof. p. Jan Wroniecki, profesor naszej poznańskiej Szkoły Zdobniczej i skomponuje okładkę. Tekę stanowić będą grafiki Leona Wyczółkowskiego (Ratusz Poznański), Lama (Pałac Działyńskich), Osseckiego (Gniezno), Bogaczyka (Rydzyna), Boguckiego (Bydgoszcz), Taranczewskiego (Grudziądz), Szpingiera (Gdynia), Szmaja (Toruń) i Wronieckiego (Śląsk).

Po krakowskim zjeździe lekarskim z r. 1911 została teka graficzna, stanowiąca dzisiaj unikat antykwarski, a przedstawiająca w litografjach barwnych piękno Krakowa. Nie można znaleźć dość słów uznania dla Komitetu obecnego Zjazdu, że pozyskał artystów dla współpracy i że da uczestnikom tak cenną pamiątkę, która spopularyzuje piękno Ziem Zachodnich między uczonymi z innych dzielnic, a także między lekarzami i przyrodnikami z całej Słowiańszczyzny, którzy przybędą do Poznania na równoczesny kongres wszechsłowiański.

NAUKA

Historycy sowieccy w Warszawie. Piszą nam z Warszawy (tw): Na zbliżający się międzynarodowy kongres historyków w Warszawie przybędzie kilkunastu historyków sowieckich. Referaty zgłosiło trzynastu. Uczeni rosyjscy wystąpią oczywiście w szranki jako obrońcy marksistowskiego materjalizmu historycznego o którym zasadniczy referat zgłosił prof. Bucharin, p. t. „Krytyka współczesnej metody historycznej". Dyskusja zapowiada się i interesująco i ostro, gdyż kontrreferaty zgłosili uczeni, m. in. Wilhelm Keilhau z Oslo oraz Fred Gling z Lincoln University. Przewodniczy delegacji sowieckiej komisarz oświecenia Łunaczarskij, który zgłosił dwa referaty: „Prądy mistyczne w okresach kryzysów socjalnych" oraz „Metoda materjalizmu djalektycznego w historji literatury".

TEATR

Co grają w Warszawie? Piszą nam z Warszawy (tw): W teatrze Kameralnym wystawion sztukę żydowskiego pisarza Andrzeja Marka p t. „Żyda na stos!", napisaną według powieści Muenzera. Jest to melodramatyczny reportaż na tle walki hitleryzmu z żydami. Rzecz, pozbawiona jakiejkolwiek wartości literackiej czy teatralnej, jest obliczona na „kasę", którą mają zapełnić żydzi. Zdaje się, że zamiar ten nie będzie ziszczony wobec słabości sztuki.

„Ktobądź" we Włoszech. Z Rzymu donoszą nam: Aleksander Moissi, słynny aktor reinhardtowski, objeżdża teraz Włochy, grając „Ktobądź". We włoskim przekładzie nazywa się to widowisko „La leggenda di Ognuno" („Legenda o każdym"). W Medjolanie miał wielki sukces, teraz wystąpił w Rzymie w Teatro Barberini, również zdobywając wielkie powodzenie. Moissi, który urodził się w Tryeście i jest pochodzenia włoskiego, gra oczywiście po włosku.

Zakonnik reżyserem. Ojciec Expedyt Schmidt, Franciszkanin, autor komentarza do „Fausta" Goethego, jest również reżyserem teatralnym. Bayerische Landesbuehne — w porozumieniu z zakonem OO. Franciszkanów — pozyskała O Schmidta do inscenizacji „I Wilhelma Tella".

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Małżeństwa architektoniczne na kongresie międzynarodowym. Z Warszawy donoszą nam (tw): Czwarty kongres międzynarodowy architektury nowoczesnej odbył się w Atenach. Traf zrządził, że z Polski uczestniczyły w nim same małżeństwa, więc pp. Barbara i Stanisław Brukalscy, Anatolja i Roman Piotrowscy, oraz Helena i Szymon Syrkusowie. P. Syrkus wygłosił odczyt pt. „Mieszkania robotnicze w Polsce". W kongresie uczestniczył słynny Le Corbusier, który miał interesujący referat. Przewodniczył p. Eestern. Holender, więc przedstawiciel kraju, w którym architektura współczesna bodajże największy znalazła teren rozwoju.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Dobry pomysł w Pińsku. Zwiedzając Pińsk, zauważył znany pisarz wileński p Tadeusz Łopalewski, że magistrat umieścił pod tabliczkami ulic, nazwanych imionami znakomitych ludzi, drugie tabliczki z krótkim życiorysem danej osobistości. Zapobiegnie to takim epizodom, jakie zdarzają się czasem po miasteczkach kresowych, gdzie np. na zapytanie, gdzie ulica Kościuszki, otrzymuje się odpowiedź:

— A tam prosto. Ot i kościół na niej stoi, ona też i nazywa się Kościuszki.

Kiedyindziej znów ulicę Reymonta wywodzi niezbyt oczytany przedstawiciel mniejszości narodowej od „remontu". System, przyjęty przez magistrat piński, zapobiega takim curiosom. P. Łopalewski rzuca jeszcze myśl, aby dodać do napisów i życiorysów także portret danej osobistości.

POLONICA WŁOSKIE

Uśmiech Krasickiego. Pod tytułem „Sotto il sorriso di Krasicki" wydała p. dr. Nelly Nucci, polonistka włoska, uczenica prof. Mavera a obecnie lektorka włoskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim pracę, która pomnaża długi już szereg jej studjów i szkiców z literatury polskiej. Dr. Nucci stara się wyodrębnić rozmaite odmiany komizmu w dziełach Krasickiego, a przedewszystkiem w „Monachomachji — „Satyrach", — „Doświadczyńskim", „Bajkach" i „Myszeidzie". Niewielki ten szkic dalekim jest jednak od wyczerpania tematu; wygląda nieco dorywczo. Wolelibyśmy bardziej wnikliwą, subtelniejszą analizę ograniczoną np. do „Bajek". Możnaby pójść jeszcze dalej i powiedzieć, że zacząćby należało raczej od dobrego przekładu choćby jakiegoś niewielkiego wyboru bajek, zwłaszcza że żadnego z utworów Krasickiego dotąd na jęz. włoski nie przełożono. (R. P.)

MUZYKA

Poznański Chór Katedralny zaproszony do Nitry. W Nitrze najstarszej diecezji Europy środkowej, odbywały się w tych dniach wspaniałe uroczystości, związane z przeszło tysiącletnim jubileuszem założenia tamże chrześcijaństwa. W uroczystościach tych biorą udział wysocy przedstawiciele Kościoła, m. i. Ks. Prymas Hlond, rząd czechosłowacki i liczne organizacje kulturalne. Przed kilkunastu dniami uwiadomił J. E. Ks. Kardynał Hlond dyrygenta chóru katedralnego ks. dr. Gieburowskiego, że Arcybiskup Nitry zaprasza osobnem pismem, wystosowanem do Ks. Prymasa, poznański chór katedralny na uroczystości jubileuszowe. Komitet jubileuszowy zobowiązał się zwrócić wszelkie koszta. Chór katedralny miał śpiewać w czasie głównego nabożeństwa i wystąpić z koncertem religijnym. Korzystanie ze zaszczytnego tego zaproszenia było niestety, z powodu wakacyj, z technicznych względów niemożliwe.

ANTYK ŻYJE DALEJ WE WSPÓŁCZESNYM TEATRZE

Śledząc ruch teatralny w Europie, natykamy się ustawicznie na teatr antyczny w przekładach, albo w postaci motywów nowszej twórczości dramatycznej i muzycznej. Niedawno w Syrakuzach na Sycylji odbyły się w amfiteatrze greckim pod gołem niebem przedstawienia tragedji klasycznej. Odegrano pięć razy Eurypidesa „Ifigenję w Taurydzie" w metrycznym przekładzie G. Alfreda Cesareo, z muzyką Józefa Mulé, oraz pięć razy Sofoklesa „Trachinki", przełożone przez Hektora Bignone, a zaopatrzone muzyką Ildebranda Pizzettiego. Dodać należy, że zarówno Mulé jak Pizzetti należą do młodszego pokolenia muzyków włoskich. W Paryżu znów w teatrze przy placu Dancourt wystawiono Arystofanesa „Pokój" w przekładzie Franciszka Porché.

Jeżeli idzie o dzieła nieklasyczne, ale na motywach antycznych oparte, to Goethego „Prozerpinę" odegrano z muzyką Karola Eberweina w niemieckim „Lyceum-Club" w Berlinie. W innym berlińskim teatrze przedstawiono dramat wierszowany Gerharda Hauptmanna „Łuk Odysseusa". W wiedeńskim Burgtheater odbyło się przedstawienie tragedji „Azja", będącej opracowaniem podania o Jazonie i Medei; autorem tego utworu jest Henry René Lenormand. Komedję Ottona Marbacha „Chimery", swobodną przeróbkę legendy o Kefalosie i Prokrydzie, przedstawiono w teatrze w Koburgu z muzyką antraktową Franc. Salmhofera. Operę Otmara Schoeck'a p. t. „Pentesilea" z tekstem podług Kleista odegrano w miejskim teatrze w Zurychu z okazji uroczystości związku muzyków. — Szóstą symfonję Karola von Dittersdorfa (1739—1799), której treścią jest znane z „Przemian" Owidjusza podanie o przemianie licyjskich wieśniaków w żaby, odegrano w berlińskiej Filharmonji. — „Śmierć Orfeusza", nieznaną dotąd kantatę Hektora Berlioza, odkryto w Bibljotece Narodowej w Paryżu. Tak to antyk wciąż jest jeszcze żywy. J. Ujda.

następującym składzie: ks. prob. Niedźwiedziński, ks. wikarjusz Napierała, dyr. Pankowski — prezes, p. Marja Rajewska — wiceprezes, Józef Tobolski — sekretarz, Marja Nastawiakówna — zast. sekr., Józef Powicki — skarbnik, insp. Śmigielski Michał — referent oświatowy, Stanisława Furmanowska, Ewa Zapłatowa — radne. Marja Kurkowiakówna, arch. Rajewski Edmund dyrektor Wilczkiewicz Stanisław. Z kooptacji weszli do zarządu pp.: Stanisław Chylewski, T. Kunzowa, Kazimierz Tobolski i Ludwik Rutkowski. (ek).

(Osobiste). Z nowym rokiem szkolnym opuszcza gimnazjum jarocińskie znany i ceniony pedagog p. prof. Leon Kandziora, który obejmuje posadę dyrektora gimnazjum w Starogardzie.

—* **KÓRNIK.** (Popełnił samobójstwo na grobie swej żony.) W sobotę, 12 b. m. powiesił się na cmentarzu obok grobu swej zmarłej żony p. Krawczyński. Samobójca zatrudniony był podczas wojny jako kierownik firmy „Pług" w Kórniku. Ostatnio zamieszkiwał w Poznaniu. Samobójca wisiał na drzewie przez kilkanaście godzin. Na miejsce zjechała komisja sądowo-lekarska, która następnie wydała zwłoki miastu celem pochowania.

— * **MOSINA.** (Śmiertelny wypadek). W piątek 13. bm spadł z wysokości 1 piętra przedsiębiorca budowlany Leon Niemczewski, który wskutek ogólnych potłuczeń zmarł. Śp. Niemczewski był człowiekiem ogólnie znanym i szanowanym, to też liczne rzesze odprowadziły go na wieczny spoczynek. Cześć jego pamięci!

(Uroczystość Straży Pożarnej). W niedzielę 13. bm. Ochotnicza Straż Pożarna z Krosna pod Mosiną obchodziła uroczystość 5-letniego jubileuszu istnienia, w związku z czem odbył się pochód przez miasto, msza św. na intencję jubilata i poświęcenie spinalni. Na zakończenie odbyły się popisy straży. Uroczystość zaszczycili swą obecnością p. starosta Krykiewicz, delegat Zakładu Wzajemnych Ubezpieczeń p. Witold Radomski oraz inspektor pożarnictwa z Poznania.

— * **OSTRÓW.** (Jubileusz.) 25-cioletni jubileusz godów małżeńskich obchodzi 18. bm. mistrz blacharsko-instalatorski p. Wiktor Hofmański wraz z swą małżonką z domu Nędzewiczów.

(Z parafji). Urlop wypoczynkowy rozpoczął ks. wik. Leciejewski.

(Z gimnazjum męskiego). Dyrekcja gimnazjum ogłosiła komunikat według którego wszyscy uczniowie obowiązani są od pierwszego dnia roku szkolnego (21. 8. posiadać nowe przepisowe czapki oraz tarcze sukienne na rękawie marynarki i płaszcza, zaopatrzone liczbą 776. Koło tarczy dla klas siódmej i ósmej — karmazyn, dla innych — błękit nieba.

— * **TRZEMESZNO.** (Z rady miejskiej). Dnia 8. bm. odbyło się na salce posiedzeń w Magistracie zebranie rady miejskiej, które zagaił w zastępstwie burm. p. Fenglera, bawiącego na urlopie, jego zastępca p. mecenas Szymański, dziękując radzie, a przedewszystkiem jej przewodniczącemu p. Thomasowi za dotychczasowe i bezinteresowne prace. Na porządku obrad była przedewszystkiem sprawa wyboru względnie narzucenia nowych członków rady szkolnej. Jak już z poprzednich korespondencyj wiadomo, rada miejska wybrała dwukrotnie dotychczasowych członków rady pp. Maciejewskiego i Stepczyńskiego. Inspektor szkolny z Mogilna p. Riemer znów nie potwierdził obranych, natomiast wyznaczył na to stanowisko z urzędu pp. Józefa Zawadę, spedytora kolejowego i p. Józefa Wiśniewskiego, robotnika. Rada zaprotestowała wobec nieuzasadnionego postępowania p. inspekt., który zarzutów swych, kierowanych pod adresem niezatwierdzonych kandydatów, nie może podtrzymać. P. Maciejewski od powstania Polski, jako zastępca przewodniczącego rady, pracował bez zarzutu i z całem poświęceniem, jak również i p Stepczyński przez 6 lat gorliwie swe obowiązki spełniał. Na postępowanie p. inspektora Riemera rada miejska uchwaliła wysłać protest do Okręgowej Rady Szkolnej w Poznaniu, co też natychmiast uskuteczniono.

(Pożar.) W czwartek 10. bm. wybuchł pożar na polu przy młóceniu stogów p. Majchrzaka w Słowikowie. Spaliła się młócarnia wraz z elewatorem, własność p. Elżbiety Piechowiakowej z Rękawczyna i obydwa stogi p. Majchrzaka. Szkoda p. Piechowiakowej wynosi około 8 000 zł., a p. Majchrzaka około 4 000 zł. Poszkodowani byli ubezpieczeni.

Samobójstwo z humorem

Z Kórnika donosi (x): Na tut. cmentarzu powiesił się w tych dniach były obywatel kórnicki Michał Krawczyński, kierownik spółki „Pług", w podeszłym wieku 77 lat. W liście pozostawionym poprosił kilku dawniejszych kolegów i znajomych o poniesienie kosztów pogrzebu, podając jako powód samobójstwa złamanie licznemi chorobami. List swój zakończył parafrazą Wyspiańskiego:

„Miałeś chamie złoty róg,
Będąc kierownikiem firmy „Pług";
A jako twych trudów twór,
Boś był głupi — został ci się ino sznur!
Sapienti sat!"

Organizacja komunistyczna w Kaliszu gniazdem rozpusty

Policji udało się zaaresztować pięciu komunistów Żydów, członków szajki

Z Kalisza donosi (mk.): Policji tutejszej udało się zaaresztować pięciu komunistów Żydów i to Dawidowicza Szmula — Górnośląska 10, Halfanda Kaume — Piaskowa 20, Lipszyca Szlama — Szopena 16, Hansa Michela — Nadwodna 12 oraz Halfanda Abrama. Wymienionych komunistów aresztowano w momencie, gdy znęcali się oni nad 17-letnią Ptasińską Szyfrą, która oskarżyła szajkę o zniewolenie. Jak się okazuje, wśród komunistów kaliskich istnieje warunek, że przy przyjmowaniu kobiet do organizacji muszą się one poddać t. zw. „zbliżeniu ciał" z pięciu mężczyznami, z czego wynika, że organizacja komunistyczna w Kaliszu była nietylko rozsadnikiem, ale także gniazdem rozpusty.

Wykrycie szajki fałszerzy monet w Bydgoszczy

Doskonałe falsyfikaty 10-ciozłotówek — Aresztowanie dwóch kolporterów

Z Bydgoszczy donosi (bf): Od pewnego czasu pojawiły się w Bydgoszczy fałszywe 10-ciozłotówki. Z wierzchu dobrze posrebrzane imitowały zupełnie prawdziwe, to też znalazła się ich w obiegu większa ilość, a wykrywano falsyfikaty dopiero w bankach. Ostatnio zaczęli badać każdą sztukę i kupcy. Do pewnego składu zgłosiła się robotnica leśna J. P., która płacić chciała za towar 10-ciozłotówką. Gdy kupiec zwrócił jej uwagę, że 10-ciozłotówka jest fałszywa, wyciągnęła z torebki drugą, również fałszywą. Przed zawezwanym funkcjonarjuszem policji zeznała, że obie 10-ciozłotówki otrzymała jako zapłatę za pracę w lesie Ossowej Góry.

Władze po nitce do kłębka stwierdziły, że falsyfikaty puszcza w obieg kasjer nadleśnictwa Jachcice, niejaki Zysnarski, który po otrzymaniu na wypłatę większej sumy pieniędzy, wymieniał ją na fałszywe 10-ciozłotówki i rozsyłał leśnikom całego nadleśnictwa. Aresztowano Zysnarskiego, jak również krawca Jana Kleina, który był dostawcą falsyfikatów na Bydgoszcz. Podobno w aferę fałszerską zawikłany jest również Witczak, ten sam, który występował w procesie tygodnika „Prawda w oczy" jako świadek i postawił kierowników tego tygodnika pod zarzutem sztantażu.

Wobec tego, że śledztwo jeszcze nie jest ukończone, szczegóły afery fałszerskiej utrzymywane są w tajemnicy.

Spłoszone konie utonęły w nurtach jeziora

Tragiczny wypadek podczas młócki — Syn ratuje woźnicę

Z Nakła donosi (nc.):

Gospodarz Perkowski w Drzewianowie pow. wyrzyski młócił zboże przy pomocy lokomobili, do której wodę dowożono z bliskiego jeziora. W pewnej chwili, gdy Perkowski zajechał po wodę, konie spłoszyły się i pobiegły wraz z wozem prosto na głębię. Konie i wóz zatonęły. Perkowski również o mało nie zatonął; już trzykrotnie znikł pod powierzchnią wody i dopiero w ostatniej chwili wyratował go jego syn.

Groźny pożar pod Jarocinem

Straty sięgają sumy 100 000 zł

Z Jarocina donosi (sk.): W święto Wnieb. N. M. P. wybuchł we wsi Ciświca pod Jarocinem groźny pożar. Z dotychczas niewiadomych przyczyn zapaliła się stodoła oberżysty Bartkowiaka od której zapaliła się obok stojąca stodoła gospodarza Talbierza, skąd ogień przerzucił się na piekarnię, warsztat rzeźnicki, oborę i chlew Bartkowiaka. Przybyłe w krótkim czasie straże pożarne z wszystkich okolicznych miejscowości, miały bardzo trudne zadanie w lokalizowaniu pożaru z powodu zupełnego braku wody. Straty powstałe sięgają sumy 100 tys. złotych. Bartkowiakowi spaliły się stodoła napełniona tegorocznem plonem żniwnym, wszelkie maszyny rolnicze, 2 stogi słomy, piekarnia, w której uległ zniszczeniu nowoczesny piec, warsztat rzeźnicki, obora i chlew. Inwentarz żywy zdołano uratować. Gospodarzowi spaliła się stodoła napełniona zbożem i narzędzia rolnicze. Akcją ratowniczą kierował osobiście naczelnik pow. M. Przybylski.

Śmierć od pioruna

Nad Zduńską Wolą przeszła burza z piorunami — 4 osoby porażone, w tem jedna śmiertelnie

Ze Zduńskiej Woli donosi (kg.): Nad Zduńską Wolą i okolicą przeszła wieczorem silna burza z piorunami i ulewą. Na przedmieściu, przy ul. Strzeleckiej 42 piorun uderzył w szczyt domu i wpadł do mieszkania, raniąc śmiertelnie Aleksandra Szulca, lat 63, oraz Adolfa Rudeta, lat 55; przywołany natychmiast lekarz dr. Wróblewski, po kilkugodzinnych zabiegach przywrócił do życia p. Rudeta, u p. Szulca stwierdził zgon. P. Rudet zamieszkuje w Łodzi, a do Zduńskiej Woli przyjechał tragicznego dnia w odwiedziny.

We wsi Janiszewice pod Zduńską Wolą zostały porażone od piorunu Marjanna Mikołajczyk oraz Bronisława Mianowska. Przywołany lekarz dr. Wróblewski zastosował zabiegi ratownicze, po których kobiety odzyskały przytomność.

Pod sztandarami Powstańców i Wojaków

Zjazd okręgowy w Zdunach — Wspaniała uroczystość w Gnieźnie

Ze Zdun donosi (ss): W niedzielę, 13 b. m. odbył się w Zdunach apel okręgowy Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków przy udziale około 500 uczestników. Miasto było przystrojone zielenią i girlandami, na domach powiewały sztandary o barwach narodowych. Po zbiórce na dworcu i uroczystem nabożeństwie odbyła się wspaniała defilada w obecności starszyzny, starosty Kasprzaka i dowódcy pułku 56 p. p., płk. Tyczyńskiego. Publiczność entuzjastycznie oklaskiwała dziarsko maszerujących powstańców.

Zjazd otworzył p. starosta Kasprzak, poczem kolejno w żołnierskim tonie utrzymane przemówienia wygłosili: prezes okręgu p. mjr. Stablikowski oraz prezes Związku p. dr. St. Celichowski z Poznania. Akademję zakończono okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzplitej.

Po wspólnym obiedzie rozpoczęły się zawody, które dały następujące wyniki. W lekkiej atletyce zwyciężyło Tow. Powst. i Woj. Zduny, w trójboju Tow. Powst. i Woj. z Rozdrażewa. Odznakę powstańczą otrzymali pp.: Skrzypczak Stanisław, Fórmanowski Józef i Kaźmierczak Czesław. Uroczystości zjazdowe wypadły naprawdę imponująco.

Z Gniezna donosi (b. r.): Dnia 15-go b. m. Tow. Powst. i Woj. w Gnieźnie obchodziło bardzo uroczyście poświęcenie odnowionego sztandaru, który w swoim czasie ofiarowali miastu jeńcy koalicyjni. Uroczystość rozpoczęła się o godz. 8 zbiórką w „Strzelnicy", skąd następnie rozwinął się wspaniały pochód z 20 sztandarami bratnich organizacyj i orkiestrą na czele. Pochód udał się na nabożeństwo do kościoła św. Trójcy, które celebrował ks. dziekan Zabłocki. On też dokonał poświęcenia sztandaru. Po wspólnym pochodzie pod pomnik Powstańców w Parku Kościuszki, gdzie delegacja złożyła wspaniały wieniec, odbyła się w sali kinoteatru „Słońce" uroczysta akademja, którą zagaił prezes, p. Szymczak. Okolicznościowe przemówienia wygłosili pp.: Orcholski z Biura Historycznego oraz prof. Omer Neuveu z Poznania. Piękną uroczystość, zakończoną występami chóru „Dzwon", zakończono wspólnym śpiewem „Roty". W popołudniowych odbyła się w ogrodzie „Strzelnicy" zabawa ludowa na zasilenie funduszu budowy pomnika powstańców w Gnieźnie.

Z BYDGOSZCZY

— **Oświadczenie S. D. P.** W związku z rozprawą sądową firmy budowlanej „Rika" przeciwko odpowiedzialnemu redaktorowi tygodnika „Prawda w oczy" zarząd Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich wysłał do prasy oświadczenie, że przedstawiciele tego tygodnika nie są członkami Syndykatu.

— **Ponowne wezwanie o mieszkania.** Magistrat m. Bydgoszczy zwraca się raz jeszcze do właścicieli domów z prośbą o zgłaszanie mieszkań do 5 pokojów włącznie dla urzędników tych działów gdańskiej dyrekcji kolejowej, które już w najbliższym czasie mają być przeniesione do Bydgoszczy. Mieszkania te wedle oświadczenia magistratu potrzebne będą już od 1 września r. b.

— **Zakończenie walk zapaśniczych.** W poniedziałek zakończył się turniej walk zapaśniczych trwający od 5 tygodni w ogrodzie Resursy Kupieckiej. Pierwszą nagrodę (1500 zł. i złoty pas m. Bydgoszczy) przyznao zapaśnikowi polskiemu Teodorowi Torno; drugą nagrodę wysokości 1000 zł. Niemcowi Ahrensowi i trzecią wysokości 500 zł. Polakowi Sasorskiemu.

— **Fałszywy alarm.** Z poniedziałku na wtorek o północy zaalarmowano straż ogniową z sygnalizatora pożarowego, znajdującego się przy koszarach ułańskich na szosie Szubińskiej. Gdy straż przybyła na miejsce, skonstatowano, że fałszywy alarm spowodwał głuchoniemy Jan Kulczyński z Myślęcinka pod Bydgoszczą, który tłumaczył się, jakoby wziął sygnalizator za skrzynkę pocztową i chciał do niej rzucić list.

— **Katastrofa motocyklowa.** W poniedziałek o godz 18,25 na szosie w Opławcu pod Bydgoszczą nastąpiło zderzenie motocyklu z furmanką. 28-letni Edmund Mówiński odniósł rany na nogach, zaś 24-letni Paweł Stańczyk, uległ złamaniu ręki i wstrząsowi mózgu. Odwiezion go w stanie dość ciężkim karetką pogotowia ratunkowego do lecznicy miejskiej.

— **Miejska Szkoła Handlowa** przy ulicy Jagiellońskiej przyjmuje zapisy na 6-ciomiesięczny kurs handlowy.

— **Z sądu.** Władysław Chmielewski, zamieszkały przy ul. Toruńskiej, stanął przed sądem, oskarżony o złamanie ręki Stanisławowi Janickiemu. Kilka miesięcy temu na podwórzu domu, w którym mieszka Chmielewski, powstała bójka między jego synem Stefanem a Janickim. Na krzyk syna Chmielewski wybiegł z domu z kijem i tak gorliwie zaczął okładać Janickiego, że złamał mu rękę. Sąd skazał Chmielewskiego na 8 miesięcy więzienia, zawieszając karę na lat 5.

— **Sprawa topielca niewyjaśniona.** Donosiliśmy o wyłowieniu z Wisły pod Fordonem topielca w wieku lat około 45, wzrostu 174 cm., łysawego, ciemnego blondyna. Dotychczas nie ustalono jego tożsamości, natomiast w dwa dni później znaleziono na brzegu Wisły jednorzędową mraynarkę koloru ciemnomarengo, spodnie żakietowe w pasy, kamizelkę koloru granat. koszulę białą z gorsem w pasy, jasną czapkę sportową, bronzową tekę z imitacji skóry krokodylowej, laskę żółtą z czarną, rogową rączką, czarne sznurowane trzewiki, okulary w niklowej oprawie itd. Osoby, któreby mogły udzielić informacyj i dopomóc do ustalenia tożsamości topielca, proszone są o zgłoszenie się w wydziale śledczym p. p. przy ulicy Jagiellońskiej 5, pokój 46.

— **Dyżury aptek** od 16—20 sierpnia apteka Centralna, ul. Gdańska i apteka Pod Lwem na Okolu.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: St. Kandulski 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 447.40 zł.

Dnia 12. 8. wypłaciliśmy p. Dybizbańskiej, złożone w naszej administracji składki na Tow. Pań św. Wincentego à Paulo przy parafji Farnej 20 zł.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Uiszczenie opłat za samochody

warunkiem przy odbiorze nowych dowodów rejestracyjnych

Urząd wojewódzki w Poznaniu podaje do wiadomości, że począwszy od dnia 1 kwietnia 1933 r. mają moc obowiązującą przepisy ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym. W myśl art. 6 i 7 tej ustawy wszelkie opłaty, przypadające na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, są od tego czasu ściśle związane z danym pojazdem mechanicznym, którego dowód rejestracyjny automatycznie traci ważność, jeżeli nie uiszczono należnej opłaty na Państwowy Fundusz Drogowy we właściwym terminie. Stosownie do postanowień rozporządzenia wykonawczego opłaty od pojazdów mechanicznych są płatne w następujących terminach:

a) od pojazdów mechanicznych, przeznaczonych do użytku własnego — kwartalnie zgóry,

b) od pojazdów mechanicznych zarobkowych — miesięcznie zgóry, — zawsze w pierwszym dniu kwartału, względnie miesiąca, za który opłata przypada.

Na podstawie powołanych przepisów — wszystkie dotychczasowe dowody rejestracyjne zostaną przez Urząd Wojewódzki Poznański wymienione z urzędu w podany niżej sposób na dowody rejestracyjne nowego typu, odpowiadające obecnie obowiązującym przepisom dla wszystkich tych pojazdów mechanicznych, mających obecnie prawo do kursowania na drogach publicznych, których stałe miejsce postoju znajduje się na obszarze województwa poznańskiego. Po odbiór nowych dowodów rejestracyjnych winni bezwarunkowo zgłaszać się osobiście ostatnio zapisani w dotychczasowycn dowodach rejestracyjnych właściciele zarejestrowanych pojazdów mechanicznych w następujących terminach i urzędach:

a) w ciągu września — dla wszystkich pojazdów mechanicznych, mających stałe miejsce postoju na obszarze miasta Poznania, — bezpośrednio w Urzędzie Wojewódzkim (pokój nr. 12).

b) w ciągu października 1933 — dla wszystkich innych pojazdów mechanicznych, znajdujących się na obszarze województwa poznańskiego — u właściwych, wedle stałych miejsc postoju pojazdów mechanicznych, starostów powiatowych, względnie prezydentów miast Bydgoszczy, Gniezna i Inowrocławia — i przedłożyć zarazem w tychże urzędach, w każdym poszczególnym wypadku, następujące dokumenty:

1. dotychczasowy dowód rejestracyjny posiadanego pojazdu mechanicznego oraz

2. oryginalne potwierdzenie właściwej dotychczasowej władzy wymiarowej (magistrat, wydział powiatowy) o uiszczeniu należnej od odnośnego pojazdu mechanicznego na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego opłaty za czas włącznie od 1 kwietnia, wzgl. od miesiąca, w którym pojazd został zarejestrowany (po 1 kwietnia 1933), do końca miesiąca w którym następuje wydanie odnośnego dowodu rejestracyjnego) zatem w Poznaniu do końca września 1933 r., poza Poznaniem do końca października 1933 r.) — względnie — w razie nieuiszczenia dotychczas tych opłat — oryginalne potwierdzenie dokonania wpłaty należnej opłaty przez P. K. O. na konto czekowe właściwej władzy wymiarowej.

Po przedłożeniu tych dokumentów zostaną doręczone zainteresowanym nowe dowody rejestracyjne z potwierdzeniem w karcie kontroli opłat, znajdującej się na odwrocie każdego dowodu rejestracyjnego nowego typu, wszystkich uiszczonych już od odnośnego pojazdu opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego.

W Poznaniu po dniu 30 września, a na obszarze całego województwa po dniu 31 października — wszystkie pojazdy mechaniczne, niezaopatrzone w dowody rejestracyjne nowego typu, nie będą miały prawa kursowania na drogach publicznych.

Ponadto dla każdego będącego obecnie w ruchu pojazdu mechanicznego, z którym związane są jakiekolwiek zaległości opłat należnych na Państwowy Fundusz Drogowy z lat 1931/32, 1932/33, o ile pozostaje nadal po 1 kwietnia 1933 r. własnością tej samej osoby, — zostanie wystawiona przez dotychczasową władzę wymiarową dodatkowa karta opłat zaległych Państwowego Funduszu Drogowego z odpowiedniem rozłożeniem zaległości na raty miesięczne i potwierdzeniem wszystkich uiszczanych już rat po 1 kwietnia 1933 r. Dodatkowe karty kontroli zostaną płatnikom doręczone równocześnie z nowemi dowodami rejestracyjnemi, zaopatrzonemi w odpowiednią wzmiankę, uzależniającą ważność tych dowodów od terminowego uiszczania rat opłat zaległych. Nieposiadanie na razie karty dodatkowej nie zwalnia płatnika w żadnym wypadku od obowiązku regularnego płacenia zaległości w wyznaczonej wysokości miesięcznej:

Niezależnie od powyższego każdy właściciel zarejestrowanego pojazdu mechanicznego winien od tego czasu stosować się do następujących wskazówek:

1. o ile odnośna powiatowa władza administracyjna z jakichkolwiek powodów nie może wydać nowego dowodu rejestracyjnego — należy zwrócić się bezzwłocznie i bezpośrednio do urzędu wojewódzkiego;

2. po otrzymaniu nowego dowodu rejestracyjnego dokładnie zapoznać się z zawartem w nim „pouczeniem", które należy ściśle przestrzegać;

3. we wszystkich sprawach, dotyczących zmian własności pojazdów mechanicznych, — zwracać się bezpośrednio do urzędu wojewódzkiego;

4. na zarobkowy przewóz osób względnie towarów pojazdami mechanicznemi należy urzednio uzyskać odpowiednią koncesję.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Na wszystkich giełdach zapanował spokój, głównie pod wpływem wiadomości z giełdy nowojorskiej. Wahania kursów były bardzo nieznaczne, przytem zniżka jednego dnia równoważyła się zwyżką dnia następnego, lub odwrotnie. W rezultacie poziom kursów w ciągu tygodnia pozostał prawie niezmieniony, lub też zmiany były minimalne. Spokój ten udzielił się i obrotom, które naogół były stosunkowo nieznaczne. Ożywienie panowało na giełdzie nowojorskiej jedynie w zakresie tranzakcyj zbożowych. Ponieważ okazuje się, że zbiory pszenicy w Stanach Zjedn. będą znacznie niższe od przeciętnych za ostatnie kilka lat, a nawet, jak utrzymują źródła amerykańskie, nie wystarczą na potrzeby konsumcji wewnętrznej, przeto spekulacja jest przeświadczona, że ceny powinny pójść w górę. Wogóle na giełdzie nowojorskiej stwierdzić należy w porównaniu z okresem z przed tygodnia poprawę sytuacji, większość kursów doznała lekkiej zwyżki, którą zawdzięcza nietyle większemu popytowi ile zmniejszonej podaży. Na giełdzie londyńskiej lepsze i pomyślniejsze wiadomości z Nowego Jorku wpłynęły na poprawę kursów, aczkolwiek obroty były niewielkie. Na giełdzie paryskiej nastrój utrzymany. Obroty niewielkie, zwyżki kursów różnych akcyj nieznaczne.

Również pod wpływem wiadomości z innych giełd, zwłaszcza nowojorskiej, na rynku warszawskim zapanowało uspokojenie i jakby wyczekująca sytuacja. Obroty były naogół małe, przy nader nieznacznie zmienionych kursach. W końcu tygodnia sprawozdawczego dla papierów państwowych panowała tendencja zmienna, prywatne papiery lokacyjne były cokolwiek mocniejsze, akcje — niejednolicie. Nadmienić wypada, że obroty w końcu tygodnia były znacznie mniejsze, aniżeli na początku i tem się tłumaczy lekki spadek notowań.

Ziemiopłody

	7. 8.	8. 8.	9. 8.	10. 8.	11. 8.	12. 8.
Pszenica						
Warszawa	—	23,50	23,00	22,50	22,00	—
Poznań	22,00	21,50	21,50	21,00	20,50	19,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	26.00	23.00	22,00	—	22.00	—
Zyto						
Warszawa	17,00	16,00	16,00	16,00	16,00	—
Poznań	16,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	16,50	15,50	14.00	—	13.25	—
Jęczmień						
Warszawa	16.50	16,00	15,50	15,50	15,50	—
Poznań	16,00	16,00	16,00	15,75	10,50	14,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	14,00	—	—	—	13.50	—
Owies						
Warszawa	16,50	16,00	16.00	16,00	15.50	—
Poznań	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	14,00	—	—	—	—	—

Oderwanie się i usamodzielnienie europejskich rynków zbożowych od amerykańskich trwało niezbyt długo; w chwili obecnej zależność ta zaznacza się już dość wyraźnie. Położenie zaś na rynku Stanów Zjednoczonych sprzyja w dalszym ciągu zwyżce cen. Przedewszyskiem wyjaśniają się widoki tegorocznych zbiorów. Gdyby nawet spodziewany nieurodzaj w tym kraju dla celów spekulacyjnych był w pewnej mierze przesądzony, to w każdym razie już nie ulega wątpliwości, że zbiory te będą znacznie niższe od przeciętnych za ostatnie kilka lat. Nie wynika stąd bynajmniej, aby Stany Zjednoczone stanęły wobec konieczności importowania pszenicy, zapasy bowiem z lat ubiegłych wynoszą około 330 milj. buszli i wystarczą w zupełności dla zaspokojenia konsumcji wewnętrznej. Ale będzie to miało inne skutki, dla spekulacji nader doniosłe. Przedewszystkiem zapasy dawne poważnie się zmniejszą, następnie wobec wysokiej ceny wewnętrznej wywóz nie będzie się całkiem kalkulował. Tym sposobem pszenica, znajdująca się w Stanach Zjednoczonych, przestanie wpływać deprymująco na kształtowanie się cen na innych rynkach, a taką właściwie była jej rola dotychczasowa. W Stanach Zjednoczonych notuje się zwyżkę wszystkich zbóż.

Na innych rynkach, zwłaszcza europejskich, sytuacja była spokojna, lecz mocna, z tendencją zwyżkową. Pszenica amerykańska przestała odgrywać na rynkach tych rolę straszaka.

Na rynku krajowym zmian większych nie stwierdzono. Jakkolwiek głównem zbożem u nas, decydującym o poziomie cen artykułów rolniczych, jest nie pszenica, lecz żyto i jakkolwiek urodzaj tegoroczny prawdopodobnie będzie wyższy od zeszłorocznego, to jednak ceny nie zdradzają skłonności do gwałtownych zmian, jakkolwiek zniżka ceny żyta jest wyraźna. Zapasy zeszłoroczne zostały na przednówku wyczerpane, nadwyżki wywiezione i sprzedane zagranicę, kampanja zbożowa zatem może operować zbożem tylko z ostatniego zbioru.

Jaja

Ceny jaj w lipcu r. b. na rynku krajowym obniżyły się. Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich dostawcom swoim obniżył cenę z -30 na 1,10 zł. Spadek cen tłumaczy się tem, że pomimo zmniejszonej skutkiem robót polnych podaży, ludność miejska zaczęła więcej nabywać owoców i jarzyn. Zwłaszcza warzywa dostarczone są na rynki miejskie w obfitości po nader niskich cenach.

Z drugiej strony zmniejszył się znacznie eksport jaj zagranicę, przyczem widoki na przyszłość wywozu tego artykułu kształtują się bez porównania mniej pomyślnie, skutkiem rozmaitych ograniczeń, stosowanych przez kraje importujące. Czechosłowacja np. podniosła cło na jaja z 46 na 140 kor. cz. od 100 kg. Francja ustaliła kontyngent na III kwartał r. b. w ilości 1000 tonn, z czego na Polskę ma przypaść 285 tonn. W Anglji ceny jaj polskich silnie się obniżyły, skutkiem znacznego dowozu z Danji. Z Austrją zawarto wstępny układ handlowy, na mocy którego prawdopodobnie wywóz jaj zostanie wznowiony.

Od 15 czerwca r. b. jaja wywożone przez Gdynię i Gdańsk korzystają z premji, ustalonej w wysokości 6,3 procent wartości wywożonego towaru.

Ceny jaj eksportowych wynosiły 63—64 zł. za 24 kopy jaj lżejszych i 66—68 zł. za cięższe. W Warszawie płacono 75—80 zł. za 24-kopową skrzynię, ostatnio zaś cena ta spadła do 72—75 zł.

Skóry

W dniu 10 bm. odbyła się w restauracji Rzeźni Miejskiej w Poznaniu 36-ta licytacja skór surowych, urządzona przez Polski Syndykat Skór i Odpadków Poubojowych w Poznaniu . Notowano za funt: bukaty do 39 f. bez krów 60—64 gr., wolce jałówki i buhaje od 40—49 funt. 66 gr., wolce jałówki od 50 funt. wzwyż 68 gr., buhaje 50 — 70 funt. 65 gr., od 71—85 f. 63 gr., od 86 f. wzwyż 58 gr., krowy do 49 f. 68 gr., od 50 f. wzwyż 66 gr. za funt. Skóry cielęce do 7½ funt. 5,30—5,40 za sztukę; od 7,6—9 funt. 7—7,30 zł za sztukę; od 9 funt. wzwyż 8,75 zł za sztukę; skóry owcze oryginalne 78—90 gr. na funt. — Wystawiono na sprzedaż 2.274 skór bydlęcych, 8967 skór cielęcych i 786 skór owczych. Tendencja lekko zniżkowa.

Za skóry wyprawione notowano następujące ceny za 1 kg w zł: krupony podeszwoe 5.00 — 7,50; krupony pasowe 9,50 do 12,000; podeszwy w połówkach 4,00 — 6,00; karki podeszwowe 4,00—5,00; karki branzlowe 4,50 — 5,50; boki podeszwowe 2,50 — 3,50; boki branzlowe 3,50— 4,50; faledry 5,50 — 7,50; boki faledrowe 4,50—5,50; za dcm ssaki czarne 12—24 gr; bukaty czarne 14—20 gr. Tendencja utrzymana.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ostrożnie z „dzikiemi" spółdzielniami.** W związku z przeprowadzonem śledztwem w spółdzielni „Wzajemność" donosi nam Patronat Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu, że wspomniana spółdzielnia nigdy do Związku nie należała i że Patronat kontroli jej działalności nie przeprowadzał. Dlatego należy raz jeszcze przestrzec warstwy społeczeństwa przed tego rodzaju „dzikiemi" spółdzielniami, które bardzo często żerują na łatwowierności i niedoświadczeniu swych członków. Społeczeństwo winno zatem w własn. interesie odnosić się z jak najdalej idącą ostrożnością do spółdzielni nie należących do związków rewizyjnych, by niepaść ofiarą sprytnych kombinatorów i wydrwigroszy.

(k) **Kurs pszczelarski.** Wielkopolska Izba Rolnicza podaje, że od 28 do 30 sierpnia br. odbędzie się w Poznaniu trzydniowy kurs pszczelarski. Wykłady odbywać się będą od godz. 9 do 13 w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu przy ul. Mickiewicza 33; zajęcia praktyczne w pasiece po południu od 15 do 18. W pierwszym dniu kursu wykłady rozpoczną się o godz. 10. Opłata za udział w kursie wynosi 2,— zł od osoby. Zgłoszenia należy nadsyłać zawczasu do W. I. R. w Poznaniu, ul. Mickiewicza 33.

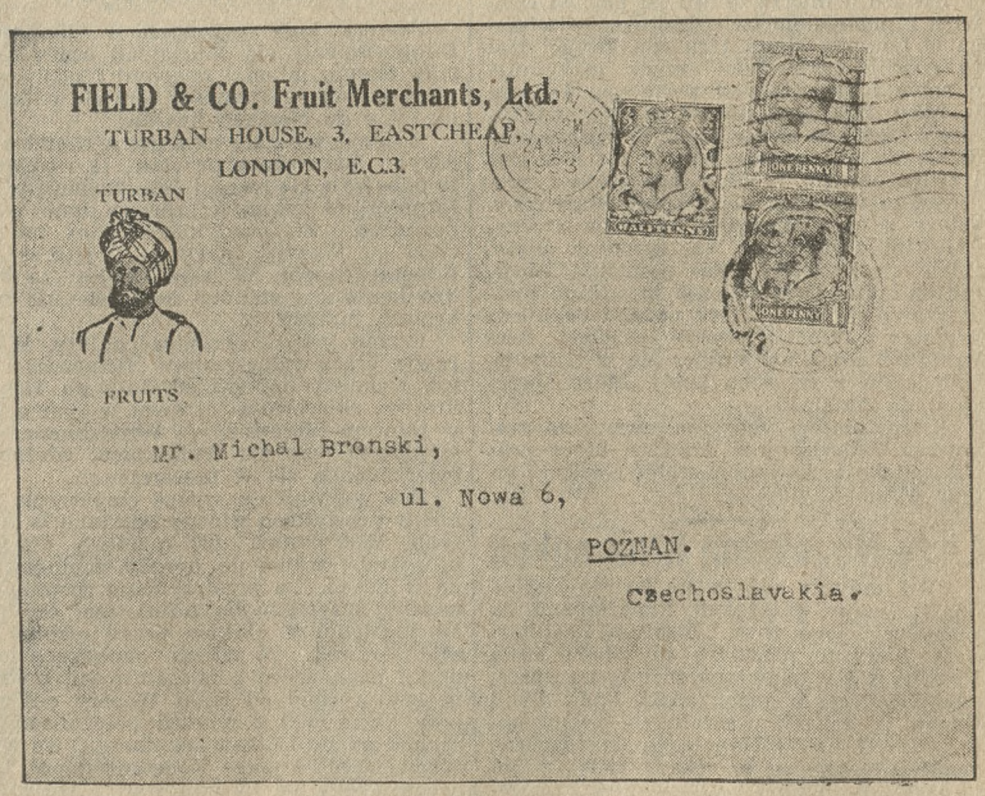

Polska w Czechosłowacji?

Kupiec poznański, p. Broński, utrzymujący stosunki handlowe z angielskiemi przedsiębiorstwami importowemi, otrzymał niedawno od f-y Field & Co. list, prawidłowo adresowany z jedną tylo pomyłką. Mianowicie tą, że Poznań jest miastem w ...., Czechosłowacji.

Imponująco wypadł zlot sokoli okręgu wolsztyńskiego. Do pochodu stanęło 655 druchen, druhów i młodzieży; do ćwiczeń wolnych przeszło 200 druhów i 48 Sokołąt. Defiladę odebrał delegat Przew. Dzielnicy dh. B. Karge i prez. okręgu dh poseł dr. Wróbel w otoczeniu duchowieństwa i przedstawicieli miejsowego społeczeństwa. Otwarcia zlotu dokonoł prezes okr. dh. dr. Wróbel, w imieniu Przewodnictwa przemawiał dh B. Karge. Całość wypadła imponująco. — Na zdjęciu powyżej dwa fragmenty z pochodu, na którego czele kroczą — pierwszy od lewej prezes okr. dh. dr. Wróbel, drugi delegat Przew. Dzielnicy, prezes najstarszego gniazda poznańskiego — Śródmieście druh Bolesław Karge.

630 000 rubli na zapoczątkowanie budowy pomnika

Sowiety postanowiły uczcić pamięć Lenina wzniesieniem olbrzymiego pomnika w postaci latarni morskiej u wejścia do portu leningradzkiego. Wysokość pomnika-latarni wyniesie 110 m i temsamem przewyższy pomnik wolności w porcie nowojorskim. Władze sowieckie ogłosiły międzynarodowy konkurs na projekt pomnika, na skutek którego dotąd wpłynęło 157 rysunków, w tem 47 z zagranicy.

Na zapoczątkowanie budowy pomnika zebrano już — jeszcze przed rozstrzygnięciem konkursowem — 630 000 rubli czyli przeszło 2½ miljona zł.

U nas, w Polsce, 30 października 1932 r., w Poznaniu, poświęcono, aczkolwiek okazały, ale w swych rozmiarach niezrównanie skromniejszy pomnik wdzięczności narodu wobec Boga za wskrzeszenie ojczyzny, pomnik Najśw. Serca P. Jezusa, na który zbierano ofiary przez cały szereg lat. Znaczna ich część wskutek dewaluacji stopniała. Reszta, mimo, że dosięgła kilka set tysięcy, nie wystarczyła na pokrycie wszystkich kosztów budowy.

Jeżeli więc w Rosji sowieckiej znalazło się na samo zapoczątkowanie budowy pomnika Lenina, tego siewcy bezbożnictwa, tyle pieniędzy, to czyż nie jest słusznem życzenie, by w katolickiej Polsce, zwanej przedmurzem chrześcijaństwa, jak najskorzej zebrano kwotę potrzebną na pokrycie reszty kosztów Pomnika Najśw. Serca Jezusowego?

Ofiary przyjmują administracje wszystkich pism polskich, lub też nadsyłać je można Komitetowi Budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu, ul. św. Marcin 69 za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr. 207 470.

Nadmienia się, że staraniem Komitetu za wszystkich ofiarodawców, żywych i umarłych, w każdy pierwszy piątek miesiąca odprawia się msza św. w kościele podominikańskim XX Jezuitów w Poznaniu. Nazwiska zaś ofiarodawców zapisuje się do złotej księgi pamiątkowej.

Tajemnica Mony Lizy

Jak wiadomo, arcydzieło Leonarda da Vinci Gioconda, zwana popularnie Mona Liza, w roku 1911 wykradzione zostało z muzeum paryskiego Louvre. Głośny ten skandal zmobilizował policję całego świata, lecz sławny obraz znikł bez śladu. Po dwóch latach jednakże odnalazł się i odzyskał znowu miejsce honorowe w Louvrze. Od czasu do czasu pojawiały się jednakże pogłoski, że wisząca obecnie w Louvrze Mona Liza nie jest prawdziwa i że oryginał znajduje się w posiadaniu amerykańskiego zbieracza obrazów. Wszystkim tym pogłoskom zaprzeczało stanowczo kierownictwo muzeum, powołując się na to, że obraz zbadano z największą sumiennością przez największe autorytety sztuki. W szczególności powoływano się na to, że sławny malarz francuski Felix Vallotton sporządził był krótko przed skradzeniem obrazu kopję jego na podstawie setek fotografij z dokładnemi opisami barw każdego poszczególnego centymetra kwadr. obrazu.

Świeżo jednakże zgłosił się pewien człowiek z ponownem twierdzeniem, że wisząca w Louvrze Mona Liza jest kopją. Jest to Anglik Jack Dean, który utrzymuje o sobie i zeznaje pod przysięgą, że sam w roku 1911 brał udział w wykradzeniu Mony Lizy i że zatem musi dokładnie wiedzieć, w jaki sposób odbyły się kradzież i zwrot obrazu. Według jego zeznań, sporządzono wówczas sześć kopij Mony Lizy, cztery z nich sprzedali złodzieje amerykańskim zbieraczom za ogromne sumy. Gdzie się podziały dwie pozostałe kopje, niewiadomo. Oryginał zaś sprzedano handlarzowi obrazów, który później osiadł w Algierze i tam się jeszcze znajduje. Rzekomy oryginał, znajdujący się w Louvrze, jest jedną z czterech kopij, które sprzedano do Ameryki.

Kierownictwo muzeum zaprzecza stanowczo twierdzeniom Anglika, który prawdopodobnie chce sobie zrobić rozgłos i na tem wybić kapitał. W i P

Listy Napoleona I. na aukcji

W Londynie odbyła się świeżo aukcja ośmiu listów miłosnych Napoleona I do pierwszej jego żony Józefiny Beauharnais. Listy te pochodzą ze zbioru lorda Roseberry i wystawione zostały na sprzedaż z polecenia jego córki Lady Sybil Grant. W rękach prywatnych jest wogóle tylko 17 listów Napoleona do Józefiny, wszystkie inne są w rękach rodziny Bonaparte. Podobno i wystawione na sprzedaż w Londynie listy nabyte zostały dla rodziny cesarza przez firmę Maggs Brothers. Ta sama firma nabyła na aukcji także inne listy i rękopisy Napoleona, w tem także list, który napisał Napoleon do drugiej swej żony Marji Ludwiki, kiedy udawał się na wygnanie na wyspę św. Heleny. List ten nie doszedł do rąk cesarzowej, ale na aukcji przyniósł 1000 funtów szterlingów. Na licytację zjechało mnóstwo reflektantów, szczególnie także z Francji. Listy cesarza napisane są na papierze zielonym, zaopatrzonym w herb Francji. Właścicielka stawiła warunek, że listy sprzedane winny być jako całość.

Historja listów jest oryginalna Po śmierci Józefiny lokaj ekscesarzowej wykradł listy z jej biurka. Następnie dostały się one do rąk pewnego agenta Polaka, który je sprzedał poecie angielskiemu Charles Tennat, który już przed stu laty ogłosił był ich faksimile. Z treści listów wynika, jak namiętnie Napoleon kochał Józefinę i jak za nią tęsknił na polach bitew we Włoszech, gdy ona pozostawała w Paryżu.

Licytacja pamiątek napoleońskich przyniosła naogół 8176 funtów. W i P.

Tajemnica odlotu ptaków do ciepłych krajów

Szersze koła uczonych w Niemczech zainteresowały się ostatniemi czasy kwestją, czemu, jakiemi drogami i pod wpływem jakich okoliczności żórawie odlatują na zimę do ciepłych krajów.

Żórawie na zimę wędrują z Niemiec do Afryki. Zauważono przytem, iż wędrówki te odbywają się rozmaitemi drogami w zależności od kraju, z którego dane ptaki pochodzą. Żórawie, mieszkający na zachód od Wezery, obierają kierunek na Konstantynopol. W zasadzie jest to bardzo logiczne i stanowi bezsprzecznie najkrótszą marszrutę.

Czemu jednak przypisać należy, iż żórawie, które wylęgły się w Niemczech i po raz pierwszy dopiero odlatują do obcych krajów, skierowują lot swój w tym a nie w tamtym kierunku? — Wrodzonemu instynktowi, czy też wyjątkowej zdolności orjentowania się w przestrzeni?...

Dla wyjaśnienia wielce ciekawych pytań w początkach wiosny pojmano w Prusach Wschodnich 160 młodych żórawi, które odstawiono do ogrodu zoologicznego w Essen. Tu przetrzymane zostaną do jesieni, przyczem dla późniejszej orjentacji każdemu z ptaków przywieszono na szyi sznurek. W takich okolicznościach ptaki, pochodzące z miejscowości, położonej na wschód od rzeki Wezery odleciałyby do Afryki z punktu położonego na zachód od linji demarkacyjnej. O ile więc żórawie polecą przez Konstantynopol, t. j. drogą, którą ten lot odbywali ich ojcowie — będzie to dowodem dziedzicznych ich zdolności orjentacyjnych i emigracyjnych; o ile zaś obiorą kierunek przez Hiszpanję i Marokko — dowodzić to będzie indywidualnej orjentacji ptaków w przestrzeni dzięki posiadaniu „szóstego zmysłu". (b)

Pchły leśne zastępują pszczoły

Ludność miasteczka Sägeberg pod Hamburgiem niejednokrotnie miała możność zaobserwowania, iż znajdujące się w okolicy tej w większej ilości sosny i świerki w początkach wiosny upstrzone bywają niezliczoną ilością dziwnych skrzydlatych pcheł. Pchły te, jak zdołano zauważyć, łączą się w gromady i zakładają wspólne wiszące gniazda, wypełnione jakowąś cieczą, podobną do miodu, posiadającą zarazem miły i łagodny zapach.

Specjalna komisja wysłana z ramienia uniwersytetu hamburskiego na miejscu stwierdziła prawdziwość doniesień. Owady znane p. n. „pcheł sosnowych" posiadają rzeczywiście zdolność przerabiania soku żywicznego na słodki, podobny do miodu płyn, używany jako pokarm dla gąsienic. Smak i odżywcze substancje owego „pchlego miodu", jak twierdzą profesorowie, skłaniają do założenia doświadczalnego laboratorjum w lesie. Mrówki oddawna już korzystają z miodu t. zw. „pcheł trawnych", hodowanych przez nie na specjalnych działkach, które w miarę potrzeby „doją", t. j. łaskoczą wąsikami po brzuszku. Podrażnienie to wywołuje u pcheł wydobycie się na powierzchnię brzuszka dość dużej kropli słodkiej cieczy t. zw. „pchlego miodu". K.

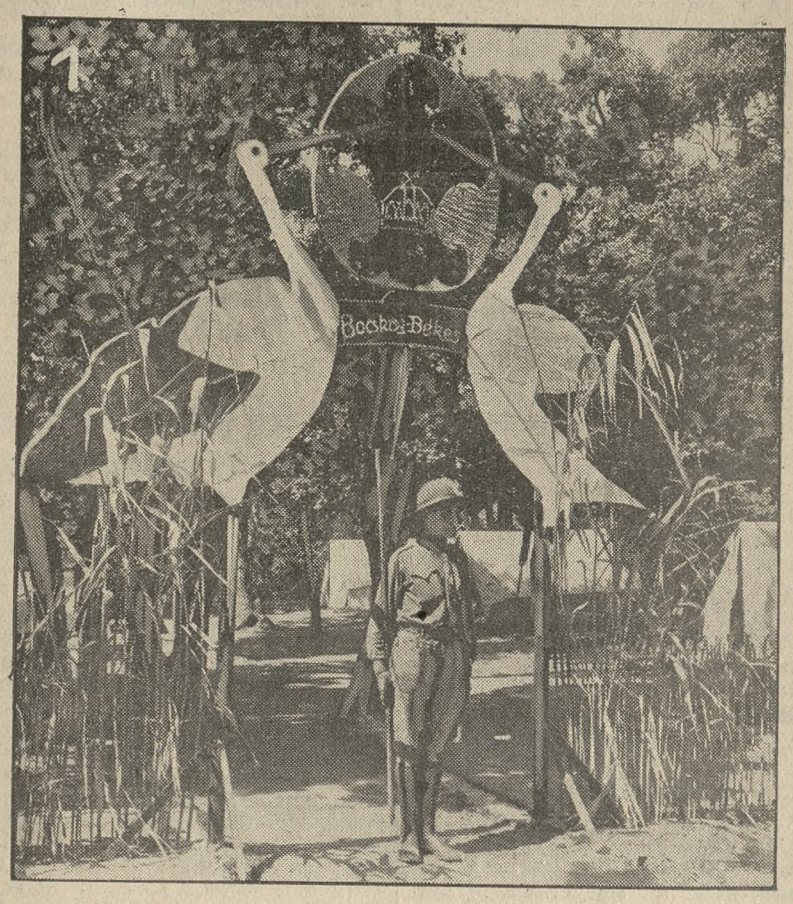

Oryginalna bramka do jednego z obozu skautów na Jemboree.

Oryginalna bramka do obozu skautów francuskich na Jamboree.

Obóz skautów czechosłowackich na Jamborre w formie wsi.

27 Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W czwartym dniu ciągnienia 4 kwlasy wygrane padły na numery następujące:

100,000 zł. na nr.: 129490.

50,000 zł. na nr.: 140258.

15,000 zł. na nr.: 48013.

5,000 zł. na nr: 112820.

Po **2,000 zł.** na nr. nr.: 18603 46338 92533 97303 104754 122410.

Po **1,000 zł.** na nr. nr.: 60834 63018 96124 116370 121551 125480.

Po **500 zł.** na nr. nr.: 2609 2937+ 18972 31524 55100 63686+ 66305 68515+ 70835 77279 88823+ 96540 101351 118478 123258 126891.

Po **400 zł.** na nr. nr: 2789 9895 27760 34745 37164 38904+ 39354 59715+ 70466+ 111196 120178 127249 138850 139780 144053 150945.

Po **300 zł.** na nr. nr.: 718 3836 8398+ 9581 9795 11243 12144 12656+ 14565 17486 19101 20424 24012 25240 29716 30856 31000 34290 3475+ 35335 37777 38644 41281 41821 42004 43801+ 54331 57446 59839 71275 73727 75749 76986 80520 80907 81448 83734 90277 92540 95345 95931 98086 98709 100053 100208 102517 102545 104219 110732 113179 115715 116887 118371 118982 119611 120647 121204 122215 123471 124 259 127222 1277708 129195 137857 139629 147409 148981 150493 150980 154544.

Po **250 zł.** na numery: 27 42 322 30 81+ 845 1164 705+ 908 130 88 225 47 579 631 71 736 61 3191 219 45 86 933 4153 377 461 71 619+ 832 33 43 76 5310+ 413+ 32 682 855 6073 253 505 13 601 8 837 49 989 730 88 200+ 330 454+ 765 833 36 50 77 78 8002 53 142 84 242 46 307 97 653 873 74 9083 268 725 10491 606 854 97 910 11039 97 207 336 716 939 12280 390 672 747 931 36 13139 76 94 394 960 938 14071 98 358 439 77+ 858 928 79 15278 83 436 614 761 85 93 877 16031 172 560 633 713 17006 7 46 61 359 78 622 712 18 828 48 78 962+ 18019 72 195 254 439 512 619 962 19251 461 80 85 732 888 20092 176 292 307 505 601 744 64 93 21008 58 233 90 636 45 86 749+ 817 933 22164 282 396 410 87 678 23021 303 598 752 24523 693 898 938 25070 132 36+ 337 688 813 975 26030+ 56 129 681 935 27044 210+ 11 455 511 705 894 28060 143 45 342 523 29010 70 360 622 93+ 729 61 30085 230 729+ 61 920 72 31224+ 434 70 687 778 912 32037 190+ 230 38+ 311 418+ 33146 98+ 225 302 446 533 619 39 721 75 814+ 940 34053 441 581 643 788+ 882 903+ 44 35021 134 339 878 93 36077 343 68 630 931 37094 128 209 56 336 61 492 523 839 85.

38118 51 339 93 481 681+ 747 804 71+ 82+ 39336 775 8225 926 32 40088 2226 48 306 451 687+ 791 874 919 41309 61 454 63 757+ 829 40 71 939 42072 288 341 66 74+ 418 79 844 49 55 906 43+ 43122 75 281 304+ 619 873+ 44127 229 59 67 488 789 988 45030 155 303 13 539+ 867 935 42 46035 106+ 8 374 423 50+ 557 725 874 931 47095 244 392 650 992 48067 147 324 414 83 844 60 49133 435 545 59 618 93 951 864 82 992 50092 142+ 66 241 465 96 583 618 37 739 02 92 51132 531 785 918 52056+ 318 61 87 400 98 544 76 655+ 706 53038 215 413 91 571 644 54022 216 445 559+ 91 687 936 55069 141 269 380 56 200+ 336 58104 532 37 787 821 59202+ 501 8 616+ 17 723 37 927 60493 554 90 685 117 524+ 50 62 609 721 58 826+ 953 62093 102 35 239 411 645+ 66 80 755+ 95 63066 90 153 463 521 806 30 959 64069 236 306 420 47 716 27 57 894 65041 95 254 457 580 705+ 61 964 66163 270 357 415+ 81 745 843 68 67080+ 253 61 824+ 838 933 68451 69035 14 328+ 61 558 70123 59 264 431 727 965 71166 269 72+ 98 500 55 608 995 72060 96 185 235 93 303 532 904 30 44 73134 460 512+ 19 48 83 829+ 995 74078 151 75046 167 205 327 78 635 796 870 91+

76117 75 374 659 715 77269 338 463+ 520 21 651 61 66 77300 579 630 778 889 963 79023 72 195 245 51 469+ 732 934 80751 900 81000 213 411 61 77 520 690 724 850+ 904+ 37+ 83122 631 39 751 876 92 84552 936 97 85289 361 407 22 639 809 49 55 988 86395 532 627 71 80 865 87011 28 122 26 577 824 86 88013 184 318 502 34 737 82 844 79 89293 344 591+ 753 800 90171 204 65 368 532 802 919 53 91147 57 369 428 534 634 838 925 92419 362+ 698 760 76 957 70 93102+ 75 224 91 331 415 534 39+ 87 667 968 94159+ 292 527 601 20 28 713 39 871 927 95361 407 96012 14 15 483+ 555 633 39 40 80 790 97126 86 289 419 537 629 792 950+ 98323 431+ 508+ 20 [illegible] 95 600+ 745 971 99063+ 339 409 74 622 836 100404 509 45 877 94 992 101368+ 90 630 731+ 102000 84 250 375 472 6[illegible]0 751 975 103272 634 53 747 104109 681 94 831 105068 150 315 63 782 881 991 106034 58 180 745 821 107065 208 453 509 636 813 945 108001 20 77+ 220 597 693 735 45 986 109192 212 574 612 792 864 935 110546 648 111134 382 98 453 665 78 732 905 44 48 94 112139 77 243 448 50 517 48 980 113183 316 81 85 458 503 790 820 30.

114071 538 747 115128 245 82+ 336 443 74 55+ 664 709 23 884 116067 81 202 538 722 81 990 117109+ 69 498 558 624+ 29 118366 588 667 967 119213 75 321 805 962 120040 107 51 72 79 323 27 403+ 32 44 64 669 817 928 45 121048 126 325 763 883 942 122075 279 404 519 724 76 856 920+ 123196 405 86 537 86 724 994 124091 151 272 125208 98 342 732 81 923 126004 212 18 330 601 74 915 127237 43 747 868 901+ 128432 672 951 85 129213 446 564 814 15+ 52 903 130312+ 821 40+ 75 131165+ 336 518 67 936 132167 403 587 712 822 33 47 133362 87 435 73 694 730 67 134221 22 46 430 56 636 82 96 744 906 135241 331 485 613 98+ 700 55 136193 284 350 590 653 782 137180 334 513 21 33 138051 191 237 407 25 605 794 852+ 988 139158 248 384 457 910 140032 61 183 256 423 81 591 670 141373+ 538 665 744+ 142104 70+ 96 744 49 829 951 153155 385 517 692 154298 311 554 701 53 802 90.

Na numery oznaczone + padły premje, wysokość których ustalona będzie w ostatnim dniu ciągnienia 4-ej klasy.

Udelikatnia naskórek
MYDŁO BEBE SZOFMANA
ng 4732

43 364 83 552 741 869 911 143094 168 257 374 438 587 144033 324 529 57 656 69 725 145001 82 372 73 620 845 90 146352 741 147089 559 78 148059 585 974+ 91 149008 468 519 989 150006 86 351 428+ 859 901 151017 100 215 440 72 653 81 819 927 95 152151 237 484 523

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W Roku Świętym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 3. 8. 1933.

290 966 3p

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:
23. 7. 33 10 koron czesk. i 42,43
24. 7. 33 39.24
25. 7. 33 30.46
26. 7. 33 3½ mkn. w srebr. i 44.81
27. 7. 33 21,67
28. 7. 33 18.62
29. 7. 33 22.54
30. 7. 33 31.12
31. 7. 33 41,49
1. 8. 33 31.42
2. 8. 33 1 frank i 31,76
i L. K. z podz. za złoż. egz. z pr. o błog. w dok. swojej nauki 5,—
Nawrocka, z podziek. za szczęśl. przebieg operacji, za otrzym. rentę i wiele innych łask.z pr. o dal. op. 2,—
3. 8. 33 34,85
N. N. Poz. 100,—
N. N. Poznań-Jeżyce 5,—
Z. K. Poz. z pr. o zdrowie męża 50,—
Dr. Tycowa, Poz. 1 broszka zł. ze złotej monety
M. i Z. Belakowiczówny, Grudziądz: 1 łańcuszek zł, 2 obrączki zł, 2 krzyżyki zł, 4 kolczyki zł, 4 różne części zł, razem 13 części
J. Nowak, Połajewo z pr. o zdobycie egzystencji 1,50
J. Mucha, Marklowice Dolne 2,—
M. Brzezińska 7,—
Biuro Parafji św. Marcina:
M. B. z podz. za odebr. łaski 25,—
Z. Bogaczowa, z podz. za odebr. łaski 100,—
K. Kwaśniewski 5,—
razem: 130,—
T. Molewska, Stęszew od Ochronki Mikstat 1,—
Anioła, Tomiczki z podz. za odebr. łaski 10,—
N. N. 2,—
Majchrzak, Oborniki za odebr. łaski 10,—
Kwiatkowska, Toruń 5,—
F. D. z podz. za odebr. ł. z pr. o dal. 10,—
Piechowiakowa, Mogilno 20,—
Piechowiakowa, Mogilno 5,—
Zielińska. Poz., Strzelecka 12 5,—
Masiarzek, Kuchary 5,—
M. Ekertowa, Nowe Kramsko 10,—
T. Magalska, Górzno 5,—
K. Przytarski, Brusy 1,50
Wł. Kiedroń, Kawrózek 5,—
J. Smołka, Niewiadom 2,—
Stow. Męskie Akcji Kat. Nieporęt 9,50
B. B. Gostyń, z podz. za odebr. ł. z pr. o dal. ł. 2,—
Adw. Szczepan Mazurowski, Łódź 5,—
W. Kwinta, Oświęcim 2 2,—
M. Kranpe, Sosnowiec 5,—
Z. Gorczycki, Łódź 5,—
K. Kołaczkowska, Milanówek 2,—
Torzewski, Chełmonka 2,—
Fr. Jakała, Chełmno 2,—
Al. Litkowski, Chełmża VII rata 2,50
F. Gogolewska, Rolinka w pewn. int. z pr. o zdr. i błog. 3,—
L. Winiarski, Tyszowice 5,—
F. Latała, Lwów 2,—
Kasa Miejska, Kruszwica 10,—
B. i E. Łozińscy, Łódź 5,—
H. Sękowska, Nowe 2,—
P. Szymanowska, Kościerzyna 1,—
Ed. Szubka, Chełmno 2,—
W. Dziubakłówna, Pawłowice 5,—
O. Twerd, Rawa Ruska 5,—
A. Woźniak, Stryj 10,—
B. Machowski, Miechów 1,—
B. Ł. W. Wronki z podz. za odebr. ł. z pr. o bł. 10,—
B. Kwieciński, Łuck 5,—
Wł. Gralak, Łódź 1,—
Adw. Ed. Jaroszewicz, Nowogródek 2,—
J. Klassa, Gdynia 2,—
Dr. Morawski M., Łódź 3,—
Wł. Styczyński, Nowy Sącz 2,—
H. Ratajówna, Świętochłowice 5,—
Z. Foltynowicz, Obra Stara 5,—
L. Janiszewska, Kowalewo 5,—
M. Zbrozińska, Siedlce 6,—
H. Laskowski, Stawiszyn 3,—
Biuro Par. Archikatedralnej Poz. od G. Gogulskiej 10,—
Dr. Witkowski, Ostrów 5,—
E. Zaborowska, Lublin 2,—
P. Anflikowa, Gdynia 5,—
Cz. Gruszczyński, Raszków 5,—
K. Maszkowski, Tczew 3,—
Wydział Powiatowy Sejmiku Łunineckiego 10,—
L. Wróblewski, N. Sącz 3,—
Emilja Stablewska, Zalesie 50,—
M. Stupakowa, Tenczynek 5,—
M. Juszkiewiczowa, Bogucice 20,—
M. Sawicka, Warszawa 2,—
W. Rentt, Pierszaje 2,—
Dr. med. B. Werner, Nowemiasto 3,—
K. Demy, Desukówna, Lwów 3,—
Ks. Mechet od Parafjan św. Jadwigi Żeranki, Warszawa 9 5,—
M. Stempin, Niedzwiedź 5,20
Ed. Turski, Łódź 3,—
J. i A. S-wie Podwołoczyska 5,—
A. Sikorowa, Grochowe 1,—
Dr. T. Flis, Nowy Sącz 2,—
W. Thomas, Turew z podz. za odebr. ł. z pr. o dal. 5,—
Ed. Izydorek, Gdynia 2,—
W. Bujanowska, Bydgoszcz 5,—
Al. Mazur, Kąkolewnica —,50
Cech Kowalsko-Ślusarski, Grodzisk 8,50
Z. Lisiak, Poznań 5,—
T. Markowski, Essen 7,02
C. Gromnicka, Chełmno 2,—
B. Kierczyński, Poz. 5,—
Dr. J. Węgrzyński, Lwów 1,—
G. Wantorzanka, Gdańsk 4,—
J. Dudalsso, Warszawa 2,—
M. Woźniakówna, Janowiec 2,—
Tabaski, Przeworsk 1,—
M. Kuhnowa, Tczew 2,—
St. Kiełyńczak, Łasin 3,—
Z. Zwierzycki, Bogusław 3,—
W. Nowak, Kalisz 2,—
M. Śledzikowski, Opalenica 5,—
Z. Szanserowa, Warszawa 1,—

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69. m. 17.

W poniedziałek, 14 sierpnia 1933, zmarła na skutek nieszczęśliwego wypadku w Gdyni, moja najdroższa siostra, nasza ukochana ciocia, ś. p.

Antonina Janicka

Nabożeństwo żałobne odprawi się w piątek, 18 bm. o godz. 9 w kościele parafjalnym w Żerkowie, poczem eksportacja zwłok na cmentarz o godz. 10, o czem zawiadamia Krewnych i Znajomych

dg 999

w ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Żerków, Poznań.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal" Towarowa 25. Tel. 3180.

✝

W poniedziałek, 14 sierpnia 1933 r., zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa i najukochańsza, nigdy niezapomniana jedyna córeczka, siostrzyczka, wnuczka, prawnuczka, siostrzenica i bratanka w 11 wiośnie życia

Adela Piętówna

uczennica 4 klasy Szkoły Przygotowawczej przy Gimnazjum im. Adama Mickiewicza.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. bm o godz. 17 z domu żałoby Krauthofera 5 na cmentarz parafjalny w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni **rodzice, braciszkowie i rodzina.**

Pg 3861-33,37

✝

Dnia 13 sierpnia 1933 r., o godz. 22,30, zasnęła w Bogu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa, babcia i prababcia, ś. p.

z Grybsiów

Anna Dolatkowska

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. bm., o godz. 4 po poł., z kostnicy cmentarza w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

zg 19 615

Poznań, ul. św. Józefa 6.

✝

Wskutek nieszczęśliwego wypadku podczas urlopu wypoczynkowego w Gdyni, dnia 14 sierpnia br. zakończyła bogobojny i pracowity swój żywot, opatrzona Sakramentami św., w 62 roku życia, ś. p.

Antonina Janicka

Ochmistrzyni Woj. Zakładu dla Głuchoniemych w Poznaniu,

czynna od roku 1894 przy tutejszym Zakładzie, w którym pracowała sumiennie z pełnym poświęceniem i z zamiłowaniem dla dobra głuchoniemej dziatwy ku największemu zadowoleniu swoich przełożonych; to też tragiczny jej zgon wywołał szczery i zrozumiały żal. Cześć Jej pamięci!

zg 19 617

Wojewódzki Zakład dla Głuchoniemych
Ks. Sulek, dyrektor.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 18. bm. o godz. 9 przed poł. w Żerkowie.

Poznań, dnia 16 sierpnia 1933.

SAMOZATRUCIE NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości, bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicia serca mdłości, język obłożony. **TRUCIZNY** wewnętrzne, wytwarzające się we własnym organiźmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm i przyśpieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materji **LECZĄ NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA.** Wątroba i nerki są organami oczyszczającemi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby, nerek, 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

jako żółcio-moczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od trucizn własnych, zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. **NIEMOJEWSKIEGO** otrzymać można w labor. fiz.-chem. **„CHOLEKINAZA" H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, Nowy Świat (L)** na prowincję wysyłka pocztą. ng 4 889

Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej nr. 3 na ul. Koszykową nr. 1 (narożnik Al. Ujazdowskiej).

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysyłka każdej ilości.

Cena za słoik 2,— zł

Mydło Bella 1,— zł

do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koroną

Poznań, Górna Wilda 61.

dg 538

Tg 257

ng 4 495

BLACHY CYNKOWE
PASY: skórzane i z sierści wielbłądziej
OPAKUNKI DO MASZYN
tanio w firmie
ST. GRABIANOWSKI
i S-ka, Sp. Akc.
Poznań, Plac Wolności 11, Tel. 40-10.

ng 302

Hurtownia towarów krótkich galanteryjnych i piśmiennych
Wacław Appelbaum
Wielka 11. zg 19 523

Szkło okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d.
szyby wystawowe i lustra
hurtownie — detalicznie
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pg 3 716-32.91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63

Miał torfowy i ściółkę torfową
dla celów gospodarczych ogrodniczych i budowlanych dostarcza
Gustaw Glaetzner
Poznań 3, Jasna 14
Tel. 6580 6328.
Pg 3 908-33.14

Zginął w Puszczykowie
niewykluczone, że na plaży — pamiątkowy
PIERŚCIONEK BRYLANTOWY.
Do oddania za wynagrodzeniem u **p. dr. Pomorskiej, pl. Świętokrzyski 4, I ptr.**
zg 19 616

Dom
z ogrodem i chlewami tanio zaraz na sprzedaż. Oferty Walenty Majchrzak. Międzychód, Cmentarna 23. n 4 896

Ogłoszenie.
W rzeźni miejskie Swarzędz wakuje zaraz posada
LEKARZA WETERYNARYJNEGO
mającego pełnić czynności urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa. Zgłoszenia odpowiednich kandydatów z nadesłaniem uwierzytelnionych odpisów kwalifikacji i świadectw przyjmuje podpisany Magistrat który udzieli bliższych informacyj co do warunków przyjęcia. Wolna praktyka dozwolona.. ng 4894
MAGISTRAT. Staniewski, burmistrz.

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Stanisława Robińskiego w Poznaniu, św. Marcin 23, zastanawia się postępowanie upadłościowe po myśli § 204 ord. konk. z powodu braku masy. Poznań, dnia 7 sierpnia 1933.
Sąd Grodzki. ng 4614

OBWIESZCZENIE O POWTÓRNYCH LICYTACJACH.

Dyrekcja ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO W POZNANIU podaje niniejszem w myśl art. 15—21 oraz 50 Rozp. Prez. Rzplt. z dnia 27. 10. 32 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 812) do publicznej wiadomości, że niżej wymienione zabudowane nieruchomości miejskie, przynoszące trwały dochód czynszowy, sprzedane będą przez **powtórną publiczna licytację na podstawie przepisów Rozp. Prez. Rzpl. z dn. 27. 10. 32 r. (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 812),** w kancelarjach niżej wymienionych notarjuszy:

właściciel nieruchomości (dłużnik)	księga hipoteczna (tom, wykaz) przechowywana w Sądzie Grodzkim	Nieruchomość położona	Nieruchomość obciążona pożyczką Towarzystwa (kwota nieumorzona)	Wysokość rękojmi	Zaległość	Cena wywołania	Termin licytacji	w kancelarji notarjusza
Tadeusz Jaruszewski	w Poznaniu Poznań - Wilda tom 26, wykaz 641	w Poznaniu Górn. Wilda 41	76.672,—	30.000,—	16.597,41	110.000,—	25. 9. 33 godz. 10.30	Dr. Jana Sławskiego Poznań ul. Rzeczypospolitej 1
Stanisław Czachowski	w Poznaniu Poznań — St. Miasto tom V, wykaz 113	w Poznaniu ul. Wielka 13	76,672,—	45.000,—	24.867,12	128.000,—	25. 9. 33 godz. 12	dto.
Zofja Weiss z d. Minet	w Grudziądzu Grudziądz tom 50 wykaz 1533	w Grudziądzu ul. Forteczna 14	19.168,—	10.000,—	5.235,35	32.000,—	26. 9. 33 godz. 11	E. Marszałka Grudziądz Ks. Budkiewicza 1
Roman Kowalewski i żona Walentyna z domu Ponczek	w Łabiszynie Łabiszyn, p. Szubin tom VII, wykaz 154	w Łabiszynie ul. Bydgoska 153	8.302,26	5.000,—	2.611,41	15.000,—	27. 9. 33 godz. 11	Wit. Budzyńskiego Łabiszyn ul. Poznańska 160
Ludwika i Florjana Sobczakówne	w Środzie Środa tom XIX, wykaz 736	w Środzie ul. Ogrodowa 5	14.201,04	6.200,—	3.127,69	21.000,—	28. 9. 33 godz. 11	Dr. Jana Sławskiego Poznań ul. Rzeczypospolitej 1
Franciszek Sytek	w Gnieźnie Gniezno tom 20 wykaz 676	w Gnieźnie ul. Lecha 2	33.135,76	15.000,—	9.991,88	50.000,—	29 9. 33 godz. 11	Bogdan. Jańczakiem Gniezno ul. Tumska 14
Wojciech Siemianowski	w Kcyni Kcynia, pow. Szubin tom I, wykaz 17	w Kcyni Rynek 17	23.960,—	8.000,—	4.679,30	34.000,—	30. 9. 33 godz. 11	Józefa Różalskiego Kcynia Rynek 17

Niniejszem wzywa się osoby trzecie, które wniosły pozew o zwolnienie od egzekucji całych lub części wymienionych nieruchomości i uzyskały zawieszenie postępowania egzekucyjnego, by wykazały to najpóźniej w licytacji, a przed wezwaniem do czynienia postąpień, inaczej prawa ich nie będą przeszkodą licytacji i nabywca uzyska prawo własności.

Przystępujący do licytowania winni złożyć w kasie Towarzystwa rękojmię w gotówce lub papierach wartościowych o bezpieczeństwie pupilarnem, według kursu ustalonego przez Dyrekcję Towarzystwa Akta hipoteczne i postępowania egzekucyjnego wyżej podanych nieruchomości oraz objaśnienia i warunki licytacyjne można przeglądać w biurze Towarzystwa (ul. 27 Grudnia 8) w godzinach urzędowych; nieruchomość oglądać można w ciągu ostatnich 7 dni przed licytacją, codziennie od godz. 8 do 18, z wyjątkiem niedziel i świąt. ng 4891

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Morele już wysyłamy
Paczka żywnościowa 5 kg netto. franko dom — zł 18. Zamówienia prosimy nadsyłać natychm ast. Maj. Pudliszki. poczta Krobia (Wlkp.) dg 880

Walizki szkolne 1,50
Czysz Szkolna 11.
Pg 3 711-32.51

Podłogi
białe suche, wysokogatunkowe najtaniej Centrala Drzewna Sp. z o. o., Wały Jagiełły 4, telefon 20-69. zdg 52 035

Meble najtaniej A. Baranowski
Poznań. Podgórna 13.
Pg 3 122-23,59

Maszyny do pisania
nowe i używane tanio z gwarancja Skóra Ska Aleje Marcinkowskiego 23. Pg 3 705-31.59

Meble najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski. przy Krzyżu. zdg 51 755

Pianino
tanio. Dabrowskiego 65. parter. prawo. zdg 52 827

Meble używane wszelkiego rodzaju
do sprzedaży komisowej na bardzo dogodnych warunkach przyjmuje Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Sprzedaż krótkim czasie zapewniona.
Pg 3 133-28.46

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami — Rymkiewicz. Wielkie Garbary 9 dg 3662

Motocykle
Matchless oraz Raleigh po cenach wyjątkowo niskich. Dogodne warunki. Moto-Sport. dawn. Koszczyński. Wielka 12, m. 8.
Pg 3 707-32.17

Teki
skórzane 4—, tornistry skórzane od 7.00; piórniki 0.65 oraz wszelkie wyroby skórzano galanteryjne. Wyroby własne znane z dobroci. Spółka Polskich Rymarzy Siodlarzy. Podgórna 14. dg 901

Nowoczesne
aparaty do prania bielizny potrzebni sprzedawcy, sprzedawczynie na wszystkie miejscowości. Mazurowa, Poznań, Górczyńska 19. Pg 3887-56.177

Drzewo
na schody, stopnie wangi poleca Centrala Drzewna Sp. z o. o., Wały Jagiełły 4 telefon 20-69. zdg 52 034

Kolonjalka
butelkowa sprzedaż wódek, piwa papierosy, bogatej wsi niemieckiej do odstąpienia objęcie towarem 2 500 zł. A. Smoczyk Sędziwojewo pow wrzesiński, stacja kolej. Gutowo Wielk. lub Otoczna. zdg 53 205

Radjo
najnowsze, głośniki dynamiczny magnetyczny bardzo tanio. Kanałowa 4 mieszkanie 10. zdg 52 089

Kiosk
towarów spożywczych w bardzo dobrym położeniu zaraz oddam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 53 183

Motocykl
Triumph dobrym stanie 300 zł. Plac Sportowy 5, m. 86. przy Rolnej. zdg 53 182

Motocykl
220 ccm w dobrym stanie. Krasińskiego 3a mieszk 2 zdg 53 216

Pianino
krzyżowe dobrze utrzymane Marynarska 11, mieszk. 2. zdg 53 217

Drukarnię
średnia tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 221

Parcele
w Sołaczu sprzedam. Ul. Sołacka 2. zdg 53 232

Piekarnia
bez konkurencji wieś kościelna, szkoła 700 mieszk., egzystencja zapewniona objecie 2 000 zł. A. Smoczyk, Sędziwojewo, powiat Września, stacja kol. Gutowo Wielk. lub Otoczna. zdg 53 204

Skład
kolonjalny, kompletne urządzenia, towarem, pokój przyległy sprzedam zaraz. Adres Kurjer Pozn. Stary Rynek rg 2 779

Kolonjalkę
jedyną przy najruchliwszej ulicy, towarem, maglem, mieszkaniem zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 53 268

Pianino
tanio. Dabrowskiego 65 parter, prawo. zdg 52 827

Dubeltówka
Krupp 12. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 256

Samochód
mały 3 osobowy, w dobrym stanie, starter, tanio sprzedam. — Górna Wilda 51, parter, mieszkanie 2. zdg 53 247

Pościele
z powodu wyjazdu sprzedam. — Rybaki 29, m. 6. zdg 53 274

Fortepian
zagraniczny sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 322

Maszynę
damską sprzedam. Zielona 5, m. 1. zdg 53 307

Zamienię
parcele na skład z mieszkaniem. Zielona 5, m. 1. zdg 53 306

Rower
nowy tanio. Słowackiego 48, mieszkanie 6. zdg 53 354

Szpice
sześciotygodniowe sprzedam. — Wierzbiecice 10, m. 8. zdg 52 812

Antyczne meble
dywan 3 × 4 żyrandol żydowski i świeczniki na sprzedaż. Skarbowa 4, m. 8. zdg 53 350

Krzesła, stoły
domowe urządzenie okazyjnie wyprzedaje. Młyńska 13, m. 6. zdg 53 326

Rower
bardzo dobrym. Ostrobramska 37, Górczyn. zdg 53 340

Dla pp. pomocników gastronomicznych
ubrania smokingowe, frakowe od zł 50 tylko do 19 sierpnia Frąckowiak. 27Grudnia 20. dg 958/9

Tanio
Express do kawy pościele na dwa łóżka, jak nowe, garnitur klubowy w skórze Woźna 44, Polski Dom Komisowy. zdg 53 403

Jadalnia
elegancka, nowa inkrustowana korzystnie. Piekary 8a, 26. zdg 53 322

Szpica
białego rasowego sprzedam. Św. Marcin 40, restauracja. zdg 53 318

Trzystadwadzieścia
mórg. pow. Żnin budynki, inwentarze nadkompletne cena 100 000. wpłaty 30 000. Rutkowski, Grobla 29. zdg 51 827

Mająteczek
190 mórg pszenno - żytniej, inwentarz, pełne zbiory cena 46 000 wpłaty 12 000 renta, hipoteka 20 letnia. Górski, Inowrocław. Poprzeczna 16. ng 4 898

Skład
towarów krótkich przedmieście Poznania egz. 30 lat powodu śmierci właśc. tanio zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 519

Rower
sprzedam. Szkolna 7/8, m. 8. zdg 53 432

7½ — 17½ — 27½ zł
Pierwsze — Serwis kawowy — Drugie — Pół tuz. czysto alpakowe nakrycie stołowe — Trzecie — Kompletny serwis stołowy — poleca tylko Hurtownia Porcelany Wroniecka 24. zdg 52 019

Pianino
sprzedam. Długa 16 mieszk 1. zdg 53 521

Skład
spożywczo - delikatesowy, mieszkaniem 3 pokojowem, przynależnościami, zaraz odstąpię, obejrzeć: Poznań, Kantaka 7. zdg 53 421

Radjoodbiornik
prąd zmienny, głośnikiem 160 zł. Gwarna 11 m. 9. zdg 53 511

Radjoodbiornik walizkowy
okazyjnie. Gwarna 11. m. 9. zdg 53 510

Głośnik elektrodynamiczny
prąd stały, zmienny większy typ. Gwarna 11, m. 9. zdg 53 509

2
łóżka debowe z materacami, 2 stoliki nocne, płyty marmurowe, używane na sprzedaż. Łąkowa 8, m. 2. Zgłoszenia godz 17—19. zdg 53 497

Okazja dla pp. dentystów osiedlających się na Górnym Śląsku
Sprzedam okazyjnie tanio krzesło dentystyczne różne przybory do pokoju operacyjnego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 4 895

Motocykl
Rudge 350 ccm. Dabrowskiego 28, m 5. zdg 53 431

Biurko
i bibljotekę. Dąbrowskiego 69, m. 6. zdg 53 490

Ford
limuzynę korzystnie sprzedam. — Patrona Jackowskiego 35, m. 4. zdg 53 487

Maszyny
czworokątnych siatek drucianych. Oferty Kurjer Pozn zdg 53 455

Jadalnia
stylowa okazyjnie. Stolarnia Bukowska 9. zdg 53 444

Maszynę
damską krawiecką sprzeda warsztat. Kraszewskiego 5. zdg 53 396

2 stoły
kawiarniane okucie mosiężne tanio. Adres Kurjer Poznański rg 2 856

Rower
półwyścigowy jak nowy Kamiński Palacza 127 zdg 53 175/6

Parcel
budowlanych największy wybór po niebywale niskich cenach dogodne warunki spłaty. „Osadopol" Rzeczypospolitej 9. zdg 52 941

Czapki przepisowe gimnazjalne
dla powstańców i wojaków, sokolskie harcerskie straży pożarnej granicznej, leśniczych policyjne wojskowe dla klubów drogomistrzy i t. d — Czapki dla szkół powszechnych tanio. Czapki przepisowe dla S. M. P. à 3.20 zł. Również wykonuje czapki sportowe oraz wszelkiego rodzaju także z dostarczonego materjału po cenach najniższych — wykonanie solidne. Wiza Wrocławska 13. zdg 50 802/3

Parcele
idealnie położone za Brama Warszawska, bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny", „Prawa", wodociągi, kanalizacja i światło na miejscu, sprzedam bardzo tanio. Małecki. Droga Debińska 11. telefon 11-90. Pg 3 135/6-29 9/10

5 KUPNA

Wilk (pies)
czujny do stróżowania kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 744

Potrzebne
2 baseny żelazne pojemności ca. 2 500 i ca. 5 000 litrów, drut stary 6 m/m i 3 m/m może być kolczasty. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 52 864

Kupuję
likwidacji składów i okazyjne partje tanio towary krótkie, blawaty galanterja i artykuły piśmienne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 393

Dobermany
2—6 miesięcy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 788

Transmisje
z kozłami kupię. Śledziński ul. Wroniecka 16. zdg 53 177

Rower
męski balonowy mało używany kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 227

Kupię
polowanie. Oferty por. Cwynar 3 p. lot., Poznań. zdg 53 233

Rower
kupię Oferty z ceną Staroleka. Bystra 35 m. 1. zdg 53 203

Maszynę
do pisania kupię. Podać cenę Kurjer Poznański zdg 53 190

Parcelę
willową kupię. Podać cenę położenie, wielkość Kurjer Poznański zdg 53 188

Kupię
wielokraż (Flaschenzug), noszący 20 ctr. — Syndykat. Pocztowa 22. zdg 53 279

Pianino
lub fortepian kupię. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 53 320

Wózek
dziecięcy używany kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 288

Skład
kolonjalny lub wolny z mieszkaniem kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 353

Toru
300—600 m 600 lub 500 m/m i kilka lorek w dobrym stanie kupimy za gotówkę Oferty do Kurjera Pozn. ng 4 886

25 — 30
morgowe gospodarstwo inwentarzem budynkami kupię wpłata 5 000 zł. resztą według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 852/3

Dom
kupię z eskładem rzeźnickim na prowincji, wpłata 12 000. Agenci wykluczeni. Oferty Orędownik Wielkopolski zdg 53 386/7

Kupię
kilka sypialek używanych za gotówkę. Woźna 44, Polski Dom Komisowy. zdg 53 402

Dywan
kupię 350 × 400 do 500 cm. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 433

Polowanie kuropatwy kaczki — letnisko dwór
wolne pokoje od 15 wszelkie wygody doskonała kuchnia — 4 zł dziennie. Kosmowo p. Żydowo. zdg 53 373

Poszukujemy kupna
używanych szyn kolejkowych Spaldinga oraz starych wagoników do buraków. Spieszne zgłoszenia do „PeTe-Ha", Poznań, ul. Fredry nr. 2 telefon 16 00 i 20-16. dg 954

Dubeltówkę
16 lub 20 kurkową kupię. Długa 11, mieszkanie 7. zdg 53 517

Encyklopedję
Trzaski Everta Michalskiego kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 516

Konia
mocnego zaraz kupię. Stroma 26, mieszkanie 9. zdg 53 458

6 KAMIENICE

Kamienicę
3-piętrowa, komfortowa, centrum Poznania sprzedam bez pośrednictwa za 110 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 418

Willkę
dwumieszkaniową mniejszą Dębiec sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 53 224

Kamienicę
Gnieźnie, komfortowa, czynsz roczny 12 000, cena 65 000, wpłaty 50 000. Ratajczak plac Sapieżyński 4. zdg 53 290

Willa
komfortowa nowa, wolna od stempla 65 000, wpłaty 30 000 hipoteka amortyzacyjna. Małecki. Rybaki 20 a. zdg 53 352

Kamienicę
nową komfortową wolną podatków stempli, dochód 6 000 sprzeda lub zamieni właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 53 215

7 PIENIĄDZ

Szukam
na I hipotekę 180 mórg ziemi i 274 jeziora 25 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 199

10 000.—
na I. hipotekę dziewięćdziesiatmorgowe gospodarstwo Żegrzu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 129

8 DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka, miesięcznie 75 zł od gospodarza (Dębiec). — Oferty Kurjer Poznański zdg 52 913

3 pokoje
kuchnia, 2 przedpokoje, W. C., balkon, St. Rynek 57, IV. piętro, wejście z ulicy Koziej zaraz do wynajęcia. M. Malinowski, Stary Rynek 57. zdg 52 912

Trzypokojowe
nowy dom za rocznym czynszem, zaraz gospodarz Łukaszewicza 18 I., obok Rynku Łazarskiego. zdg 53 241

4 pokoje
komfort willa położona w ogrodzie Łazarz zaraz. Informacje Drużbackiej 1 m. 1.
Pp 3838-56.175

3 pokojowe
mieszkanie komfortowe od gospodarza zaraz Warszawska 151
Pg 3 901-33.4

Mieszkanie
wynajmę 2 pokoje i kuchnię z ogrodem w Tarnowie Podg. — Zgłoszenia Wodna 25, II p. m. 3 w podwórzu. zdg 53 173

Pokój
z kuchnią dla bezdzietnych najchętniej urzędnik etatowy Oferty Kurjer Poznański zdg 53 222

Pięciopokojowe
ogródkiem Jasna 8, mieszkanie 2, 4—6. zdg 53 234

Rok szkolny
na stancji u p. Michałowskiej ul. Siemiradzkiego 2. I piętro jest jedno miejsce wolne dla ucznia gimnazjalnego Telefon 67/63 zdg 53 189

Czteropokojowe
słoneczne wysoki parter 1 10. lub wcześniej zwrot kosztów renowacji Wyspiańskiego 16 mieszkanie 1. zdg 53 2[illegible]

2
pokoje kuchnia Łazarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 078

4
pokoje z wygodami, II piętro, czynsz zgóry. Wodna 26, gospodarz. zdg 53 278

3
pokojowe mieszkanie, częściowo umeblowane, odstąpię. Wiadomość u gospodarza Łąkowa 10. zdg 53 272

Mieszkania
każdej wielkości dzierżawe miesięczna wskaże Pijanowski. Wielka 13 (kawiarnia). zdg 53 315

Dwupojowe
50 miesięcznie wskaże Wały Jana III. 12. m. 6. zdg 53 313

Pokój
kuchnia z przynależnościami do wynajęcia. Czynsz zgóry. Łazarz, Tęczowa 26. zdg 53 330/31

Trzypokojowe
łazienka, czynsz 50, dwupokojowe 40, pokój kuchnia 25 od gospodarza wynajmie „Pawilon", Marszałka Focha 15 zdg 53 468/9

Dwupokojowe
Informacje: Dziennik, Wierzbięcice 3. zdg 53 413

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka, od zaraz. Ratajе, Wioślarska 12 stróż. zdg 53 382

Mieszkanie
czteropokojowe wolne podatków. Ul. Lodowa 34, zaraz wynajmę. zdg 53 336

Trzypokojowe
komfortowe (Jeżyce) za pożyczkę od właściciela. Zgłoszenia Sołtysiak, Prusa 18. zdg 53 428

Willa
8 pokojowa, komfortowa centralne ogrzewanie piękny ogród garaż tramwaj 3 min., sąsiedztwo botanicznego ogrodu, od października do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 969

Mieszkanie komfortowe
4 pokoje, weranda, hol, z przynależytościami centralne ogrzewanie wolne od podatku, od października za miesięcznem komornem do wynajęcia. Telefon do dyspozycji. Do tramwaju 3 minuty (ogród botaniczny). Oferty Kurjer Poznański zdg 53 483

Dwa
pokoje kuchnia 60.— półtora roku. Gospodarz, Gąsiorowskich 9. zdg 53 478

Za
procent pożyczki oddam mieszkanie 4 i 2 pokoje komfort. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 515

9 SZUKA MIESZK.

Etatowy
urzędnik państwowy poszukuje 2—3 pokojowego mieszkania. — Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Pozn. zdg 53 503/4

Nowoczesne
7—8 pokoi I. piętro centrum. Wały lub Jasna jtd Oferty Kurjer Poznański zdg 51 730

W
miejscowościach Mosina, Kościan Śmigiel szukam od zaraz mieszkania 4—5 pokojowego z przynależnościami we willi lub t. p., koniecznie parter lub wysoki ogródkiem dla emeryta państwowego. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nr. zdg 53 213

Pokoju
próżnego od gospodarza samotny kawaler Oferty Kurjer Poznański zdg 53 230

3—4 pokoi
od gospodarza dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 187

Mieszkania
2 pokojowego lub pokoju kuchni poszukuję bliżej śródmieścia od gospodarza Oferty Kurjer Poznańskiego zdg 51 438

Inwalida
wojenny poszukuje mieszkania, pokoju, kuchni wprost od gospodarza. (Pośrednicy wykluczeni). Czynsz 3 mies. zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 276

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 270

Kupiec
poszukuje pokoju kuchni, czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 296

Dwupokojowego
kuchnia, łazienka Jeżyce, Łazarz pewny płatnik od gospodarza. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 53 349

3 — 4 pokojowego
z łazienką wprost od gospodarza, czynsz półroczny zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 390

Mieszkania
1—2 pokoi, Łazarz, poszukuje bezdzietne małżeństwo, urzędnik stały. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 389

Młode
małżeństwo szuka pokoju z kuchnią od gospodarza, czynsz zgóry według umowy Oferty Kurjer Poznański zdg 53 462

Poszukuję
6 pokojowego mieszkania z wszelkim komfortem od 1. 10. w okolicy Teatru Wielkiego, nie wyżej II piętra. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 460

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
4 pokoje komfortowe w centrum na 2 pokoje lub odstąpię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 282

11 POKOJE UMEBL.

Frontowy
słoneczny, balkonowy, umeblowany wejście klatki, panu lub małżeństwu spokojnemu bezdzietnemu. Pamiątkowa 13, m. 10. zdg 53 341/2

Dwuosobowy
frontowy, czysty, łazienka, elektryczność, ewentualnie z używaniem kuchni tanio. Niegolewskich 10 mieszkanie 7. zdg 51 123

Pokój
wspólny panienkom, utrzymanie dobre troskliwa opieka. Ratajczaka 33 mieszkanie 9. zdg 52 734

Pokój
1—2 osobom wynajmę. Matejki 39, m. 10. zdg 52 771

Pokój
elegancko umeblowany, obszerny, oddzielne wejście korytarz itd. w willi z ogrodem na Łazarzu lepszemu panu. Niegolewskich 21. zdg 52 982

Podgórna
12b, m. 9 bardzo dobrem utrzymaniem panu na stanowisku. zdg 51 142

Odnowione
elektryczność fortepian. Długa 3 mieszkanie 9. dg 991

Elegancki
jeden— dwuosobowy. Śniadeckich 18 — 8, od 4. zdg 53 077

Pokój
elektryczność. Śniadeckich 16 — 3 zdg 52 921

Elektrycznością
Marcina 41, m. 10. zdg 53 174

Pokój
dobrze umeblowany, słoneczny, czysty, elektryczność, solidnym. Przecznica 6 — 3. zdg 52 990

Zupełnie
niekrępujący Jeżyce. Adres Kurjer Poznański zdg 53 211

Pokój
balkonowy panu pani. Polna 19, mieszkanie 9. zdg 53 219

Pokój
dla pań ładny elektryczność. — Słowackiego 34 m. 10. zdg 53 235

Pokój
jedno - dwuosobowy. Plebańska, Słowackiego 37. zdg 53 237

Pokój
Krasińskiego 8 b. zdg 53 197

Pokój
wolny. Matejki 57, mieszkanie 6 zdg 53 196

Pokoje
umeblowane także dla gimnazjastów utrzymaniem. Poznańska 58 a. m. 2. zdg 53 195

Pokój
zaraz. Aleje Marcinkowskiego 3 a m. 7. zdg 53 269

2
niekrępujące, frontowe, elektryczność (kuchnia) Bukowska 7 mieszkanie 9. zdg 53 267

Słoneczny
Półwiejska 5 — 9. zdg 53 266

Pokój
Pocztowa 22, m. 9. zdg 52 210

Dwuosobowy
komfortowy (utrzymanie). Matejki 39, m. 7. zdg 52 196

Jedno
dwuosobowy, słoneczny solidnym. Józefa 6, m. 8. zdg 53 264

Wolny
Półwiejska 38 a, m. 13. zdg 53 257

Aleje
Marcinkowskiego 20, tylny dom, 36. zdg 53 255

Używalnością
kuchni. Gąsiorowskich 9, mieszkanie 6. zdg 53 287

Gimnazjastów
przyjmę pomoc naukowa zapewniona. Kreta 4 m. 9. zdg 53 108

Dwuosobowy
słoneczny. Piekary 8 a, m. 23. zdg 53 285

Pokój
zaraz. Św. Wojciech 21, m. 5. zdg 53 283

Frontowy
ciepły, wygodny. — Młyńska 2, m. 16. zdg 53 273

Pokój
lepszy panu (pani). Mostowa 16, m. 6. zdg 53 319

Dwuosobowy
ładny. Szyperska 1, I., lewo. zdg 53 303

Frontowy
1—2 (pracownia). Piekary 8, m. 11. zdg 53 298

Panom
Kopernika 7, parter zdg 53 294

Dwuosobowy
panom, panienkom z obiadami. — w. Marcin 39, m. 9. zdg 53 292

Pokój
Szwajcarska 23 — 11. zdg 53 291

Górna Wilda
13, m. 8, ładny zaraz. zdg 53 289

Słoneczny
27 Grudnia 16, mieszkanie 11. zdg 53 368

Centrum
Kreta 6, wysoki parter, lewo, lepszy pokój utrzymaniem. zdg 53 364

Pokój
czysty, miły utrzymaniem oddam Słowackiego 16, m. 1. zdg 53 361

Pokój
pokoik. Kreta 4, II., prawo. zdg 53 355

Duży
frontowy, elektryczność. Kantaka 7 — 7. zdg 53 348

Elegancki
Ratajczaka 11 a, m. 102, 7 wejście. zdg 53 347

Pokój
czysty wynajmę. Wojciecha 14/15 m. 17. zdg 53 250

Szkolnym
Ogrodowa 12, I. m. 25. zdg 53 249

Niekrępujący
plac Nowomiejski 5, III wejście ogrodowe, mieszkanie 30. zdg 53 248

Gimnazjastki (stów)
dobre utrzymanie, pomoc, pianino. Śniadeckich 28, m. 4. zdg 53 409

Dwuosobowy
słoneczny z utrzymaniem, bez. — Łąkowa 4 a, m. 10. 53 405

Pokoik
panu. — Ogrodowa 15, mieszkanie 16. zdg 53 404

Gimnazjastów (ki)
przyjmę, pomoc naukowa, pianino. Łąkowa 4 a, m. 10. zdg 53 406

Pokój
Wielkie Garbary 23, m. 9. zdg 53 400

Mickiewicza
11, III, prawo. zdg 53 392

Frontowy
Szewska 12, m. 3. zdg 53 380

Balkonowy
elektryczność, centralne ogrzewanie. Park Wilsona. Śniadeckich 32 a, m. 8. zdg 53 379

Dwuosobowy
wygodami, centralne ogrzewanie, nie zaraz. Krasińskiego 4, m. 7. zdg 53 378

Klatki
Rybaki 22 a, m. 10. zdg 53 338

Pokoje
Wały Król. Jadwigi 2, mieszkanie 3. zdg 53 337

Elegancki
Rybaki 22, m. 6. zdg 53 327

Dwuosobowy
Jasna 8, m. 3. zdg 53 434

Przyjezdnym
niekrępujące pokoje. Ratajczaka 11 a, mieszkanie 25 zdg 53 485

Niekrępujący
Marcina 14 mieszkanie 8 front. zdg 53 481

Czysty
z używaniem telefonu potrzebny panu. Zaraz zgłosić telefon 10-14. zdg 53 477

Frontowy
dobrze umeblowany. Pocztowa 16 mieszkanie 11 zdg 53 476

Pokój
kuchnią wynajmę dwom paniom. Pocztowa 22 mieszkanie 14 od 6—9. zdg 53 474

1 — 2
odnowiony, ładny, elektr. ogrzewanie, łazienka tanio. Śniadeckich 28, m. 2. zdg 53 417

Podgórna
10 a, m. 4, inteligencji, frontowy. zdg 53 508

Chełmońskiego
9 — 8, dwuosobowy, utrzymaniem, bez, centralne, elektryczność. zdg 53 491

Pokój
bezdzietnym. Dąbrowskiego 98, m. 15. zdg 53 489

Kraszewskiego
19 — 10. zdg 53 488

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Stroma 26, mieszkanie 11. zdg 53 456

Jednoosobowy
Staszica 9 mieszk. 4 zdg 53 518

Słowackiego
39— 9 pokój pokoik. zdg 53 514

Utrzymaniem
Rynek Wildecki 67 — 7. zdg 53 452

Kwiatowa
3 I., lewo, wszystkie wygody, telefon. zdg 53 443

Umeblowany
pokój. Maleckiego 33 mieszk. 3. zdg 53 442

12 SZUKA POKOJU

Pani
starsza poszukuje od 1. 9. dwóch próżnych, ciepłych, komfortowych utrzymaniem, śródmieście. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 52 468

Solidne
małżeństwo szuka pokoju, cena 20—25. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 430

Pokoju
z używaniem telefonu poszukuje. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 53 482

Pokoju
umeblowanego większego szukam w górnej części miasta od 15 bm. z częściowem używaniem kuchni gazowej, Łaskawe oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 52 748

13 LOKALE

Skład
z 4-pokojowym mieszkaniem w dobrem położeniu od zaraz do wynajęcia. Jan Skrzypczyk, Barcin, pow. Szubin. ng 4536

Duży
z telefonem na biuro. Skarbowa 17, m. 4. zdg 53 312

Skład
narożnikowy, nadający na każdą branże wynajmie gospodarz. Woźna 1. zdg 53 506

Obszerne
i widne ubikacje I. piętro, Stary Rynek 89, front na cele handlowe biuro adwokackie lub t. p. Zgłoszenia codziennie od 16 do 17 Za Bramką 4 m. 9. rg 2 836

3
ubikacje, I. piętro dom tylny, Stary Rynek 89 na cele handlowe ewentl. mieszkanie. Zgłoszenia codziennie od 16 do 17. Za Bramką 4, mieszkanie 9. rg 2 835

14 DZIERŻAWY

Bufety
wydzierżawię na procent. Kaucja 1 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 769

Kolonjalki
celem dzierżawy poszukuje od właściciela zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 367

Poszukuję
dzierżawy do 50 hektarów bez odstępnego Zgłoszenia Zaklików skrytka pocztowa 17. ng 4 615

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Zaleszczyki
Grand-Hotel-Pension „Helenówka" n/Dniestrem. Słoneczne pokoje, balkony, kuchnia wykwintna. Ceny zniżone. ng 4 871

Poronin
Jędrzejówka, pensjonat zdrowy i obfity wikt, dziennie od 3,50. zdg 53 143

Iwonicz - Zdrój
We willach centrum Zakładu trzytygodniowy pobyt za opłatą ryczałtową zł 190.— za czterotygodniowy pobyt mieszkanie światło usługa pierwszorzędne utrzymanie pod dozorem dyrekcji — cztery razy dziennie taksa kuracyjna, kąpiele mineralne słono-jodowe, przyjazd i odjazd autobusami do stacji Iwonicz, od pierwszej osoby zł 250.— od drugiej osoby w tym samym pokoju zł 205.—. Dzieci do lat 8 płacą: pierwsze dziecko połowę ceny pierwszej osoby dorosłej każde następne dziecko połowę ceny drugiej osoby dorosłej Ceny te obowiązują od 21 sierpnia Zgłoszenia w Dyrekcji Zakładu Zdrojowego Iwonicz. dg 696

21 ZGUBY

Obrączkę ślubną
oznaczona lit. B. J zgubiona dnia 15 sierpnia na dworcu kolejowym zechce znalazca zwrócić właścicielowi do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zdg 53 369, gdzie otrzyma wynagrodzenie w kwocie 100 zł. Dyskrecja zapewniona.

Zginął
w Puszczykowie — niewykluczone, że na plaży — pamiątkowy pierścionek brylantowy. Do oddania za wynagrodzeniem u p. Dr. Pomorskiej, pl. Świętokrzyski 4, I. ptr. zdg 53 358

Książeczkę
wojskową zgubiłem P. K. U. Kalisz, Ignacy Niźborak. zdg 53 457

22 ROZMAITE

Fartuszki szkolne
przepisowe, z satyny Becku i Alpagi — wszystkie wielkości — stale na składzie poleca Fabryka Bielizny, Dom Płócien, J. Schubert, Wrocławska 3 — Specj. dział miarowy. Pg 3 703-31.23

Tysiące
chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie, używając ziółka sławnego na cały świat doktora Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki — Apteka. Pg 3036-62.169

„Haftoplis"
wykonuje mereżke, okretkę dziurki overlock plisowanie dekatyzowanie hafty monogramy, obciąganie guzików, nadrabianie stóp podnoszenie oczek najtaniej Stary Rynek 10 (Kurzanoga). Pg 3126-26.4

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol" (z kogutkiem) Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają apteki. ng 4 514

Kantówkę 6/6, 6/8
suche na nogi najkorzystniej — Centrala Drzewna Sp. z o. o., Wały Jagiełły 4, telefon 20 69. zdg 52 037

Bieliznę
niemowlęca w olbrzymim wyborze poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny Dom Płócień, J. Schubert, Wrocławska 3. Pg 3 717-33.31

Wykonuję wszelką garderobę
damska, dziecieca przyjmie przeróbki. Murawa, Wały Jana III. 10, m. 14. zd 52 796

Koncesję
wódczana wydzierżawie zaraz. — Kopernika 1, m. 4 zdg 53 507

Sławna chiromantka
grafolog - fizjognomistka z doświadczona, długoletnia praktyka na podstawie badań naukowych, zdumiewająco przepowiada. — Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15, m. 10, II. p., I. wejście z pasażu Apollo prawo po schodkach. zdg 53 501

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę. Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr 27 parter zdg 53 383

Transporty
mebli samochodami. Szymański, Murna 2. zdg 52 902

Krawiec
wykonuje ubrania za 22.— wincowania, naprawy, czyszczenie tanio. Dolina 4, m. 16. zdg 53 295

Paryskie
modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe, pudry, kremy pomadki do ust, ołówki do brwi jaknajtaniej Parfumerie de Luxe, plac Wolności 14, narożnik 3 Maja. zdg 53 399

Ekspresdruk
Fredry 6, Ślubne zaproszenia najspieszniej. dg 962

Ajedrak najtaniej u NADOLSKIEGO
POZNAŃ-ST. RYNEK 90 · TELEF. 1492

Popelina
na mundurki 1.60; Boston 2.20; Alpaga 140 szer. 4 —; Płótna 140 szer. 0.70, 1.30; Inlet czerwony 1.30; Spodkowe 2.00 dg 984/5

Futer
modernizacje — naprawy — nowe. Wierzbięcice 13 — 3. zdg 53 356

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum, ul. Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drug. dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 41 106/7/8

Ekspresdruk
Fredry 6. Opakowania, torebki, nalepki dg 963

Krawcowa
poza dom. Romana Szymańskiego 7, mieszk. 18. zdg 53 415

23 OŻENKI

Wdowa
50, wyjdzie zamąż emeryta Oferty Kurjer Poznański zdg 53 210

Kawaler
rzemieślnik, 35, szuka żony mniejsza gotówka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 309

Urzędnik
państwowy młody, wykształcony, średniego wzrostu, pragnie korespondować z panienką, która wyszłaby zamąż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 372

Dla
kuzyna, dentysty, własna praktyka, szukam żony majętnej do lat 28. — Oferty Kurjer Poznański zdg 53 376

Jedynaczka
panna, lat 22, przystojna, wykształcona, muzykalna, posag tymczasowo 60 000 wyjdzie zamąż. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. zdg 53 486

Który
starszy lepszy pan kawaler lub wdowiec poślubi przystojna inteligentna lecz biedną sierotę? — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 441

24 NAUKA

Panienki
lub chłopców przyjmie kulturalna rodzina Willa, tramwaj tuż. — Języki, Górna Wilda 103, m. 1. zdg 53 179

Gimnazjastów
lub panienki przyjmę. Opieka i dobre odżywianie zapewnione. Aptekarzowa Tarnowska, Długa 3 II. p zdg 53 236

Angielskiego
gruntownie udzielam fachowo. Konwersacji, utwory oraz korespondencji handlowej. Łatwa metoda dla początkujących. Wymowa londyńska. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 52 445

Uczennice
na stancję przyjmę, troskliwa opieka dobre wyżywienie Zgłoszenia Patr. Jackowskiego 38, mieszkanie 6 zdg 52 730

Szkoła Domowej Pracy Kobiet Zakopane - Kuźnice
Kurs roczny przysposobienia pań domu rozpoczyna się 22 sierpnia. Prospekty na żądanie. Pg 3821-31.46

Cherche
française pour conversation on peut s'annoncer: Małeckiego 38 m. 10, à l'heure 4—5. zdg 53 185

Pokoje
dla kształcących się panienek z utrzymaniem lub bez wynajmę. Grottgera 14 m. 3 zdg 53 168

Gimnazjastki
przyjmę dobre utrzymanie troskliwa opieka, pomoc naukach, fortepian arch. Muellerowa ul. Małeckiego 26 m. 2. zdg 53 191

Panienki
utrzymaniem, pomoc nauce, fortepian. Dom kulturalny, niedrogo. Trzeciego Maja 3. III. zdg 53 316

Pokój
dla gimnazjastów lub kształcących się. Św. Marcin 39, m. 9. zdg 53 293

Gimnazjastów
przyjmę, dobre odżywianie, opieka, fachowa pomoc. Niegolewskich 4, m. 6. zdg 53 365

Gimnazjastów
młodszych przyjmuje, opieka, pomoc zapewniona. Ogrodowa 19, mieszk. 3, Szpekówna. zdg 53 324

Panienkom
szkolnym, dobre utrzymanie, troskliwa opieka, pomoc, francuski, fortepian. Przecznica 4, m. 5. zdg 53 479

Uczennicę
przyjmie rodzina profesorska, zapewniając opiekę i pomoc naukową, konwersacja, fortepian. — Zgłoszenia Matejki 37/6. zdg 53 424

Pensjonat
dla uczenic szkół. Wszechstronna opieka, fachowa pomoc, doświadczony kierunek wychowawczy. — Warunki bardzo przystępne. — Suszczyńska, Aleje Marcinkowskiego 19. zdg 53 505

Edward Poniecki
były katedralny organista w Poznaniu, kompozytor utworów choralnych poszukuje poważnej posady jako dyrygent i organista, lekcje muzyki. Poznań Piekary 8 a, mieszkanie 44. zdgr 53 470

25 MUZYKA

Fortepianie
lekcyj początkującym, zaawansowanym, także wieczorami udziela sumiennie św. Józefa 9a, parter lewo dg 920

Pianistka
z repertuarem wolną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 53 238

Kto
udzieli początkującej 14 letniej lekcji fortepianowej (śródmieściu). Oferty z podaniem ceny Kurjer Pozn. zdg 53 429

26 ROZRYWKA

Kino „Sfinks"
wyświetla niezrównaną Grete Garbo w wielkim dramacie miłosnym „Natchnienie". zdg 53 334/5

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 5 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Leśnik
żonaty obeznany prowadzeniem kancelarji w nadleśnictwie poszukuje jakiejkolwiek posady. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 51 176

Poszukuję dla syna mego
który ukończył podchorążówkę rezerwy posady elewa gospodarczego lub księgowego na majątku od zaraz. Zakryś, b. właśc. maj. ryc. Działdowo, Grunwaldzka 10. zdg 52 418

Gospodyni
samodzielna inteligentna, z dobrem gotowaniem, 5 lat na plebanji, poszukuje posady do księdza lub samotnego pana. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Maria Konieczka, Gniezno, św. Wojciecha 6, m. 1. zdg 52 423

Nauczycielka
Niemka szuka posady z przyłączeniem do rodziny celem nauczenia się języka polskiego bez wzajemnego wynagrodzenia Oferty Kurjer Poznański zdg 52 042

Cukiernik
z długoletnią praktyką wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 705

Wychowawczyni
kwalifikowana praktyką przyjmie posadę do niemowlęcia. Zgłoszenia Jackowiak, Prusinowo — poczta Kórnik. zdg 53 184

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkich prac domowych z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 212

Uczciwa
sierota poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 218

Krawcowa
domowa poszukuje posady również na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 223

Mężatka
młoda poszukuje jakiegokolwiekbądź zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 226

Bufetowa
początkująca szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 231

Dziewczyna
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 408

Pokojowa
czysta zna każdą prace poszukuje posady od 1. 9 Oferty Kurjer Poznański zdg 53 202

Gosposia
w średnim wieku miła oszczędna zaufana świadectwami i poleceniem szuka posady od 1. 9. do 1 lub 2 osób do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 201

Czeladnik
piekarski szuka pracy jako piecowy. Zgłoszenia W. Starosta, Poznań, ul. Reja 4. mieszkanie 2 zdg 53 193

Nauczycielka
gimnazjalna obejmie posade tylko w domu kulturalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 192

Dziewczyna
lat 25 uczciwa z gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady od 15. 8. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 186

TEATRY

Poznań, środa, 16. 8.

TEATR POLSKI: Dziś — „Musisz się ze mną ożenić".

TEATR NOWY: dziś nieczynny.

KOMEDJA MUZYCZNA: — Dziś „Ja tu rządzę" — występ Hanki Wańskiej.

Czwartek, 17. 8. „Ja tu rządzę" występ Hanki Wańskiej.

SCENA NA WODZIE W SOŁACZU: dziś nieczynna.

TEATR ZA 50 GROSZY: w ogrodzie Zoologu: Dziś i codziennie o godz. 8,30 Ludwik Sempoliński prezentuje rewję pod tytułem „Królestwo Operetki"

Bydgoszcz, czwartek, 18. 8.

TEATR MIEJSKI: „Niebieski Motyl".

Piątek, 18. 8. „Dzidzi".

KINA

Poznań, środa, 16. 8.

APOLLO: „Pałac na kółkach".
COLOSSEUM: „Wszyscy na pokład. Na scenie Svengali?
CORSO: „Eskadra Orłów" oraz „Droga do piekła".
METROPOLIS: „Śpiew... Całus... Dziewczyna..."
ORZEŁ: „Granice w niebezpieczeństwie" i „Wesoły Pechowiec"
ODEON: „Człowiek z biczem".
RENAISSANCE: Od wtorku: „W tajnej służbie".
SŁOŃCE: „Czarny Kapitan".
SFINKS: „Natchnienie — Grety Garbo".
TĘCZA: „Rok 1914".
WILSONA: „Legjon Ulicy".

Bydgoszcz, czwartek, 18. 8.

APOLLO: farsa „Banda Bubula" oraz dramat „Jej kaprys".
BAŁTYK: „Miasto Cudów" oraz „Szlakiem hańby".
KRISTAL: „Noc w Chicago" i „Tajemnica kajuty okrętowej".
MARYSIEŃKA: „Chandu" oraz „Odrodzenie".
REWJA: „Przeżycia jednej nocy" oraz na scenie rewja p. t. „Sto pociech".
SŁOŃCE: dramat „Za cenę wolności" i komedja „Nieznośna Fifi".

Mogę gorąco polecić
od 15. 9. młodego nieżonatego, doskonałego służącego o skromnych wymaganiach. Róża Żółtowska. Głuchów p. Czempiń. dg 997

Dziewczyna
uczciwa, dobrem gotowaniem, szuka posady do lepszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 284

Książkowy
znający wszystkie systemy księgowości, stenografuje biegle i pisze na maszynach oraz koresponduje w języku polskim i niemieckim, pragnąłby objąć posadę w biurze. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 277

Zarządczyni
dzielna gospodyni, w średnim wieku, dobre świadectwa i najlepsze referencje, przyjmie posade zaraz lub później, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 321

Posługaczka
poszukuje posługi cały dzień. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 311

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 299

Dziewczyna
uczciwa, umiejaca gotować, poszukuje posady do wszelkiej pracy zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 297

Sierota
z lepszej rodziny, szuka posady elewki, możliwie na majatek — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 300

Poszukuję
posady do pomocy krawcowej. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 366

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od zaraz lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 363

Podmistrz młynarski
kawaler, 10 letnia praktyka oraz ukończona szkoła mynarska w Bydgoszczy, szuka posady podmistrza w handlowem młynie lub kierownika w mniejszym młynie od 15 września r. b. Łaskawe zgłoszenia prosze nadesłać do Kurjera Pozn. zdg 53 362

Dziewczyna
uczciwa i pracowita, dobremi świadectwami, poszukuje posady zaraz lub od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 359

Dziewczyna
pracowita uczciwa, czysta, kilkoletnie świadectwa, szuka posady do wszystkiego od 1. 9. lub 15. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 339

Sierota
uczciwa, poszukuje posługi na cały dzień zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 844

Rutynowana
nauczycielka domowa z wyższem wykształceniem konwersacja niemiecka, francuski w zakresie gimnazjum. Początki muzyki. — Zna robótki. Kocha dzieci i pracuje z powołania, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 683

Panna
z lepszej rodziny szuka posady do bufetu, składu lub t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 919

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 498

Samotna
inteligentna, samodzielna, w średnim wieku, poszukuje posady gosposi u samotnej osoby lub starszego państwa. Oferty Kurjer Pozn ng 4 882

Dziewczyna
inteligentna, gotowaniem, samodzielna, dobre świadectwa i polecenia, poszukuje posady od 1. 9. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 52 890

Dziewczyna
uczciwa, poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 095

Dziewczyna
sierota, lat 24, uczciwa pracowita, z dobrem poleceniem, poszukuje posady zaraz lub od 1. 9 do wszelkiej pracy domowej cośkolwiek gotowania. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 52 876

Inteligentna
szuka pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 502.

Szukam
posady do wszystkiego z długoletnim świadectwem zaraz lub od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 879

Posługaczka
poszukuje posługi całodziennej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 878

Książkowa
dzielna, poszukuje posady, także zastepstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 097

Nauczycielka
dyplomowana (mat gimn.) poszukuje posady. Dobry francuski, łacina, fortepian. Warunki według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 356

Kresowianka
młoda, sympatyczna 6 kl. gimn. pielęgniarka, praktyka chorych, kochajaca dzieci (szycie haft), szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 426

Rządca gospodarczy
rutynowany, wykształcony 14 lat praktyki (kawaler) energiczny organizator robocizny, zamiłowany hodowca inwentarzy (weterynarja), intensywny gospodarz w uprawie roli, stosowaniu nawozów sztucznych, naprawach dren i maszyn roln. przyjmie odpowiednie stanowisko. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 141

Panienka
początkująca poszukuje posady do składu pieczywa zaraz. Kaucja 100.—. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 463

Książkowy - bilansista
wszechstronnem doświadczeniem, korespondent polsko - niemiecki szuka posady Banku Ludowym, Samorządzie majatku lub innej, dobre świadectwa, referencje, wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański Agencja Września. zdg 53 209

Pielęgniarkę
wychowawczynie kilkoletnia praktyka polecam. Maj. Pszczółczyn, pocz Rynarzewo, pow. Szubin dla Heleny, u p. Czerepowidzkiej. zdg 53 422

Panienka
młoda, dzielna uczciwa, ukończyła szkołe gospodarczą, zna doskonała kuchnie, dobra praktyka i polecenia, poszukuje posady do wyreczania pani domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 512

PRAGNIESZ
ABY
TOWAR
TWÓJ
WYCHWALANO

OGŁASZAJ
GO W
„KURJERZE POZNAŃSKIM"

Długoletnia biuralistka
obeznana z wszelką pracą, wchodzącą w zakres książkowości włącznie bilansów, poszukuje jakiejkolwiek pracy biurowej. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 414

Wdowa
inteligentna bezdzietna, w średnim wieku poszukuje posady do zarządu domu lub do towarzystwa pani za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 412

Dziewczyna
dobrze polecona, dobrem gotowaniem, prasowaniem szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 53 393

Szukam
posady skromnem gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 407

Dziewczyna
pilna, czysta, skromna, gotowaniem, szuka zaraz posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 401

Kucharka
36 lat, smacznie gotująca, zajmie się gospodarstwem sumiennie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 391

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 27 6-letnia praktyka, dobremi świadectwami, poszukuje posady. Bała, Gorzyce, powiat Żnin. zdg 53 377

Dziewczyna
wiejska szuka pracy do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 329

Français
cherche place auprès des enfants Sepuis le 1. 9 S'adresser a Kurjer Pozn. zdg 53 323

Doświadczona
starsza panna przyjmie posade do dzieci lub gospodyni przy lepszej rodzinie lub samotnych za małem wynagrodzeniem w mieście lub na wsi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 439

Pilna
czysta dziewczyna, szuka posady najchetniej na majatku jako pokojowa za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 440

Lekarz
okulista przyjmie zastępstwo na sierpień wrzesień. Adres Dr. K. Donn, Żywiec. zdg 53 374

Starsza
wiejska dziewczyna zdrowa silna poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego zaraz lub 1. Oferty Kurjer Pozn zdg 53 484

Stenotypistka
z dokładna znajomością języka niemieckiego stenografji polsko-niemieckiej, dłuższa praktyka, poszukuje posady. Łaskawe oferty Bydgoska 2 a. m 16. zdg 53 427

Panna
lat 24, z kaucja 200 zł szuka posady jako kasjerka wzgl. samodzielnej ekspedientki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 423

Poszukuję
posady samodzielnej do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 420

Inteligentna
panienka z praktyka poszukuje posady do dzieci z szyciem, chetnie na wieś. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 500

Fryzjer
męski dzielny lat 25 szuka posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdg 53 471

Posługaczka
poszukuje posługi praniem. — Wierzbięcice 65, III, m. 11. zdg 53 459

Posługaczka
młoda, uczciwa, szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 454

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady zaraz lub od 1 Oferty Kurjer Poznański zdg 53 451

Dziewczyna
samodzielna do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 419

Dziewczyna
do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 425

28 WOLNE MIEJSCA

Fotograf — retuszerka
potrzebni zaraz. St. Markiewicz, 27 Grudnia 5. zdg 52 955

Stałą
prace zwrot podróży otrzymają prócz prowizji zastępcy losowi. Zgłoszenia „Kredyt". Lwów Kilińskiego 3. ng 4843

Fryzjerski
pomocnik Kanałowa 3. zdg 53 178

Młodszą
służącą z praniem zaraz przyjmie Kokot, Piaskowa 2, mieszkanie 9. dg 957

Rządca
energiczny, doświadczony, pod dyspozycje właściciela potrzebny zaraz na majatek w bliskości Poznania. Zgłoszenia z odpisem świadectw i życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdg 53 228

Służąca
skromna, uczciwa, do wszystkiego, własną pościelą, potrzebna zaraz. Przemysłowa 15, kiosk. zdg 53 254

Uczennice
potrzebne. Jaskółcza 32, prasowalnia. zdg 52 905

Ogłoszenie.
Uniwersytet Poznański odda roboty zduńskie w gmachach uniwersyteckich w drodze przetargu Kwestjonarjusze do odebrania w Coll. Minus, pokój 17b. Oferty składać do dnia 22. bm. do godziny 12-tej w południe.
Rektor
ng 4613 (—) w z. J. Grochmalicki.

Pokojowa
potrzebna z praniem prasowaniem. W. Gruszczyńska Kramarska 17 skład konfekcji damskiej. zdg 53 480

Panienka
z dobrego domu, przychodnia do 2 dzieci I i V wstępna potrzebna na cały dzień za utrzymanie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 53 475

Panienka
inteligentna do lekkich prac domowych cośkolwiek gotowaniem potrzebna. Zgłaszać plac Nowomiejski 10 a Kwiatkowski. zd 53 343

Podróżujący Poznań
miasta kolonjalne drogerje poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 553 242

Fryzjerka
dobra siła, na stałe Skarbowa 4 zdg 53 286

Przychodnia
potrzebna. Górna Wilda 31, m. 8. zdg 53 384

Uprzątaczka
potrzebna. Śniadeckich 7, m. 7. zdg 53 381

Apteka
prowincjonalna poszukuje asystentki skromnych wymagań. — Oferty Kurjer Pozn. dg 955

Fryzjerka
Poznańska 22 zdg 53 533

Lekarza
młodszego do pomocy na kilka miesiecy poszukuje się na prowincje przy woln. mieszk. i utrzymaniu. 150 zł mies. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 956

Marszantka
tylko dobra siła, potrzebna. — Adres poda Oredownik zdg 53 394/5

Uczennicę
do biura budowlanego od zaraz Syndykat Pocztowa 22 zdg 53 280

Fryzjerka
potrzebna. Św. Marcin 2. Mocek zdg 53 271

Stróża
do willi z dobremi poleceniami poszukuje najchetniej ogrodnika. Adres Kurjer Poznański zdg 53 310

Dyrygenta
dzielnego i energicznego poszukuje od zaraz Towarzystwo Śpiewacze w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 305

Służąca do wszystkiego
umiejaca dobrze gotować potrzebna zaraz. Wały Zygm. Augusta 15, m. 30 zdg 53 360

Kuśnierka
zdolna potrzebna. Wierzbiecice 13 — 3 zdg 53 357

Podróżujących
kolonjalnych Poznańskie, Pomorskie dobrze wprowadzonych poszukuje poważna fabryka za prowizję delcredere. Kaucja wymagana. — Podać referencje oraz szczegółowa dotychczasową prace. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 53 243

Posługaczka
z praniem potrzebna Adres Kurjer Poznański zdg 53 450

Marszantkę
samodzielną z dłuższą praktyka przyjmie Svenda i Drnek. Stary Rynek 65. zdg 53 449

Potrzebna
starsza służącą samodzielną uczciwa znająca dobra kuchnią zaprawy, pranie, prasowanie do 2 osób Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 2 849

Służąca
do wszelkich prac zaraz potrzebna zł 15 miesiecznie. Ul. Starołecka 35 mieszk. 2. rg 2 837

Rentowne zajęcie
Poszukujemy z odpowiednią gwarancją wymownych przedstawicieli do sprzedaży aparatów elektro-medycznych na prowizje. — Oferty wraz z życiorysem przyjmuje Kurjer Poznański zdg 53 473

Uczennica
do składu rzeźnickiego od zaraz. Fr Niklasiewicz, Wrocławska 37 zdg 53 472

Panny
poszukuje do 10-letniej córeczki dobra znajomość języków francuskiego, niemieeckiego gry fortepianowej, śpiewu z wyreczeniem pani domu do miasta powiatowego Pomorze. Życiorys, świadectwa i fotografja Kurjer Poznański zdg 53 499

Ekspedjentkę
lub kasjerkę przyjmę do przedsiębiorstwa. Warunek: pożyczka 500—650 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 496

Dziewczyna
do wszystkiego, zaraz, gotowaniem. Podgórna 10 a, m. 8. zdg 53 495

Potrzebne
od 1. 9. dobrze polecona kucharka hotelowa i bufetowa z kaucją. Hotel Francuski, Września. zdg 53 494

Gospodyni
zaraz potrzebna na wieś do nauczyciela wdowca warunki skromne. Zgłoszenia Szkolna 13 skład skór. zdg 53 461

Posługaczka
z praniem potrzebna Grottgera 2, mieszkanie 1. zdg 53 520

Potrzebna
zaraz na majatek gospodyni - kucharka pod dyspozycje pani domu, znajaca dobra, smaczna kuchnie, wypiekanie ciast, prasowanie sztywnej bielizny, pościel własna. Maj Braciszewo, pow. Gniezno. zdg 53 437

Służąca
kochajaca dzieci, z gotowaniem zaraz. Główna 64, m. 2. zdg 53 438

Młodsza
dziewczyna, skromna i uczciwa może sie zaraz zgłosić. Kilińskiego 7, m. 11. d 998

Poszukuję
do dworu młodej wyreczycielki z dobrej rodziny, z gotowaniem, skromnych wymagań. Świadectwa konieczne Oferty Kurjer Poznański zdg 53 225

Humor zagraniczny

— Panie! Zjedź pan na prawo, bo mi przejedziesz Azorka!

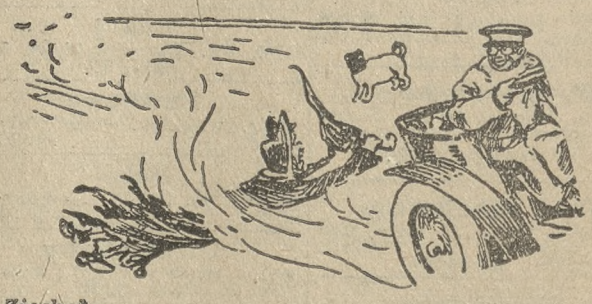

Zjechał...

(Life N. Jork). S. F.

Przedpłata na miesiąc wrzesień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P K O Poznań, nr 200 149